

షంఢితా రాధ్యో చరిత్ర

పురాతన శ్రకరణము

Handwritten text, possibly a signature or title, located in the center of the page. The text is faint and difficult to decipher.

మల్లికార్జున
పండితారాధ్య చరిత్ర

పురాతన ప్రకరణము

శ్రీ వృషాధీశ సంచితదయాభావ.
భావుకమంత్రీశ పాల్కుర్కి నూర
యంత వెండియుం బండితారాధ్యదేవుం
డంతకాంతకమూర్తి య స్తోక్కనాండు
క్షీప్రంబ తానును శిష్యవర్గంబు
సుప్రభాతమున నుత్సుకత మేల్కొంచి
మసలి చుక్కలు క్రాంతి మాయకమున్న
యసమశంఖధ్వను లలరక మున్న
యభవాలయంబుల నలరుదీపములు
వ్రభసెడి వెలువెల్లెం బాటకమున్న
పరగువెన్నెల వరపర గాకమున్న
సరసిజంబులు మొగి విరియకమున్న

౧. పాంగ. ౨. పాల్కుర్కి. ౩. దివి. ౪. నెలవెల. ౫. వరంపర.

పండితారాధ్యచరిత్ర

జిగిసెడి కలువలు మొగుడకమున్న
 మొగిఁ జకోరములు నోర్తూయకమున్న
 చొక్కి యొక్కొక్కొయెడ సుఖయింపఁ దలఁచి
 జక్కవల్ గవగూడఁ జనకటమున్న
 దినమణి దన పూర్వదిక్పతిమీఁద
 మనసెత్తి పదపారి మఱవకమున్న
 తొలుకోడి గనువిచ్చి నిలిచి మైవెంచి
 జలజల తెక్కలు నడలించి నీలి
 గ్రక్కనఁ గాలాఁచి కంఠంబు విచ్చి
 ముక్కున నీకలు నీకొల్పి కడుపు
 వెక్కించి మెడసాఁచి నిక్కి మిన్ సూచి
 కుక్కుటోకోయని కూయకమున్న
 ప్రబృతనాథ ప్రబృతనాథ యనుచు
 ననుబ్బి నీరోళ్లు గూ యుడుగకమున్న
 ననురాగలీల నాత్మారామమునకుఁ
 జని పుష్పములు గోయు సమయంబునందు
 పూని కించిద్దళంబున శివుఁ బూన్పఁ
 గా నమరేంద్రత్వ మీనుచున్నట్టి

౧. చోట. ౨. పదవాలి. ౩. నీడి. ౪. గాలార్పి. ౫. నీకలు.
 ౬. సిక్కొల్పి. ౭. జెక్కించి. ౮. కుక్కుని. ౯. నుబ్బియుఁగోళ్లు.

1 పరమమహా త్వస్సంపద గలయట్టి
 కరవీరపుష్పముల్ గలియంగఁ గోసి,
 శ్వేతున కొకపువ్వు నేతప్పి పడుడుఁ
 న్నీతితో 1 నీశ్వరాద్భిత మన్నమాత్రఁ
 3 గావలుఁ డనక మోక్షం బిచ్చినట్టి
 4 చేవంతిపుష్పముల్ సెచ్చెరఁ గోసి,
 చేతుల శివునందు నేతు లుట్టఁగ వి-
 నీతులై పూన్ప దుర్జాతులనైన
 ఖ్యాతులకెక్కు నజ్జాతులఁ జేయు
 రీతులు గల 5 విరజాదులఁ గోసి,
 ముక్కంటి పాదాబ్జముల 6 కర్ణిఁ దమ్ము
 నెక్కించుమనుజుల నిలఁ దమయట్ల
 తెల్లంబు నిర్మలతేజస్సుఁ జేయు
 మల్లికాపుష్పముల్ మాపటి కునిచి,
 యాదటఁ దొలుమేన సంభార్థదేహు
 పాదాబ్జములఁ బూన్పఁ 2 బడయుడుఁ గీడు
 జాతులనైనను నన్నతి నగ్ర
 జాతులుగాఁ జేయు జాతులు డాఁచి,

౧. పరమ. ౨. దాశివా. ౩. గాముకు. 4. చేవంతి; నేవంతి.
 ౫. విరిజాతుల. ౬. కును. ౭. బడుడును.

త్రైచివైచిన చెంచు దేవుని పురికిఁ
 బంచిన మా రేడుబత్తిరిఁ గోసి,
 యర్కపదంబు దా హారుఁ బూన్పు నిచ్చు
 నర్కపుష్పంబు లత్యర్థితోఁ గోసి,
 కనకపుష్పసహస్రమున కెనయైన
 కనకపుష్పంబు లాకాంక్షామైఁ గోసి,
 హరి యొక్కపువ్వునకై తనకన్ను
 నరినేసి శివుఁ బూన్పుఁ జక్రంబుఁ గన్ను
 నప్పడ శివునిచే నిప్పించి మహిమ
 నొప్పారుఁ బామర లొకకొన్ని గోసి,
 యెల్లపుష్పంబుల నుల్లసమాడు
 నల్లగల్వలు సమున్నతిఁ గొన్ని గోసి,
 పరిమళావృత భృంగపక్షిపనిహతిఁ
 జరిగినతేకులు ఛిద్రపుష్పములు
 సుడిసి తుమ్మెదలు వుప్పొడి గ్రోల వదలి,
 పడియున్న యా స్వయంపతితపుష్పములు
 దనపనరులఁ దేంట్లు ద్రావ లాకవెడలి
 మొనలు*వోఁ దారిన మొగ్గపుష్పములుఁ

౧. తో. ౨. జిరివిన. ౩. దనుబరుసన. ౪. వేడి. ౫. లో
 చాల్పిన.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

గడివోవ నభు లానఁగా తోకులెడలి
 యుజిదేనెలైన పర్యుషితపుష్పములు
 నపవిత్రమని యవి యాదిగాఁ గలుగు
 నుపహతపుష్పంబు లోలి వర్జించి,
 భద్గునిఁ బూస్ప నిష్ఫలముల యనుచు
 నిర్గంధయుతపుష్పనిచయముల్ దక్కి
 యుగ్రునిఁ బూస్ప నయోగ్యంబు లనుచు
 నుగ్రగంధపుఁబువ్వు లోలి వర్జించి
 యాతతంబుగ బ్రహ్మకై బాంకినట్టి
 కేతకిపుష్పముల్ గీడని మాని
 యల్లనాఁడు మరున కమ్మెనయట్టి
 మొల్లపుష్పంబుల ట్లొల్లక మఱియు
 నక్కజంబుగఁ జెట్టునంద యున్నేని
 నొక్కపువ్వున కగు నొక్కఫలంబు
 ఆపువ్వుఁ గొనివచ్చి యభవుఁ బూజింప
 నేపారఁ గోటివే లిష్టఫలంబు
 లనుచుఁ బుష్పము లన్ని యును గోసికొనుచు
 ననుషక్తి నేతేర నంత నిక్కడను

౧. బొక్కి. ౨. నందయ్యనేని. ౩. నగు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

వెల్లంగొండ మహాదేవయ్యగారికథ

మహనీయసద్భక్తి మహి వెల్లంగొండ
 మహాదేవుఁ డొక్కొంత మనలి మేల్కొంచి
 యెవ్వరే నెడనెడ నేఁగి యింతకును
 గ్రొవ్విరుల్ గోయుదురో కూడ ననుచు
 1 దాఁటులుగొని లతాంతంబులమీఁద
 3 దేఁటుల 4 పరిగాళ్లఁ ద్రైవ్యనో యనుచు
 మలయానిలమువెంట నలి వచ్చివచ్చి
 యలిపిండు 5 ముసరి మట్టాడునో యనుచుఁ
 దుమ్మెదల్ నెమ్మి వాతులు 6 దొల్చితొల్చి
 కమ్మని 7 లేగంపు 8 గవియునో యనుచు
 విచ్చి పట్టనములు వెనఁ గ్రోలిక్రోలి
 యచ్చవాసన 9 వెలివుచ్చునో యనుచుఁ
 దనిసన భ్రమరముల్ దఱిఁ బీల్చిపీల్చి
 నునుజిగి సూరంగొనునో మున్న యనుచుఁ
 10 దొడరి భృంగములు వుప్పొడి రాల్పరాల్పఁ
 గడివోయి తేకులు గందునో యనుచుఁ

౧. మతివెల. ౨. దాఁటులు. ౩. దేఁట్లపై. ౪. పరిగాండ్ల; పరిబాలి; పరిగాలి. ౫. మసలిముద్దానునో. ౬. దల్చితల్చి. ౭. లేగుప్ప. ౮. గమి. ౯. పాలి. ౧౦. గొను నొకో. ౧౧. దొడఁగి.

జని పుష్పములు గోసికొని వచ్చునంత-
 టన పోవునో శివార్చనము ప్రా ద్దనుచు
 వంతయుఁ జింతయు వఱలఁ బుష్పముల
 కెంతయు సంభ్రమాక్రాంతుఁడై యరుగఁ
 గాల్లు శివార్చోపకరణముల్ దాఁకఁ
 గాల్లును రెండు నక్షణమ గుత్తులకుఁ
 గడికండలుగఁ గొట్టి కలుపంబు పుట్టి
 మృదునిముందఱఁ బెట్టి మెఱవడిఁ బెట్టి
 భవమున కొఱగట్టి ప్రతిలేనియట్టి
 శివభక్తి దుదఁముట్టి చింత వోదట్టి
 యాసలఁ దలగొట్టి యఱలేనిగట్టి
 బాసలు సేపట్టి పరగుచున్నట్టి
 తెఱఁగు గలంతయు నెఱిఁగి యద్భుతము.
 దుఱఁగలింపఁగ భక్తి నెఱక లుప్పొంగ
 మతి వీరరస సముద్ధతి నుతికెక్క-
 నతి సంభ్రమాక్రాంతుఁడై పండితయ్య
 వొదలు భృత్యాచార మిదిగాక, భక్తి

౧. 'ఖడిఖండ' అని అన్ని వ్రాతప్రతులును. ౨. వట్టి-
 ౩. గొట్టి. ౪. ముట్ట. ౫. మెట్టి. ౬. బాసయచే. ౭. తెఱగంత-
 యును నంత.

పండితారాధ్యచరిత్ర

యిదిగాక, వీరత్వ మిదిగాక, యుచిత
 మిదిగాక, ధన్యత్వ మిదిగాక, నేరు
 పిదిగాక, సౌభాగ్య మిదిగాక యనుచుఁ
 జనుదెంచి మహా దేవశరణునిఁ గాంచి
 కనుఁగవ హర్షాశ్రుకణములు దొరుగ.
 'నాయయ్య కంటిరా నాతండ్రి కంటి
 నాయన్న కంటిరా నాస్వామి కంటి
 నిట్టుండవలవదా పుట్టినఫలము
 నిట్టుండ వలవదా ముట్టినచలము
 తిరుగునే ముట్టిన ధీరుండు గలన
 సురుగునే ముట్టిన శూరుఁ డెవ్వలన
 బాపురే భక్తప్రతాపవిలాస!
 బాపురే భక్తప్రతాప నివాస!
 నల్లవో ధర్మసనాతనకీర్తి!
 నల్లవో కర్మవినాశనమూర్తి!
 వీరభృత్యాచారవిషయైకవర్తి!
 3చారుభృత్యాచారసంపత్ప్రీపూర్తి!
 బహుళభృత్యాచారపదచక్రవర్తి!
 సహజభృత్యాచారసంయుతానార్తి!

౧. భృత్యత్వ. ౨. ముట్టిన. ౩. సార. ౪. పథ.

గహానభృత్యాచారగతభవజార్తి!
 విహితభృత్యాచారోవిషయవిస్ఫూర్తి!
 ధీరత నీకొప్పెఁ దెగువ నీకొప్పె
 వీరత నీకొప్పెఁ బెంపు నీకొప్పె
 సద్వృత్తి నీకొప్పెఁ జలము నీకొప్పె
 నుద్వృత్తి నీకొప్పె యుక్తి నీకొప్పె
 3 నెఱవడి నీకొప్పె నేర్పు నీకొప్పె
 4 నుఱుభక్తి నీకొప్పె నుబ్బు నీకొప్పె
 నిట్టిభృత్యాచార మిట్టివిచార
 మిట్టి సాహసకర్త మిట్టి సద్ధర్త
 మిట్టి యుదారత్వ మిట్టి వీరత్వ
 మిట్టియుద్ధరభక్తి యిట్టియుద్యోగి
 యీ మహిలో నెన్న నితరుల కున్న-
 దే మహాదేవన్న భూమప్రసన్న
 సరిలేని భవదీయ చరితంబు జియ్య
 పరులకు నగునయ్య భక్తాంఘ్రిశయ్య
 యతులభక్తివివేక నుతివావదూక
 మతుల కగునె నీక మహి నగుఁగాక
 శమితేంద్రియానీక విమలశివైక

పండితారాజ్యచరిత్ర.

సముదితపరిపాక సౌఖ్యాభిషేక
 కరుణాన్వి౦తాలోక వరభక్తిసూక
 విరహితభవిలోక వినమితనాక
 పరసమయానీకభంగలుంటాక
 పరవాదోకులటాక పటుతరశ్లోక
 వీరగణపతాక విగతచార్వాక
 ధీరగుణాస్తోక ధిక్కృతనాక
 యని గారవించుచు హరభక్తరాజి
 కనుషక్తి సాష్టాంగుడై ప్రణమిల్లి
 మేదినిఁ దునుకలై మృడుమ్రోల నున్న
 పాదఖండములకుఁ బ్రణమిల్లి మఱియుఁ
 గరకంజముల నెత్తి యురమున నొత్తి
 భరమున నెక్కొల్పి శిరమునఁ దాల్చి
 యీపాదములఁ దాల్చు తీరపరమేశు
 శ్రీపాదములు దాలించినయట్లకాదె
 యీపాదధూళి దా నాపరమేశు
 శ్రీపాదధూళి వ్రసిద్ధంబ కాదె
 యీపాదములకును నాపరమేశు
 శ్రీపాదములకును జెప్ప వేర్లదె

౧. తవిలోక. ౨. కుట్టాక; కులఠాక. ౩. డా.

శ్రీఽతి గానక చిక్కినయట్టి
 యాపరమేశు పాదాబ్జంబు లివియు
 నేపాంద నాచంద్రు నిలఁ బ్రామినట్టి
 యాపరమేశు పాదాబ్జంబు లివియు
 నోపి గయాసురు వీఁపున నున్న
 యాపరమేశు పాదాబ్జంబు లివియు
 నాపోవ కబ్జంబు డతిభక్తి నొత్తు
 నాపరమేశు పాదాబ్జంబు లివియు
 వాపోవ రావణు వడి నొత్తినట్టి
 యాపరమేశుపాదాబ్జంబు లివియుఁ
 జూపోవ కంధకాసురు మెట్టినట్టి
 యాపరమేశుపాదాబ్జంబు లివియుఁ
 బైపడి నద్భక్తిపరులు పూజించు
 నాపరమేశుపాదాబ్జంబు లివియు
 రూపితవేదాంత రూఢి వెలుంగు
 నాపరమేశుపాదాబ్జంబు లివియు
 నేపారఁ దీర్థంబులెల్ల వసించు
 నాపరమేశుపాదాబ్జంబు లివియు
 నాదట మచ్చగా హరితొమ్ముఁ దన్ను
 నాదధీచ్యాయదుల పాదంబు లివియు

పండితారాధ్యచరిత్ర

భవునకుఁ గన్నప్పవాదాబ్జమగును
 ధ్రువకీర్తి నొక్కశిరోమణి యట్లు
 శరణకోటులకు నీచరణాంబుజములు
 ధర శిరోమణులచందంబులై పరగు
 నాపాదములు నూక హరుమీఁది పూజ
 నీపాదములపూజ లిచ్చుభక్తులకు
 నీపాదపద్మంబు లీక్షించుమాత్రం
 బాపంబులన్నియుఁ బరశర గావె
 యీపాదపద్మంబు లిటఁ దాల్చి గనిన
 నేపారదే జగద్వ్యాపితకీర్తి
 నీపాదధూళివై నిండునంతటను
 బ్రాపింపదే శుద్ధభక్తిసంయుక్తి
 యీపాదములు నుతియించుధన్యత్వ
 మాపోవ కింతంతయన నావశంబె
 యని వినుతించుచు నాడుచుఁ బాడు
 చును బాదఖండముల్ సూచి మ్రొక్కుచును
 లలి నీశ్వరుండు జలకమాడినట్టి
 జలముల యెల్లవిషములకు మందు
 భ్రమలేల యొండు శత్రువ్రణసంకు

౧. కాబ్జయుగము. ౨. వర. ౩. నిడినయం.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

లమునకు దీపతైలంబ యూషధము
 గడువిచిత్రము భక్త గణముల కనుచుఁ
 నడయక మృదుదీప తైలంబుఁ దెచ్చి
 వడిఁ జేర్చి మును ంద్రెంచివైచినయట్టి
 యడుగుఃయందు గుల్ఫాంతంబులందు
 గ్రక్కనఁ బూసి తున్కలును గుత్తులును
 జక్కొల్చి నిగుడించి నంధించి యొత్తి
 యాసక్తి భక్తహస్తార్పితభూతిఁ
 బూసి వైఁజల్లి యద్భుతము నెక్కొనఁగ
 నామహాదేవయ్య యంత భక్తులకు
 భూమి సర్వాంగముల్ వొంద మ్రొక్కించి
 పాదంబు లీమహాభక్తులు నీకు
 నాదటఁ గృపసేసి రన్న లెమ్మనుచుఁ
 గరమర్థితో నెత్తి కాఁగిటఁ జేర్చి
 యరుదొంద జనులు ఘేయని జయవెట్ట
 ధ్రువకీర్తి మల్లి కాన్లనపండితయ్య
 శినభక్తులకుఁ బ్రదక్షిణముగాఁ బనుప
 నెరపి చూడఱు మ్రొక్క నిక్కంబు దక్క

౧. ప్రంది. ౨. దుత్తుమకలు గుత్తులందు. ౩. దయ. ౪. శే.
 ౫. రా.

పండ్ల తా రా ధ్య చ రి త్ర

హరుదయా¹లతసుట్ట హర్షంబు వుట్ట
 దివిఁ బ్రమథులు నూడ ధృతి²దులుకాడ
 సవినయం బొంద ప్రసన్నత³ సెంద
 వీరత్వ మొలయ నుదారత³వెలయ
 ధీరత వెంపారఁ డేజంబు గూరఁ
 బరసమయులు⁴ వ్రాల బంధముల్ దూల
 హరభక్తు లుప్పొంగ సురలు గలంగఁ
 బండితయ్య నుతింఁగఁ బ్రత్యయం బింప
 దండితనము వోల ధైర్యంబు సాల
 భృత్యత సంధిల్ల బీరుదు వట్టిల్ల
 సత్యంబు దనర నాశ్చర్యంబు⁵ వానర
 నక్షయకీర్తి వాపక్షయమూర్తి
 యక్షణంబునను⁶ బ్రదక్షిణంబుగను
 నడచె సద్భక్తులు నడచు తొల్లింటి
 నడ యిట్టిదని చూప నడచినయట్లు
 నడచె నీశ్వరుఁ బ్రసన్నత³నేయఁ బూను
 నడ యిట్టిదని చూప నడచినయట్లు
 నడచె నద్వైతుల నడుదల మెట్టి

౧. రతులుట్ట. ౨. దోలు; మలు. ౩. 'మె. క. గూ. ౫. లా.
 ౬. బ్రత్యక్షంబుగాను.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

నడచుమార్గముఁ జూప నడచినయట్లు
 నడచెఁ గర్తంబులు నరములై ఁర్వ
 నడచుమార్గముఁ జూప నడచినయట్లు
 నడచె భవాంబుధిఁ గడకాలఁ దన్ని
 నడచుమార్గముఁ జూప నడచినయట్లు
 నడచె భక్తగజంబు గడుమదోద్వృత్తి
 నడచుమార్గముఁ జూప నడచినయట్లు
 నడచె గ్రాలుచు నపునర్భవసరణి
 నడచుమార్గముఁ జూప నడచినయట్లు
 దెల్లంబుగా మహాదేవయ్య యంతఁ
 దొల్లింటియట్ల యద్భుతలీలఁ దనరఁ
 గొంకులువోక లోవంకలు గాక
 పొంకంబు దప్పక పొందులు సెడక
 కుదికిలంబడక, యెక్కుడు గాక, బిగువు
 వదలక, యదికిన¹వాయి ²సాష్పకక,
 నెత్తురు లూరక, నెఱి నీచ³వోక,
 గుత్తులు వొంగక, *గొట్టిత లేక
 గ్రక్కిరువడక, నరంబులు సుక్కు

౧. నడగాల. ౨. పరుస; వాటు. ౩. నూపడక. ౪. చోక.

౫. నెత్తింత.

పండ్ల తారాశ్యచరిత్ర.

కొక్కరోమము డుల్ల, కక్కజంబగుచుఁ
బాదముల్ దొల్లింటి భాతిన యమర
నాదట భక్తగణాళి హర్షించి
ముట్టినచోఁ బ్రాణముల కాశపడక
దిట్టమై పాదముల్ దెగఁగొట్టికొన్న
యీమహాదేవయ్య యిద్దమహత్త్వి
మేమనికొనియాడ నేమి వర్ణింప
నప్పుడు దుత్తున్నలైనపాదమ్ము
లోప్పార శివునిచే నిప్పించినట్టి
యూర్జితపుణ్యుఁ డుపార్జిత యశుఁడు
దర్జితాఘుఁడు మల్లికార్జునపండి
తారాధ్యులమహత్త్వ మది యెట్లు వొగడ
సారీశ్వరుఁడెఱుంగుఁ గాక యిద్దరణి

కళియంబ కథ

మున్నఱువత్తరి మువ్వరలోన
నెన్నంగఁబడిన మాహేశ్వరోత్తముఁడు
ననఘండు గళియంబ యనుగణనాఘుఁ
డనయంబు జంగమార్చన నేయునెడను
నెప్పుడు జంగమం బేతెంచు నింటి

౧. డయెళ్లు. ౨. బడ్డ.

పు రా త న స్త్ర క రణ ము

కష్పడు దా ముట్టి యడుగులు గడిగి
 పాదోదకంబులు వ్రాశించికాని
 యేదెసఁ గావింపఁ డితరసక్తియలు
 నాదట భక్తపాదోదకం బీశు
 పాదోదకములకు ఫల మొక్కడనుచు
 నాదట భక్తపాదాంబు సేవనము
 నాదిమలత్రయ హరణఃపూ ననియు
 నాదట భక్తపాదోదకంబులు భ-
 వాదిరోగములకు నౌషధం బనియు
 నసమాక్షుభక్త దివ్యాంఘ్రిజలంబు
 లసమపాతకరాసు లడఁగించుననియు
 నఖిలేశుభక్తది వ్యాంఘ్రిజలంబు
 లఖిలభర్తంబుల కాలయం బనియు
 నారుద్రభక్త దివ్యాంఘ్రిజలంబు
 భూరిసంపదలకుఁ బుట్టినిల్లనియుఁ
 బరమేశుభక్తుల చరణోదకంబు
 వరగ దృష్టాదృష్ట ఫలపేతు వనియు
 సర్వేశుభక్తుల చరణోదకంబు
 సర్వజంతువులకు నిర్వాహ మనియు

౧. జనా. ౨. నిర్వాణ.

పండితా రాఘవశత్రు

సకలేశుభక్తుల చరణోదకంబు
 సకలతీర్థములకు జనయిత్రి యనియుఁ
 బలుతీర్థములఁ గ్రుంకఁ బఱచుటకంటె
 నిల భక్తపాదాంబువులు గొను టుఱువు
 నెట్లన్నఁ దీర్థంబు లేఁగుట భార
 మట్లునుఁగాక స్వర్గాదిఫలంబు
 లారుద్రభక్త పాదాంబువుల్ ద్రావ
 భార మేమియులేదు వ్రాసించు ముక్తి
 యరయ ఓరోదకన్యాయ మన్మాట
 వరపరనయ్యె నీపాదోదకంబు
 ద్రావిన ప్రాప్యమాఁ దల్లిచన్నాలు
 గావునఁ బాదోదకమ యెక్కుడనియుఁ
 బ్రవిమలమగుభక్తపాదోదకంబు
 శివతీర్థమని శ్రుతుల్ సెప్పెడిఁగాన
 నివ్వటిల్లఁగ భక్తనిచయపాదాంబు
 లెవ్వని ధన్యుగా నేప్రాధ్దఁ జేయు
 నివ్వటిలఁగ భక్తనిచయపాదాంబు
 లెవ్వనిచే భజియింపంగఁ బడును
 నివ్వటిలఁగ భక్తనిచయపాదాంబు

౧. పుతి.

లెవ్వనికిని మనోహృద్యమై యొప్పు
 నివ్వటిలఁగ భక్తనిచయపాదాంబు
 లెవ్వని వంశసమృద్ధిఁ బ్రాపించు
 నివ్వటిలఁగ భక్తనిచయపాదాంబు
 లెవ్వని కిచ్చు నభీష్టార్థసిద్ధి
 నివ్వటిలఁగ భక్తనిచయపాదాంబు
 లెవ్వనియందు వ్రహ్మస్తతఁ బరగుఁ
 బోడిగా నిన్నిటఁ బాలుపైనయట్టి
 వాఁ డీశుఁ డీశుండు వాని భావించు
 వానిచేతన వ్రాలు వానికై క్రాలు
 వానివలనఁ జిక్కు వానికి డక్కు
 వానియంద నసించు వలపార ననియు
 మానిత సద్భక్తిమహిమ దుల్కాడ
 కవానికిఁ బ్రతివోల్పు కవసుధ వా గలదె.
 పూని పాదాంబువుల్ పాలు పేమిసెప్ప
 గుఱి వుణ్యములకెల్లఁ గొనియాడ ననుచు
 నఱలేక భక్తపాదాంబువుల్ దాల్చు
 డిదియ నేమంబుగా నిలఁ బ్రవర్తింప
 నది యొక్కచాఁడు భక్తాళి యేతేరఁ

౧. క. ౨. త్వమిసను. ౩. వలన. ౪. దానికి. ౫. ధరసెన్నఁ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బాదముల్ గడుగంగ బానిసకొడుకు
 నాదట జంగమంబై యేగుదెంచి
 పాదముల్ సాఁగ దద్భక్తుండు నతని
 నాదిదేవుండ కా నర్థి గుఱించి
 పాదంబు లత్యంత భక్తితోఁ గడుగఁ
 బాదాంబువులఁ బోయుపడతి వీక్షించి
 మన సిరియక కొమ్ము మల్లండు మల్లఁ
 డనుమాన మొక్కింతయును వల దిపుడ
 చని తల గొరిగించికొని వచ్చినాఁడు
 వని నేయనోపక భక్తుండు వీఁడె
 యిట్టేల చూడవా యీసన్న కాళ్లు
 వట్టి కడిగె దెంత బ్రమసితే చెపుమ
 మహి భక్తి కూఁతయే మల్లని కాళ్లు
 నిహంపరంబుల కూఁతయే వీని కాళ్లు
 కాయంబుతోడ నక్కైలాసమునకుఁ
 జోయెదే చోడఁడు వోయిన భంగి
 వనితయు నీవు నీశ్వరుపురంబునకుఁ
 జనియెదే గుండయ్య సనిన చండమునఁ
 బురివాడలును నీవుఁ బురహారు పురికి

౧. నూప. ౨. దలంచి.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

నరిగెదే సిరియాలుఁ డరిగినపగిది
 మూఁగినమూఁకతో ముక్కంటి పురికి
 నేఁగెదే చేరమ యేఁగినపగిది
 యిటుగాని నీభక్తి యెఱుఁగంగరాదె
 కటకటా ! నగరె లోకంబులవారు
 వఱకట పెటల బ్రాతీయే బూది
 గొఱుగరే తల యొకకొణిదెంటికైన
 నంతన జుగమం బనఁ జనునేని
 నితయవస్థ దానేల భక్తికిని
 మన్నించి యిప్పు డీపన్న గైకొన్న
 నున్న పన్నలు వత్తు రిన్నియునేల
 కాళ్లను గడుగు నిన్నాళ్లును నీకుఁ
 గాళ్ల నీపెట్టులు గడిగేఁ దీతనికిఁ
 గడిగినఁ గడుగుదు గాని యేఁ గాళ్లు
 గడుగ వీనికి నుదకంబులు వోయ
 బంధులు నగుదుగు వరమార్థమనుచు
 బంధురంబగు చేతి వసిఁడిగలంతి
 యవలఁ బెట్టుమఁ దనయాలిమాటలకు
 శివశివా ! యని కేలు సెవులఁ జేర్చుచును

౧. ను నీవు.

గానవుగాక సాక్షాల్లింగమూర్తి
 బానిసకొడుకని భావింపఁ జనునె
 రుద్రాపరావతారునిఁ జూచి చూచి
 క్షుద్రకర్తీ యిటుగూడునే తెగడఁ
 గలియుగరుద్రు నిక్కము సూచిచూచి
 మలినాంగి! కూడునే మతిమాలి నుడువఁ
 బ్రత్యక్షురుద్రు నేర్పడఁ జూచిచూచి
 యత్యనుచిత మాడనగునె దుష్కర్తి
 రెండవరుద్రునిక్రియఁ జూచి చూచి
 చండాలురాల! మున్ సనునె నిందింప
 రూపుదాల్చిన యీశ్వరుని జూచిచూచి
 పాపిరో! కూడునే పలుమాటలాడఁ
 గర్హసంహరు దేహాగతి సూచిచూచి
 కర్తికిఁ గూడునే కారులాడంగ
 జంగమలింగంబు ననఁ జూచిచూచి
 వెంగలి! కూడునే లెంగిగాఁ దలఁప
 మల్లీదళముభాతి మసలి మిన్నేఱు
 మల్లిగాండ్రకు నెందు హూళిపైఁ గలదె
 ఖండమృణాళంబుగతిఁ గిరీటమున

౧. దనునె. ౨. మల్లికాదళభాతి.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

శిండేందుఁ డితరుల కుండునే చెపుమ
 మున్నెందుఁ జిటివ్రేల ముద్రిక యగుచు
 నున్నాఁడె యహిపుఁ డీషన్నలకెల్లఁ
 బాలయుఁ గార్తూగులు లోఁలలి మించుఁడునుక
 వొలుపునఁ నొసలిక స్థలచె మక్త్యలకుఁ
 బంజిన నేరేటిపంటి భాషమున
 నుండునే కుత్తుక నొరులకు విషము
 వ్రకటింప నిలువుట్టి బానిసకొడుకు
 నకు నిట్టి రుద్రచిహ్నాలు సంభవిలునె
 మల్లఁడు వీఁడంచు మరిగెనుఁ లెంక
 మల్లఁడే శ్రీగిరిమల్లఁడు గాక
 నిన్ను నీవెఱుఁగక వెన్నెక్కి క్రొవ్వి
 కన్నులఁగానక కఱకంబుమూర్తి
 నొడలు గ్గఁగఁ జూచి యొరునిగాఁ జూచి
 జవమణిగాఁ జూచి శకునిగాఁ జూచి
 జనితుఁగాఁ జూచి సంసారిగాఁ జూచి
 కొనకొని బానిసకొడుకుగాఁ జూచి
 యడుగుల కర్మస్థానాదులు వోయ
 కెడ నేసినంతన యెఱుఁగమి, దప్ప,

1. అల్లాయలు. 2. మెగ్గు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

వాతక, మొప్పమి, వాపంబు, దుర్వి-
 నీతి, యన్యాయంబు, నేరమి, యెగ్గు,
 గర్త, మధర్త, మజ్జాన, మాగడము,
 దుర్వార్తవర్తన, ధూర్తుతనంబు,
 ద్రోహంబు, దోషంబు, దుష్టుతనంబు
 మోహంబు నేకమై ముంచె నిన్నొకట
 నేమి నేసినఁ బోవునే కోప మనుచు
 భామిని నప్పడ పడఁగొట్టి, రెండు
 చేతులఁగట్టి, డాచేతఁ దాఁబట్టి,
 దాతివై నిడి, బాడితయు నెత్తి పూఁచి,
 మనికట్టులకు మోపి, మానంబు నూపి
 మనసిడి యూఁకించి మఱి వ్రేయఁ దడవ
 మనికట్టులకుఁ దెగి మఱి మిట్టిపడియె
 వనిచేతులు రెండు దునియలై యంత
 మలహారాత్మకుఁ బాదమజ్జనంబునకు
 జలములు వోయని చండిచేతులకు
 నిది వెదదయే యంచు మదిఁ గళియంబ
 ముదము గోపము దెంపు ముప్పిరిగొనఁగఁ
 బడఁతికాళ్లను జల్లి పగ్గంబుఁ గట్టి

౧. కట్టికిడివాపి.

పెడలికి నీడ్చింఁచె దొడఁగి వాచఁటనఁ
 గులనతి యనియెడు కూరిమి లేక
 యిలువడి గలదని యెడ ప్రేమ లేక
 ప్రజలఁ గన్నది యను పక్షంబులేక
 నిజ మాప్తురాలను నెన రింతలేక
 మతి నభిమాని యకామన్నన లేక
 హితురాలు దన కను హితమును లేక
 మాఁటిమాఁటికిఁ జూచు మక్కువ లేక
 యూటదానిని జంపు టవినీతి యనక
 శివభక్తియుక్తిపెక్కువ నకఁచేతు
 లవిచారమున నర్కి యాల వైచుటకు
 హరభక్తు లత్యద్భుతాక్రాంతు లగుచు
 నెరవఁగింతురు నిజ మట్లకాక
 యిసుక లింగంబుగా నిలఁ జేసి నిలిపి
 పనులఁ గావఁగఁబోయి పాలు నిత్యంబు
 శివునకు క్షీరాభిషేకంబుగాఁగఁ
 బ్రవిమలనద్భక్తిఁ బైఁ జీటి పిదుక
 నేలరా మొదవులపాల్గొ నేల

౧. టవ. ౨. జీబుటి; జీటిచీటి; జీటివిటక; జింపఁజింపక;
 జంట పిదుక; జీఁటిపిదుక; జింపఁజింప.

పండితారాధ్య చరిత్ర

పాలుసేసెద వంచు గాలఁ దన్నుడును
 దండ్రియనియెనె ముక జండేశుఁ డపుడు
 గండ్రలుగాఁ గొట్టెఁ గాళ్లును శిరము
 నేటపెట్రిక నిల్పి యిల లింగమనుచుఁ
 బాటించి మేఁకలపాలు నిత్యంబు
 శివునకు క్షీరాభిషేకంబుగాఁగఁ
 బ్రవిమలసద్భక్తిఁ బైజీటి పిదుక
 నేలరా మేఁకలపాలెల్ల నేల
 పాలుసేసెద వంచు గాలఁ దన్నుడును
 దండ్రియనియెనె ముక దలయును గాళ్లు
 గండ్రలుగాఁ గొట్టెఁ గాటకోటండు
 నిమ్మహి వెండియు నిధనద్భక్తి
 సమ్మిళితాచార సార నిమ్మవ్వ
 మున్నీశ్వరార్థమై ముద్రింప లోన
 నున్న పక్వాన్నాదు లువిదకుఁ గాన
 రాకుండఁ దలు పోరవాకిలి సేసి
 యాకాంక్షఁ దమకించి యం దొకబూరెఁ
 బట్టి తివుచుడు నాపట్టిఁ బోనీక
 పట్టి భంజింపదే పరమనిష్ఠురత
 మఱియు నట్టుల చోడమండలేశ్వరుఁడు

పు రా త స ప్ర క రణ ము

గజకంఠభక్తుఁ డఖండితకీర్తి
 వరరాష్ట్రపతులపైఁ బడి దండువోవఁ
 దరుణి యా.నోడభూవరు నగ్రమహిషి
 తోమూబు వుట్టుడుఁ గడు మతిమాలి
 కామాంగనాశను గాదెలఁ గొల్చు
 దనబంధువులకును దల్లిదండ్రులకు
 మునుమిడి కొలువంగ ముక్కంటి వోయి
 యలరెడు మాగాదియలు గొల్చు వెనుక
 నిల వీటిఁ బోయె నీ కెక్కడి దండు
 మగుడు నావుడుఁ జోడమహిషతి వేగ
 మగుడి యింటికిఁ జని మగువ రావించి
 కొట్టరు ప్రసించి కొలుచు లెవ్వరికిఁ
 బెట్టించి తదియేమి వుట్టె నావుడును
 దేవ తోమంబైన దేశముల్ విడిచి
 నీవరువుల్లెల్ల నిన్ను గుఱించి
 యడలుచుఁ దొంటిరాజాన్నముల్ దలఁచి
 వడిగాళ్లు మొగములు వాచి *వచ్చుడును
 తోమమైనను జోడ జనపతి యత్త

౧. బ్ర. ౨. యపుడు దన ౩. వి. ౪. యడరుచు. ౫. చ.

మామలవారెల్ల, మడిసిరి భువిని
 నను నశ్శాతి నీకగునని నంగ
 గొని కొలిపించితిఁ గొలుచు నావుడును
 నింతి! నీ పుట్టిన యింటివారయ్య
 నంతయు నేల మాయ త్తవారయ్య
 నేల దుర్దశనొంద నిందఱ నవని
 పాలురఁ జేసెదఁ బడఁతి రప్పింపు
 మనవుడుఁ దమ³యిజ్జ లజ్జలవారిఁ
 దనవారిఁ దనతల్లిదండ్రులవారి
 నరసి కూచయ్య వెద్దయ్యలవారి
 నిరుగింటివారిని భూకుగింటివారిఁ
 జుట్టాలఁ బక్కాలఁ జోడనికడకు
 నట్టున్న భంగిన యతివ రప్పింప
 నలరుచు భూమీశుఁ డందఱ నొక్క
 యిలుసార నడిపించి యీశుగాదియల
 దొద్దలుగొన్న యాద్రోహుల కింత
 వెద్దగాదని పొంగి తద్ద గోపించి
 తుండముల్ దలలు దుత్తునియలుగాఁగ
 వండఁ దఱిగినట్లు వారి వధించి

౧. మఱచిరి. ౨. దేవ; నాంగ; నాగు. ౩. యజ్ఞ.

గర్భిణీయగు నాతిగర్భంబు విచ్చి
 యర్భకునకు నంత నలుగుడు మనుజు
 నాథ! వేడుమటంచు నాతియుఁ బ్రమథ
 నాథుఁ డయ్యర్భకునకు నడ్డపడఁగ
 భర్గుభక్తుఁడు బంధువర్గంబు నతివ
 వద్దుగాఁ జోడభూవరుఁడు గొట్టండే ?
 మఱియును ద్రావిడమండలంబునను
 నఱలేని శుద్ధశివాచారపరుఁడు
 నరసింగ ³ మొన్నయనా రనురాజు
 తరుణి వాల్మీకేశుఁ డా నగ్గిఁ జూడ
 వచ్చుచు నయ్యుమేశ్వరునకు మీఁదను
 వుచ్చిన చెంగల్వపువ్వు మూర్కొనుడు
 నా⁴ చెల్వ నాసికం బప్పడ కోసి
 వైచుడుఁ బూజారినడుగు రప్పించి
 ముట్టిన చేయుండ ముక్కేమి నేయుఁ
 జిట్టివాఁ డెఱుఁగునే శివభక్తిపథము
 నట్టగాదని పువ్వుముట్టిన చేయి
 మొట్ట మొదలికిని గొట్టండే ⁵ త్రైవ్యం?

1. ప్రచ్ఛి. 2. నల్లునంతన. 3. మొన్నా; మోనా.
 4. వెలి. 5. త్రైవ్య; యువువ.

పండితారాధ్య చరిత్ర

గావున లింగజంగమదూషకులను”
 బోవంగనిత్తురే పొరిగొండుగాక
 తల్లిదండ్రులనైన దయలేక చంప
 జెల్లు శైవాగమస్థితి విచారింప
 రతి ‘మాతరః పితరశ్చైవ’ యనంగ
 హితుం రాం ద్రనంగవచ్చునే నిందితులను
 ననుచు భక్తానీక మాకళియంబు
 నను గీర్తినేయు నయ్యవసరంబునను

పిళ్ల నయనారుకథ

లాలితకీర్తి విల్ల యనాయనారు
 శ్రీలింగమూర్తి దేశికగుణాధారు
 డతులిత ప్రమథగణాన్వయాచారు
 డతిశయశుద్ధశివైకవిస్తారు
 డవికల విధినిషేధాగమదూరు
 డపధూతజైన బౌద్ధాది ప్రచారు
 డుద్ధతరుద్రసముదితావతారు
 డిద్ధప్రతాపన దేశాంగవీరు
 డెఘకంబు దళుకొత్త హేమాసనంబు
 ననమమై యొప్పు ముత్యాలపందిరియు

౧. లా. ౨. నిందితును. ౩. న్యితా; శ్రయా. ౪. వైకృత

ఘనతరధవళశంఖంబులు మహిమ
 జను ధవళచ్ఛత్రచామరంబులును
 నాతతవేదబాహ్యసమయధూమ
 కేతునా మ్రోయు విఖ్యాతకాహళలు
 వాతపూరణములు వడిఁ గ్రాలు వృషభ
 కేతనానీకముల్ గీతనాదములు
 సేపార నిన్నియు నిధభక్తి ప్ర-
 తాపహేతువులయి తనకు నొప్పారఁ
 జను దేరఁ గళియంబ నక్కన నెచురు-
 నని భక్తిమైఁ జక్కఁ జాఁగిలి మ్రొక్కి
 యేడ్డెఱ మదిగూర నింపుసాంపారఁ
 దోడ్డెచ్చి మఱియు భక్తులకట్ల మ్రొక్కి
 పాదముల్ గడిగి తత్పాదోదకములు
 నాదటఁ బ్రాశించు నవసరంబునను
 నింతవృత్తాంతంబు నెఱిఁగి యంతయును
 సంతోషచిత్తుఁడై సంస్తుతింపుచును
 గళియంబ నందంద కౌఁగిటఁ జేర్చి
 కళియంబ కాంత నక్కడకు రావించి
 శివదేవు నద్భక్త సింహంబులకును

భువి సమస్తాంగముల్ వొంద మ్రొక్కించి
 యనుపక్షికి బిళ్లనాయూరు సద్భక్తి
 దనరఁ దానును భక్తతతి కట్లమ్రొక్కి
 చేతులుఁ దెగిన యచ్చేతులుఁ గూర్చి
 భూతిమైఁ జల్లి యద్భుతము నెక్కొనఁగ
 “నోతల్లి! నీరెండు సేతులు నెత్తి
 భాతిగా మ్రొక్కు మాభక్తుల” కనుడు
 హస్తముల్ దొల్లింటియట్ల యొప్పార
 మస్తకంబున నెత్తి మగుసయు మ్రొక్క
 సకలసమయులు మస్తకతటన్యస్త
 ముకుళితహస్తలై మొగిఁ బ్రస్తుతింప
 నాయెడ నంత భక్తాళియు మెచ్చి
 యీయయ్య మహిమకు నిది యెంతవెద్ద
 యరయఁ గుమారుని యంశంబునందు
 ధరఁ బుట్టి పార్వతీస్తన్య³ ప్రసక్తి
 నెలమనికథ
 సర్వజ్ఞఁ డనఁబడి జైనబౌద్ధాది
 చార్వాక⁴ వాదుల గర్వం బడంచి
 మధురకు నేఁగుచో మఱి వెల్లఁ డొక్కఁ

౧. రక్తి. ౨. నై. ౩. ప్రశస్త. ౪. జడులసు.

డడముండై చిరకాల మతివ నర్థించి
 యిలట ముండంగ గూతు లేద్దుర మొఱగి
 పిలిపించి యొరులకుఁ బెండ్లిండ్లు నేయఁ
 గడవుట్టుకూతురి క్రమమెల్ల నెఱిగి
 “తడయ కెక్కడకైనఁ దనుగొని పొమ్ము
 ఆసాసలన తనయున్నలు నీకు
 బాసఁదప్పిరి యొక్క వడుచు నీరైరి”
 యనుచు నిర్వురుఁ గూడి యర్ధరాత్రంబు
 ననఁజన నతిఘోరసర్పంబు గఱచి
 వెలమఁడు సచ్చిన వేనవేల్విధులఁ
 బలవరింపుచునున్న బాల నాలించి
 దయపుట్ట నంతఁ బిల్లయొనాయనారు
 వయిపడి యొసఁగఁడే ప్రాణమాతనికి ?

వాగీశనై నారు కథ

నిదియునుఁగాక వాగీశనై నారు
 నడమలనద్భక్తి నంపద మెఱసి
 మృదుచేత నొకకూతుఁ బడసి యాబాల
 నొడయపిల్ల కతాని యొరుల కీననఁగఁ
 దనయోవెండియును సంతట మృతివొందఁ

౧. నాయి. ౨. యెంతయు డస్సి లా.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దనబాస యెట్లనఁ దప్పనీ ననుచుఁ
 గడువలోపలఁ జెట్టి వడిఁ బాతి యున్న
 యెడఁ బిళ్లనాయనా రేఁగుదొచుడును
 సమితసద్భక్తి సాష్టాంగుడై మ్రొక్కి
 సముచిత సత్కార సంపదఁ దనిపి
 యటమున్న తొమ్మిది యబ్దముల్ గాన
 ఘటములోపల నెముకలు సిక్కియున్న
 తనపుత్రియెమ్ము లాస్థానమధ్యమున
 నునిచి నీ కిడుదని యొకకూఁతుఁ గంటి
 వచ్చె నా³ బాస నీ కిచ్చితి బాలఁ
 జెచ్చెఱ నేమైనఁ జేసికొమ్మునుడు
 ననుషక్తిఁ బిళ్లనైనారు సద్భక్తి
 జనమండలికే మ్రొక్కి చనువెంచి భక్తిఁ
 గల్యంబు దనరారఁ గడువలో నున్న
 శల్యముల్ ముట్టి భన్తంబుఁ బైఁజల్ల
 ఘటము వెల్వడి యష్ట⁴ కనన్యక నిలిచెఁ
 బటుకూపగుణహోవభావంబు లమర
 నటుగాన పిళ్లనైనారిమాహాత్మ్య
 మిటువంటి దనవచ్చునే యీశ్వరునకు

౧. కల చిక్కి. ౨. జచ్చె. ౩. బాల. ౪. కన్నియ.

ననుచు భక్తావళి యద్భుతంబంది
 వినుతింప లోకముల్ విభ్రాంతి నొంద
 నలికేగి పిళ్లయనైనారు నాఁడు
 గళియంబకాంతకుఁ గరము లిప్పించె
 నప్పాట నీపండితారాధ్య దేవుఁ
 డిప్పించె బాదంబు లీశుచే నేఁడు
 దెల్లంబుగా మహాదేవయ్యగారి
 కెల్లవారును జూడ నిల నట్లుఁగాక

దసరయ్య కథ

యనమాక్షభక్తనయమి దసరయ్య
 యనదృశభక్తిక్రియాఁఁగునీఁగుండు
 దరితసంసారుండు దురితదూరుండు
 భరితయశుండు సచ్చరితాశ్రయుండు
 హింసేతరుండు గుణోత్తంసుండు శ్రుతివ-
 తంసుఁ డాచారవతంసుఁ డుత్తిముండు
 ప్రోత్సారితాఘుఁ డుద్యత్సాన్మతుండు శి-
 వోత్సుకావాసుండు సీత్సుఖాశ్రయుండు
 ధీరుండు భక్తశృంగారుండు గతవి-
 కారుండు లోకానుసారుండు మఱియు.

౧. నిపుడు. ౨. డుత్తముండు.

స్వీకృతశరణుఁ డూరీకృతాద్యుఁడు దృఢ-
 ణీకృతలోకుఁ డప్రాకృతకర్తి
 రమణ దయా దాన శమ దమ యమ ని-
 యమ ముఖ్యశైవధర్మములు వాటిల్ల
 సంతతగురులింగ జంగమార్చన ని-
 రంతరభక్తిమై నాచరింపుచును
 హరపూజనార్థమై యర్థిఁ బుష్పముల
 కరుగంగ నొకనాఁడు నెరవి దుర్జనులు
 నింపార మనయూర సీశ్వరభక్తి
 పెంపున వీరటే పేర్గలవారు
 జితకోపులై సర్వజీవదయాప-
 రత నుతికెక్కు సువ్రతులటే వీరు
 నేతటిఁ దమసుఖం బెఱుఁగక సర్వ
 భూతహితమ కోరు బుధులటే వీరు
 దారు నొచ్చియు నొంపఁ దగవుగా ధనక
 సైరింపఁ జాలు సజ్జనులటే వీరు
 అదిగాక దృష్టించి యది వీరు సూడ
 నెదిరిచి త్తంబులు నెట్లానో యంచు
 నొత్తిలి మాటాడ కొరు లెవ్వరేని
 నొత్తురోయని తారు నొడువరు సెలఁగి

జంతువు లెడనెడఁ జచ్చునోయనుచు
 నంతంతఁ బరికింప కట యడుగిడరు
 సెనసి యడ్డమువాఱు జీవులు వడునో
 యనుచుఁ జేతులు వీవరకు యేగుచోట
 నిన్నియుఁ జెప్పంగ నేల నీయయ్య
 మున్ను దానటె పుష్పములుగోయఁ జెట్లు
 హా నొచ్చె నొచ్చితి మనకుండఁ జిదుము-
 చో నెత్తు రటువంటి సోనలుగాఱు
 ని చెట్లు వట్టిన నిట్టువల్కెడిని
 ఇచ్చెట్ల నొప్పించు డిది హింస యనుచుఁ
 జేలువంబుగాఁ బూలచెట్టులచుట్టు
 నలికి గాలికిఁ జాప లడ్డంబుగట్టి
 తడవుగా నొండొండ ధరఁ దమయంతఁ
 బడిన సుమంబు లెప్పుడుఁ గొనివచ్చి
 తా నిట్లు శివుఁబూన్పుఁ గాని యాచెట్ల
 నైనను నొప్పింపఁడటె హింసాత్త,
 మిది, నర్వసామాన్య మిది, భక్తు లెడకు
 మది భక్తి యెట్టిదో, పాదలు విశ్వాస
 మెట్టిదో, యింక నహింసాపరత్వ
 మెట్టిదో, సైరణ యెట్టిదో, కరుణ

యెట్టిదో, శాంతత యెట్టిదో, ఊంటి...
 యెట్టిదో మన మది యెఱుగుద మనుచు
 జండి నికరనభాస్థలి వ్రేలునట్టి
 రెండునేతులు లేని మొండి గావించి
 యప్పడు దల నున్ననైయుండఁ గొరిగి
 ముప్పిరియగు దొడ్డమొలత్రాడు గట్టి
 తడిసి భస్మము మేనఁ దల మొగంబుననుఁ
 గడుదట్టముగఁ బూసి కాలదోమి కడిగి
 వెలయఁగా రుద్రాక్షములు దొడ్డపటిక
 ములుఁ గట్టి మెఱుఁగెక్కఁ బల్వర్సఁ బ్రామి
 రిత్త గద్దెనగరుఁ గుత్తుకఁ గట్టి
 మెత్తనివస్త్రముల్ మీఁదను జుట్టి
 చక్కగా నీక్రియ జంగమవేష
 మెక్కించి పురిజను లక్కజంబంద
 నొండేమి దసరయ్య యుత్తమాంగంబు
 దండయై నీరెండు మొండిచేతులను
 బొడువుము వెఱవక, పొమ్మను నతఁడు
 'బొడువుఁ డాయయ్య' నావును నతఁ డవుడ
 నిఱనిఱ నీల్లుచు నిక్కుచు వీఁపు
 నిఱిచికొనుచుఁ గొల్లు విరియఁడన్నుచును

దనుదానచూచుచుఁ దలయుఁ ద్రిష్టచును
 మునుమిడి¹ మ్రోయుచు ముఱకటింపుచును
 భుజములు వీచుచుఁ బొంగుచుఁ దాను
 గజబిజింపుచుఁ జిట్టకంబు లాడుచును
 శ్రే²ళ్లువాఱుచు నీడఁ శ్రే³కటించుచును
 బ్ర⁴ల్ల బల్కుచు వెడ⁵ మాట లాడుచును
 బండగించుచుఁ గూడఁ బఱచుచు రెండు
 మొండులు గిఱుపుచు దండయిచ్చుచునుఁ
 గ్రాలుచుఁ బిగియుచుఁ గతులుద్రొక్క⁶చును
 సోలుచు తాయముల్ సూపుచుఁ గదిసి
 శరణార్థి యనఁబోయి వెఱవడి నాల్క
 దిరుగక యల్పాయు న్ని⁷థాయు వనుచుఁ
 జక్కన యంతలో జంగమవేష
 మెక్కించికొన్న నన్నేల భజింప
 నో దసరయగారు ! ఓ దసరయ్య !
 యోదసరయలింగ ! యోదసరన్న !
 యేమి దేవా మమ్ము నెఱుంగవే వెనుక
 నే మెప్పటంగోల నేగుదేరంగ
 లక్కనేయవు పోక చిక్కవు నిలిచి

౧. శ్రే. ౨. కేగరింపు. ౩. పాటబా. ౪. బండ్లిగిల్పుచు.

పండితారాధ్య చరిత్ర

యొక్కడ వోయెద రెటగార్య-మనపు
 నలుకపు సరకు సేయపు మహా దేవ
 మలసెదు గబ్బింతవలెనటే నీకు
 నెల్లెడ నన్ను నీ వెఱుఁగవే మొండి
 మల్లలింగం బండ్లు మహి నట్లుఁగాక
 నచ్చిన ప్రబృతనాథునికొడుక్క
 గ్రచ్చుతి నేమత్తిగాఁడనే చెపుమ
 మరలిచూచినఁ గొంతమానంబు సెడునె
 శరణార్థియనినఁ బెంపరుగునే కొంత
 గ్రక్కనఁ బఱతెంచి కాళ్లపైఁ బడిన
 నక్కిలివడునె నీయయగారితనము
 మదమతి నాతోడ మాటలాడినను
 బిదవగునే భక్తి పెద్దటికంబు
 నేల నీకన్నుల యెదిరికి నింత
 నాలమో మముఁగాక కేలి నేసెదవు
 దయయు సైరణయు శాంతతయు సద్భక్తి
 భయమును నయము వినయము నిర్ణయము
 గలవాఁడవని చూడఁగావచ్చినట్టి

౧. మరియట్లు. ౨. నక్కలి. ౩. మడ్డి. ౪. వడు; పసు. ౫.
 యెదిటికి. ౬. నయమునుభక్తి.

ఫలమెల్లఁ గంటిమి వలుమాట లేల
 యంచుఁ దన్నిట్లు ిధట్టించుచునున్న
 సంచితలింగలాంఛనాఢాఢిఁ గాంచి
 కర మజ్జుఁడన కతికపటుండు ననక
 చిరమదాంధీభూత చేతస్కుఁ డనక
 బండఁడనక కడుఁదుండరి యనక
 రెండు నేతులులేని మొండి వీఁడనక
 యంగహీనుఁడనక యల్పుండుననక
 జంగమవేషంబు నంగీకరించి
 నిండువిశ్వాసంబు నెఱభక్తికలిమి
 నొండెఱుంగక యీశ్వరుండని నమ్మి
 దేవమనుష్య చర్తావృతరుద్ర
 కావవే తప్పలు గల వనంతంబు
 లెఱుఁగమి నాయెడ నెంతేనిఁ గలదు
 గఱకంఠసన్నిభ కరుణింపు దేవ
 గర్వంబు నాయెడఁ గలదు నిక్కంబు
 సర్వజ్ఞ సన్నిభ సైరింపు దేవ
 వేయసరాధముల్ నాయెడఁ గలవు
 గౌయజాంతకమూర్తి కరుణింపు దేవ

౧. కట్టించు; దండించు. ౨. ధరు.

పం. డి. తా. రా. శ్లో. చ. తి. త్ర.

కడుంగడుండప్పలు గలవెల్లంబోవ
 నడచి రక్షింపవే మృడమూర్తి యనుచు
 బుడమి నంతటం జాంగంబడి మ్రొక్కి మఱియు
 నడుగుల కెఱంగ నాయయ్యశిరంబు
 ముడివడఁ దనరెండు మొండిచేతులును
 బొడుచును వ్రేయుచు నడచుచు గూరు
 కొనుచు ఘట్టించుచు గొముకుచు గోవ
 మున మోరుమోరులు వోవ గొట్టుంగ
 గాటులు గంటులు గట్టి శిరంబు
 దూటులువోయి నెత్తురు లులుకంగ
 హా నొచ్చె నొచ్చితి నయ్యయ్య యనక
 యే నీకుఁజేసిన యెగ్గేమి యనక
 పోనీక శతన్నేల పొడిచెద వనక
 యాననూ పొడిచిన నయ్య నీకనక
 నిరపరాధుల గొట్ట నీతియే యనక
 శరణులు విన్నను సైతురే యనక

౧. గు. ౨. మొరుమొరులు; మొరమొట్లు. 3. జి. ౪. న.
 ౫. ఈపాదముతరువాత ముద్రితప్రతిలో 'నిసుఁజూచి నేనేల నిల
 చితివనక, నెనదీక నరవక విసువకయాత్త' అను రెండుపాదము
 లున్నవి. ఇవి వ్రాతప్రతులలో కానరావు. వీనికి సంస్కృతాను
 వాదములేదు. త్రాసు పాఠములలోను ఈపాదములు లేవు.

కడలక మెదలక గ్రక్కుమిక్కనక
 యధరక బెదరక యక్కటా యనక
 యలయక సొలయక హారహారాయనక
 పలుకక మూర్ఖక తలవ్రస్సె ననక
 నుసుగక నొసగక వసిమాలితనక
 విసువక పఱవక వెండియు నాత్త
 త్రవ్వకమూర్తి నాయం దెగ్గుఁగాంచి
 శిక్షించెడినొ కాక చేముట్టి తాన
 కడుఁగడువేడ్కయొ కాక నాశిరము
 వొడిచి పొడిచి యాడ నొడయ నీకెట్లు
 గరఖిడి గతపూర్వకాయుగా నాడు
 కరము నేడిదె భక్తకాయుగా నిడియెఁ
 డడవయ్యె నింక నాతలయుఁ గాఠిన్య
 మొడయ నీహస్తంబు లోర్వ వింతటికె
 జిత్తబాంతకమూర్తి చేతికి నిదియు
 నుత్తమాంగంబేని మెత్తగావలదె
 హరుభక్తునకు వంగు శిర మయ్యెనేని
 గరములు నొప్పింపఁగా నోడవలదె
 తర్కింప నిదియ నా తలయేని నింత

౧. చూడ. ౨. నికిట్లు.

గర్కశం బగునె జంగమము చేతులకు
 వలదన్న నొచ్చు దేవరమూర్తి మనసు
 వలదనకున్న నొవ్వవె కరాబ్జములు
 అని తలపోయుచు నాపోట్ల బడుచు
 వినయపూర్వకముగా వెండియు మ్రొక్కి
 తనువున మఱియు మెత్తనిసోతావు లుండఁ
 బునుకఁ జేతులు నొవ్వఁ బొడుతురే స్వామి
 ఈకఠీనపుశిరం బిటుముట్టఁ దడవ
 మీకరంబులు నొచ్చెనో కదా స్వామి !
 ఈఘట్టియగు తల యిటుసోక నిర్గ -
 తాఘ! నొచ్చెనుగదే హస్తాంబుజములు
 గర్కశంబగు మస్తకంబు సోకుడు న -
 కర్కశాత్మక! నొచ్చెఁ గరయుగ్మ మనుచు
 నెయ్యం బెలర్ప నాయయ్యహస్తంబు
 లొయ్యనొయ్యన దసరయ్య భయంబు
 ననుఁ బట్టిపట్టి మర్దన సేసి చేసి
 చన నొత్తి యొత్తి యొయ్యనఁ దోమితోమి
 మును నిగుడ్చినిగుడ్చి చనఁ జాఁగఁ దివియఁ
 దునిసిన మొండిసేతులు రెండు నపుడ

౧. వేట్ల. ౨. తావు.

మొలచి యింకురములై మోసులు సాగి
 యలరి కరాంబుజంబులు దొంగలించె
 నీవీరమా హేశ్వరాచారమునకు
 వావిరిఁ గొమ్ములు వచ్చినయట్లు
 భాతిగా శివుఁబూన్ప భట్టబాణునకుఁ
 జేతులు మొలచి యచ్చెరువగునట్లు
 మొఱటదబంకయ్య కఱలేక వట్టి
 కొఱట లేఁజగురు లంకురితమైనట్లు
 దనరయ దివ్యమస్తకసుర ధేను
 వెనఁగఁ జేకూనల నీసినయట్లు
 దనరయ్య శుద్ధభక్తిసరోవరమున
 వెనఁ గరపద్మముల్ వికసిల్లినట్లు
 సెన్నయ్యజిహ్వకుఁ జేతులు వచ్చి
 యున్నట్లు గరయుగ్గ మొప్పె నయ్యకును
 ఘనతరసద్భక్తికల్పభూరుహము
 మునుకొని దనరయ్య మొలవఁబెట్టుడును
 వేల్లుసాగినయట్టి విధిదోఃస్థలమున
 ప్రేల్లునుఁగూడ నావిష్కృతంబయ్యె
 నఖములు భక్తియై నాతిచెల్వారు

౧. యంకురితమై.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ముఖపద్మమున కిడ్డ ముకురంబులట్లు
 గరొమొప్పె నిటుగూడఁ గరపల్లవములు
 వరగంగ నాజానుబాహులై చాల
 నవకంబులై సువర్ణంబులై కాంతి-
 నివహంబులై కళాన్వితములై మఱియుఁ
 బరమేశు శ్రీపాదపద్మంబులట్లు
 స్ఫురితసంచితకాంతిపూరంబు లగుచు
 హరుపాదనఖరముకురదీప్తులట్లు
 వరవినిర్మలయశో¹భరితంబు లగుచుఁ
 బరమమునుల తపోభావంబులట్లు
 పురుషార్థములకెల్లఁ బుట్టినిండఁగుచు
 భసితావలిపుల పాదంబులట్లు
 యెసగు దుర్లభా²నిరసనంబులగుచు
 ధర మణికర్ణికాతటములయట్లు
 పరమపావనకళాప్రఖ్యంబు లగుచు
 ననుపమశైవాగమార్థంబులట్లు
 తనరు దర్శితసత్పథంబులై చనుచు
 లలి శివపూజాఫలంబులయట్లు
 యలరి యగణ్యపుణ్యయుతంబు లగుచు

౧. మొప్పనటు, ౨. వంతంబు, ౩. నిరసితంబు.

హరుని దానాభయహస్తంబులట్ల
 పరగు దానాభయభరితంబు లగుచు
 మహానియ్యమగు మూలమంత్రంబులట్ల
 సహజశిష్యాళికి సదనంబు లగుచు
 విపులభక్తికి స్పర్శవేదులయట్ల
 యపగతపూర్వ వణ్ణాంకంబు లగుచు
 ధర శివనాగయ్య కరములయట్ల
 విరచితామృతరసాస్వీతంబు లగుచు
 గన్నప్పపాదరక్షలయట్లు మఱియు
 గ్రొన్నెలదాల్పు శిరోమణులగుచు
 బ్రస్తుతికెక్కె నిప్పాట జంగమము
 హస్తముల్ దనరయ్య హస్తసంగతిని
 నఱుత గద్దెనగరునందు లింగంబు
 నెఱయ నంతటను సాన్నిధ్యమై పరగె
 గడుసంతసంబు నక్కజము భక్తియును
 దొడరంగఁ జేతులు దొడరి చూచుచును
 నఱితిలింగము నంటి యంటి చూచుచును
 మఱియును జేతుల మసలి చూచుచును
 దనరయ్యఁ జూచుచుఁ దల వంచుకొనుచు

౧. దలయువంచుచును.

వసుధ నంగుటమున వ్రాయుచుఁ దొంటి
 తప్పలు దలఁచుచు దసరయ్య భక్తి
 యొప్పలు దలఁచుచు నుండె జంగమము ;
 దసరయ్యయును సముద్యన్తహా మహిమ
 యసలార నాయయ్యహా స్తతలంబు
 నటు సాంగఁ దిగుచుచు నప్పటిస్త్రేళ్లు
 నెటికలు విఱుచుచు నెమ్మి నొత్తుచును
 వెండియు నయ్యకు వినమితుండగుచు
 నుండె సద్భక్తినియుక్తి వెంపార
 నంత నంతకుమున్న హారభక్తవరులు
 వింతవేడుకతోడ వినమితు లగుచు
 నసమానమహిమ నదాంతర్నివిష్ట
 బసవపదాంభోజ ప్రవిమలతేజ
 దసరయ్య యిపుడు నీ తల ముట్టెఁగాని
 యెసగ నెన్నడుఁ గాన మిట్టిచోద్యములు
 భంగిగా బసవన్న భావసంగతిని
 దొంగల చీరల కొంగుల నున్న
 వంగకాయలు వ్రాణలింగంబు లయ్యె
 సంగతి దొంగలు సద్భక్తులైరి

౧. నప్పటప్పటికి.

యంగహీనుండైన యవినీతుండైన
 లింగబాహ్యుండు నలింగుండై పరగె
 నొండేమి నీదు దోర్దండనంగతిని
 మొండివానికి వచ్చె రెండు నేతులును
 నంతన చరితార్థుండైన యాలింగ
 వంతుని కరపల్లవస్వర్క జేసి.
 మీయుత్తమాంగంబు మృదునుత్తమాంగ
 మైయుండె నెట్లన్న నంతకు నరుదు,
 వీకవైచిన సాంఖ్యవిభు రాలవాట్లు
 దాకినయట్టి బాందలకయివడిని
 బిట్టవ్వకై చేయు వెట్టికై, తట్ట,
 కట్టు లొత్తినయట్టి కంట్లచందమున
 నొప్పెడు కన్నప్ప చెప్పారాయడిని
 జొప్పార నుసిగిన చొట్లభావమునఁ
 దడయక³ సింధమ దానయై నిలిచి
 పొడిపించుకొన్నట్టి పోటులపగిదిఁ
 బారలి పారలి పోయి భోగయ్యవెనుక
 ధర దాకి యొరసిన పొరలచందమునఁ

౧. మై. ౨. అన్ని వ్రాతప్రకృతయందును 'రాయడి' అని
 అకారమధ్యముగానే యున్నది. 3. సింధము.

పండితారాధ్యచరిత్ర

జిజులొండనికి దోడు సెఱకులు మోచు
 తఱి గ్రుంగియున్న క్రంతల తెఱంగునను
 బోట్లును బొందలు బొరలెత్తియున్న
 చొట్లును నుసిగిన చొట్లును గట్లు
 వెలయుచు భక్తవత్సలతానియుక్తి
 నలరారుటయు శివుతలయ నీతలయుఁ ;
 దలపంగ నటుగాక ధరఁ దనతలయ
 తలయుఁగా మనువానితలయ నీతలయుఁ ;
 జలజాసనాచ్యుతాదులలోనఁ బెద్ద
 తలయుఁగా మనువాని తలయ నీతలయుఁ ;
 జెలువారఁగ “సహస్రశీర్షా” యనంగఁ
 దలల నొప్పెడువాని తలయ నీతలయుఁ ;
 నొగి విశ్వమంతయు నొకతలగాఁగఁ
 దగి వెలుంగెడివాని తలయ నీతలయుఁ ;
 నిలఁ బోక తలరాక తలలేనియట్టి
 తలగల కడయింటి తలయ నీతలయుఁ ;
 దలలేని తలవాని తలయ నీతలయుఁ ;
 దలమీఁది తలవాని తలయ నీతలయుఁ ;
 జతురాస్యనాల్లు, దశగ్రీవుపదియు,

౧. చొట్లులు.

శతదశాస్యునివేయు, ఎఱ్ఱుఖునాఱు
 దలలెన్న సరియె నీతలతోడ శివుని
 తల యీడుగాక (యాతలలును సరియె?)^o
 హరుండవు నీవ, శంకరుండవు నీవ,
 గురుండవు నీవ, భక్తుండవు నీవ
 ఖ్యాపితంబగు ఘోతి యను ఖడ్గమునను
 గోపమన్ రిపుఁ దెగఁగొట్టు నెవ్వండు,
 వాఁడచూ శూరుండు వాఁడ మాంత్రికుండు
 వాఁడ విద్వాంసుండు వాఁడ తపస్వి
 యని చెప్ప వైవశాస్త్రార్థంబు నీక
 చనుఁగాక యొరులకుఁ జనునయ్య జియ్య!
 మొగి 'నహింసా శరమో ధర్మ' యనుట
 యగు నీకకాక దురాత్ముఁ కగునె?
 యట 'నహంతవ్యః ప్రయత్నతో' యనుట
 గుటిలాత్ములకు నెట్లగును నీక కాక;
 యగు 'నవిచార్య శివాజ్ఞయా' యనఁగఁ
 దగుసూక్తి నీకకా కగునె స్వల్పలకు?
 నననేల 'లింగద్వయం సమాఖ్యాత'

౧. అన్ని ప్రశ్నలలోను 'నీతలతోడసరియె' అనియే ఉన్నది.
 కాని యాపాఠమువలన పునరుక్తి, అర్థక్లిష్టత కలుగుచున్నవి.

మనువృత్తి నీకకాంకన్యలకగునెఁ
 సంచితాగమ శైవశాస్త్రానుగత స-
 మంచిత సద్ధర్మమార్గానుపాల
 ప్రమథానుకూల సద్భక్తవిలోల
 సముదితశివలీల సంహృతకాల
 వరభక్తిమూల భవప్రతికూల
 చరలింగసుఖజాల సముదయకాల
 నికృతదుర్భవశీల సీతి-విశాల
 సుకృతమహోత్తాల సుగుణాలవాల
 యని పెక్కుభంగుల ననుకీర్తిసేయ
 జను లర్థి జయజయధ్వనులతో మ్రొక్క-
 నటమున్న దసరయ్య కహితంబు నేయఁ
 గుటిలలాంఛనధరుఁ గొలిపిన ఖలులు
 నంత వెండియు భయాక్రాంతాత్ము లగుచు
 3నంతంతఁ జాఁగి సాష్టాంగులై మ్రొక్కి
 “యపరాధులము గడు నపవిత్రమతుల
 మపనీతపుణ్యుల మపగ తాత్ములము
 గతినచిత్తుల మహంకారవృత్తులము

౧. కగునె యన్యలకు. ౨. విలోల. ౩. నంతంతసాష్టాంగులై పోయి మ్రొక్కి.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

శతులము వాపక ర్థుల మజ్జలము
 సంసారులము సదాచారదూరులము
 హింసాపరులము భాగ్యేత రాత్ములము
 గావునఁ దప్పలు గలొ వెల్ల దనర-
 దేవయ్య మాయయ్య కావవే జియ్య
 మీమహాత్త్వము వెంపు మృడుండ యెఱుంగు
 నేమెఱుంగుదు మనఁగా మాషశంబె ?
 నీతి దలంపక నీ కెగ్గునేసి
 నాతఁ డప్పడ రెండు నేతులు వడసె
 నననేల వేయు నీ కహితంబు నేయఁ
 బనిచిన యేమును బ్రదుకంగవలదె ?
 పోల దుర్జనుతోడి పొందునకంఠం
 జాల మేలుఱు సజ్జనవిరోధంబు
 నటుగాన నీదుమహాత్త్వంబుఁ దలఁచి
 పటుదయామతిఁ గావఁ బాడి మమ్మనుచు
 మఱియును మ్రొక్కంగ మనుజులు గొంద
 ఱఱిముఱిఁ దమలోన నచ్చెరువంది
 సిరి మహాదేవ విచిత్రంబుగాదె
 ధర మననేల మాదనరయ్యఁ బట్టి

౧. వయ్య. ౨. పాశు. ౩. బో.

పండితారాధ్యచరిత్ర

దండించుచును దన తలవ్రేయఁ దడవ
 మొండిమల్లని కప్పు రెండు సేతులును
 దా మెచ్చి యిచ్చెఁ బాదములవైఁ బడిన
 నేమేమి యిచ్చునో యియ్యయ్య యనుచు
 వారక నుతియించువారును మ్రొక్కు-
 వారును గొనియాడువారు నిబ్బంగి
 నక్కజంబందంగ నన్యదర్శనులు
 మ్రొక్క భక్తావలి మోదంబునంద
 నప్పాట దసరయ్య యాయయ్య కిచ్చెఁ
 జెప్పఁ జిత్రముగాఁగఁ జేతులు రెండు
 నచ్చుగా నీపండితారాధ్యదేవుఁ
 డిచ్చెఁ బాదములు దా నిప్ప డొప్పారఁ
 దెల్లంబుగా మహా దేవయ్యగారి
 కెల్లవారును జూడ నిల నట్లుఁగాక

గురుభక్తయ్య కథ

పరమసద్గురులింగ పాదారవింద
 పరవశీభూత విస్ఫారమానసుఁడు
 ధర గురుభక్తి సుధారసాంభోధి

౧. మల్లన.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

వరగురుభక్తి సువర్ణభూధరము
 సీరతరగురుభక్తి వరసురతరువు
 గర మొప్ప గురుభక్తి కామదుఘంబు
 నెట్టణ గురుభక్తినిధి గురుభక్తి
 పట్టబద్ధుడు గురుభక్తయ్య యనఁగఁ
 బ్రతి “యో గురుః న శివః ప్రోక్త” యనియు
 శ్రుతి “య శ్శివ స్సగురు స్స్మృత” యనియు
 శ్రుతి “నాస్తి తత్త్వం గురోః పర” మనియు
 శ్రుతి “ద్రిసంధ్యాసు గురోః పూజ” యనియు
 మ్రోయంగ నియతిమై మూఁడుసంధ్యలను
 బాయక తన గురుపాదాంబుజాత
 పాంసువు దనకు నుత్తంసంబుగాఁ బ్ర-
 శంసింపుచును జక్కఁజాఁగిలి మ్రొక్కి-
 యనుంపక్తి బాదమజ్జన మాచరించి
 తనశిరంబున దేహమునఁ జల్లికొనుచు
 నడుగు లొయ్యన దుకూలాంబరంబునను
 దడియొత్తి సాంద్ర చందనపంక మలఁది
 చెలువు ిదుల్కాడ నర్పించి పూజించి
 యలరుచు ధూపదీపాదు లొనర్చి

౧. ర. ౨. ౧౦.

యంజలీకృతహస్తాక్షరైః యంత్ర మ్రొక్కి
 రంజిల్లు నవ్యపుష్పాంజలు లిచ్చి
 మస్తక విన్యస్తహస్తాక్షరైః గురువుఁ
 బ్రస్తుతింపుచుఁ బదాబ్జంబుల కెఱిగి
 వలగొని వెంజియు నిలఁ జాఁగి మ్రొక్కి
 యెలమిమైఁ బరిచర్య లిట్లు నేయుచును
 గురుపదాంబుజభక్తి గురుకార్యయుక్తి
 గురుదాస తాసక్తి గురువచనోక్తి
 దనరారఁ దన తనుధర్మముల్ మఱచి
 యనయంబు వర్తించు నది యెట్టులనిన,
 నప్రతర్క్యం బభేద్యం బప్రమేయ
 మప్రమాణం బగమ్యం బప్రచార
 మప్రతిమం బసాధ్యం బప్రచింత్య
 మప్రపంచం బనన్యం బనావాస
 మననోప్ప శివతత్త్వ, మాశివుఁ డీశుఁ
 డనుపముఁ డీశానుఁ డంబికారముఁ
 డాది భక్తానుగ్రహార్థమై తాన
 మోదంబుతో గురుమూర్తి ధరించి
 భవపాశములు ద్రెంపఁ బాల్పడ వచ్చి
 భవి ముముక్షులనెల్ల బోధించుమఱిని

ఘనదయామృతహస్తవనజాతుఁ డగుఁడు
 దనుదాన కాన్పింపఁ దలఁచి యాగురుఁడు
 నాది నవాఙ్మనసాతీతు శివు మ-
 హాదేవు వాఙ్మనోవ్యాపకుఁ జేసి
 యిల సర్వగతు భక్తహృద్గతుఁ జేసి
 యిల సర్వమయు భక్తహృత్స్వయుఁ జేసి
 యరయ సర్వాత్మ భక్తాత్మఁగాఁ జేసి
 పరగు సర్వేశుఁ దత్ప్రాణేశుఁ జేసి
 యేతఱిని మనోగృహీతంబుగాని
 యాతత్త్వ మెఱుఁగంగ నరుదు గావునను
 దా నీశు సర్వగత త్వాదిగుణవి-
 తాను సావయవవిహీనుఁ గావించి
 కోరి శిష్యుని నహంకారాది గుణవి
 దూరుఁగా నుభయసంస్కారముల్ నేసి
 మూర్ఖుల మిగిలిన మూర్ఖిని లింగ-
 మూర్ఖిగా నియమించి మును శిష్యుచేతఁ
 బెట్టి ప్రాణముఁ దుదముట్టించి యాత్మఁ
 బట్టించఁ దచ్చిష్య పరిమితంబుగను
 దానికీ దగ గురుదక్షిణ శిష్యుఁ
 డీ నెద్దియును లేక యిలఁ దాన కాక

పండితారాధ్యచరిత్ర

యని 'శరీరం ప్రాణ మర్థం చ' యనియు
 విన 'సద్గురుభ్యో నివేదయే' త్తనియు
 మ్రోయుఁ గావునఁ బ్రాణమునుఁ దనధనము
 గాయంబు గురున కాకాంక్ష నర్పించి
 లింగసాన్నిధ్యంబు జంగమభక్తి
 సంగతంబగు తత్ప్రసాదము వడసి
 యిట్లు దా వర్తించు ాడిది గురుభక్తి
 యట్లుగా కుదరార్థమై బాసఁదప్పి
 యాగురు ప్రతిబింబ మగు జంగమమున
 కాగురుస్వామికి నాలింగమునకు
 నటుఁగూడ నర్థదేహప్రాణముల న-
 కుటిలత నిర్వంచకుండు గానట్టి
 కట్టడికి మొదలి కాలిక పోవు
 ముట్టినలింగంబు మొదలి పుణ్యంబు
 వుట్టి తా మగుడినయట్టిచందమున
 నిట్టిద గురుభక్తి యిల నట్లుఁ గాక
 కుంచితుండగు ప్రాణవంచకునకు స-
 మంచితంబుగఁ దక్క- దా³ లింగభక్తి
 సంగతి నర్థవంచకుల కెయ్యెడల

౧. టి. ౨. గాన ప్రాణ దేహార్థంబులందు, ౩. గురు.

జంగమభక్తి సుసాధ్యంబు గాదు
 దనువంచకునకు నెొక్కొనదు వ్రసాదఁ
 మనిన సద్గురుమూర్తి కాదిదేవునకుఁ
 ద్రివిధంబుఁ జూపిన త్రివిధాత్మునకును
 ద్రివిధంబు వంచించఁ ద్రివిధంబు గలచె ?
 గురుఁడ యెఱుంగుఁ దద్గురుభక్తిమహిమ
 విరచింప శక్యమే హరునకునైన
 3 గురుభక్తి యఘపయోధరమారుతంబు
 గురుభక్తి మదవనస్ఫురితదావాగ్ని
 గురుభక్తి యజ్ఞానతరుకుతారంబు
 గురుభక్తి యపరాధగుణలవిత్రంబు
 గురుభక్తి వాతకగిరికులిశంబు
 గురుభక్తి దుఃఖదు స్తరధూమకేతు
 గురుభక్తి గర్హసాగరబడబాగ్ని
 గురుభక్తి భవగజక్రూరసింహంబు
 నుపమింప గురుభక్తి యుక్తి వేయేల
 యవునరాగతిహేతు వది యట్లుఁగాక

౧. కొొనునె. ౨. నకు నాదిమూర్తికిని. 3. ఇక్కడనుండి
 యెనిమిదిపాదములకును సంస్కృతానువాదమున వాక్యములు వెనుక
 ముందయినవి; శ్లోకరచనాసౌకర్యముకోసమైఉండును.

పండితారాధ్యచరిత్ర

మాతయై కొనియాడు మహి గురుభక్తి
 భ్రాతయై ప్రాపగుఁ బటుగురుభక్తి
 దాతయై శిషిఁచుఁ దాగురుభక్తి
 దాతయై రక్షిఁచుఁ ందగ గురుభక్తి
 వైద్యుఁడై రుజుఁబాపు వరగురుభక్తి
 యాద్యుఁడై బోధించునది గురుభక్తి
 గురుభక్తి వెలియుగాఁ గోటిభంగులను
 హరుభక్తిఁ జేసిన నది నిష్ఫలంబు
 గురుభక్తి హరుభక్తి³ కిరవు గావునను
 గురుభక్తి హరుభక్తి⁴ కెరవు గావునను
 గురుభక్తి హరుభక్తి⁵ కోర్కె గావునను
 గురుభక్తి హరుభక్తి⁶ కొలికిగావునను
 గురుభక్తి హరుభక్తి² కరుదుగావునను
 సకలసంపదలకు సకలశక్తులకు
 సకలమోక్షములకు సకలసిద్ధులకు
 సకలేశుభక్తికి నద్గురుభక్తి
 ప్రకటింపహేతువు వరమార్గమట్లు
 గావునఁ బ్రాణంబు గాయంబు ధనము

౧. ధర. ౨. మాస్సు. ౩. కుదురు. ౪. కెరవు. ౫. కోర్కె.
 ౬. కొలిక. ౭. కరడు; కెరవు.

పురాతన ప్రకరణము

భావించి గురుపదార్పణము గావించి
 పాయక సద్గురు పరిచర్య లర్థిఁ
 జేయుచు సాత్త్విక స్థేయసన్తని
 గురుభక్తులైఁ ద న్నోనియాడుచుండ
 భరితచిత్సుఖగురు భక్త్యయ్య నిత్య
 తంత్రంబు గురుపర తంత్రకృత్యంబు
 మంత్రంబు సద్గురు మంత్రప్రశంస
 దపము సద్గురుపద ధ్యానానుష్ఠి
 జపము సద్గురుపర చరణ సంస్కరణ
 వ్రతము సద్గురుపారవశ్యవర్తనము
 మతము సద్గురుదివ్య మార్గానుచరిత
 నేమంబు సద్గురు నిరతిశయాజ్ఞ
 హోమంబు గురుపాద యుగ్కార్చనంబు
 ధ్యానంబు సద్గురు తన్వచింతనము
 దానంబు గురుపాద తనుసమర్పణము-
 గా నిరంతరపరమానందలీలఁ
 దా నిట్లు గురుభక్తి తత్పరత్వమునఁ
 జరియింపుచును వేగుజా మొక్కనాఁడు
 గురుపూజనార్థమై కుసుమముల్ దేర

౧. భక్తునికలఁపు. ౨. పద. ౩. సేవనము.

పంజీతారాధ్యచరిత్ర

నాదట, నేగుచో నగ్గురునాభు
 పాదుకంబులు గురుభక్తయ్య దనదు
 చరణముల్ సోకుడు హరహర యిట్టి
 పరమపాతక మిది వ్రాస్తవ్య మగునె
 దురితమున్నదె గురుద్రోహంబుకన్న
 సరిఁ బాదుకాసనశయ్యాది' యనియు
 ధృతి 'గురుణా అధిష్ఠిత' మ్మనియుఁ
 దతి 'నమస్కుర్వీత తత్సర్వ' మనియుఁ
 జెప్పెడు శ్రుతి 'నస్పృశేత్కవచి' త్తనియుఁ
 దప్పు దా నింకెట్లు ధరియింపవచ్చు
 దండధరోద్దండ దండభినిహతి
 దంఢింపఁబడు మీఁది దండన కోర్వఁ
 గాళ్లు దుత్తునుకలుగాఁ గొట్టికొట్టి
 తోళ్లొల్చి మాంసంబుఁ గళ్లు గావించి
 నెక్కొన దొప్పల నెత్తురు నించి
 చక్కఁజ్చి యెమ్ములు సమిధలు సేసి
 యోలి శివాగ్ని కాహుతులు గావించి
 వేలుతు నిదియ తా విధి దీని కనుచుఁ
 బాడంబు లొండొండఁ పట్టి గుత్తులకు

౧. నరుగుచో. ౨. జేవు. ౩. నిట్లు.

ఛేదించి గండ్రలు నేయు నత్తటిని
 దండితపాపుడు దనగురుండమర
 గుండము మల్లనాఖ్యుడు వటుకీర్తి
 గంతుసంహారుభక్తగణములు దాను
 నింత వృత్తాంతంబు నెఱిగి యేతేర
 బాడగని బిట్టుల్కిపడి సాధ్యసంబు
 గడుసంభ్రమము భక్తి దొడిబడ బెనగ
 నద్ధర సాష్టాంగుడై తన్ను మఱచి
 యుద్ధతి నటుమ్రొక్క నూహింప దడవ
 గురుదయామృత సరోవరమధ్యమునను
 జరణాబ్జములు వికస్వరమయ్యె నాంగ
 మొలచె గాల్గును రెండు మును గురుభక్తి
 కెలమి గాల్గును రెండు మొలచినయట్ల
 యంత సపాదుడై యా గురుభక్తు
 డెంతయు భక్తిమై నిల జాగి మ్రొక్కి
 మస్తకవిన్యస్తహస్తుడై గురుని
 బ్రస్తుతింపగ గురుభక్తుని జూచి
 యిదియు దా జోద్యమె యిల గురుభక్తి
 విదిత భవద్భక్తివిధి దలపోయ

౧. విభీతియును, ౨. మందు, ౩. గాన, ౪. వద్ధురుభక్తి.

గగనలేల మొన్ననకాదె యెట్లనినఁ
 బ్రథిత సద్గురుపాదపరతంత్రమతికి
 సద్గురువరపరిచరణాభిరతికిఁ
 దద్గురు కరుణానితాంతసంస్థితికిఁ
 దనతోడి శిష్యు లెంతయు నసహింప
 ననఘుఁ డాగురుదేవుఁ డాగురుభక్తు
 నెట్టణ గురుభక్తి నిష్ఠాపరత్వ
 మిట్టలంబుగ వారి కెఱుఁగింపఁ దలఁచి
 పట్టెమంచంబును బఱపును వెనుకఁ
 బెట్టించి శిష్యులఁ బిలువంగఁ బంచి
 యొక్కఁ డొక్కండ కూర్చుండుఁ జేతెంచి
 చక్కనఁ బట్టెమంచముమీఁద ననుడు
 నిదియేమి విపరీత మిట్టిది గలదె
 మది మఱపొందినమాటలు గాక
 సరి నన్ను తాసనశయ్యాదులందు
 గురులనన్నిధి నెట్లు గూర్చుండవచ్చు
 నని శిష్యు లట నపహాస్యంబు నేయఁ
 జనుదెంచి నిజపదార్చన మాచరించు
 గురుభక్తు వీక్షించి కూర్చుండు పొమ్ము
 నర్చనరఁ బట్టెమంచముమీఁద ననుడు

పు రా త న ప్ర క రణ ము

స్థిరభక్తి సద్గురు శ్రీపాదములకు
 ధరణీ మహా ప్రసాదంబంచు మ్రొక్కి
 లలి 'గురో రాజ్ఞాం నలంఘయే' త్తనఁగఁ
 జెలువారు వాక్యంబు శిరమునఁ చాల్చి
 వడి 'గురో రాజ్ఞానుపర్తన' మ్మనఁగఁ
 బడు సూక్తి యది వ్రాణపదముగా నెఱిగి
 సరసరఁ బట్టెమంచంబుమీఁదటను
 గురుభక్తుఁ డపుడు మ్రొక్కుచుఁ గూరుచండఁ
 దఱిదఱి శిష్యులందఱు విజృంభించి
 వెఱవక చూడుఁడా వీఁడు మాగురుల
 సన్నిధిఁ బట్టెమంచంబువైఁ గూరు-
 చున్నవాఁ డొక్కింతయును లెక్కఁగొనఁడు
 మనసులోఁ తరయంగ మందలించినను
 జను నెట్లు వట్టెమంచముమీఁద నుండ
 గురువులు మము నిట్లు గూర్పుండుఁ డనిన
 గురువుల సంపని కూర్చుంటి మెట్లు
 మాయట్టి ియధికులు మది భయంబంద
 నీయధమునకు నె ల్లెక్కఁగవచ్చు
 నిలవేయు ననననేల యీగురుద్రోహి

౧. భక్తులు. ౨. నిదియేల.

తలఁ దున్మివైవక తక్క మేమనుచు
 నందడింపఁగ గురుస్వామి నచ్చిష్య
 బృందంబు భావించి పృథుభక్తి నిరతు
 గురుభక్తు డిగుమని కొసర కక్కడను
 గురుతరంబుగ నొక్కకొఱ్ఱు వాతించి
 యతఁడు గురుద్రోహి యధముఁ డట్లుండె
 నతులితుఁ ల్గురుభక్తు లభికులేనియును
 నెక్కుఁడ యెప్పురే నీకొఱ్ఱు మీరు
 స్రుక్కక మీభక్తిఁ జూచెద ననుడుఁ
 జనునయ్య పట్టెమంచంబాండె నెక్కుఁ
 డనియెద రొక్కఱ్ఱుక్కఱ్ఱు డనియెద రొండె
 వినుఁ డిట్టిభక్తికి వెఱతుము మున్ను
 వనిచినయతనిన పనువుఁ డేమేల
 స్రుక్కక మును మంచమెక్కినయట్ల
 యెక్కునుగాకేమి యిక్కొఱ్ఱు ననుడుఁ
 బ్రియతరచిరపరిస్థితకారుణ్య-
 మయవీక్షణసుధాబ్ధిమగ్నుఁ గావించి
 యమ్మహాత్ముండు నయ్యనఁ బ్రసాదంబుఁ
 గొమ్మంచు నొసగ నెక్కును నిజదత్తి

౧. వేయక.

చర్వితతాంబూలసరస్వతాద
 సర్వాంగలేపనాస్వాదనుండైన
 గురుభక్తునకు నెక్క గొట్టు నూపుడును
 గురునకుఁ జాఁగిమ్రొక్కుచు శరణనుచు
 సరసరఁ బట్టెమంచంబువై నెక్కు
 కరణిఁ గొట్టెక్కఁ జక్కన నెత్తి వెడల
 'నోన్నమో సద్గురుభ్యోనమో' యని న-
 మున్నతి మ్రొక్కుచు మాన్ను గొట్టార
 గించియుఁ గొట్టారగించినట్లుండ
 కంచితభక్తిఁ గరాబ్జముల్ మొగిచి
 గురుశరణనుచున్న గురుపాదభక్తు
 గురుభక్తు గురుసక్తు గురుదయాసక్తు
 గురుకృతాజ్ఞాప్రాణు గురువాక్ ప్రమాణు
 గురుపదాబ్జధురీణు గురుమతత్రాణు
 నస్తమితాఘు నిరస్తాంగగుణస-
 మస్తు మస్తస్యస్తహస్తప్రశస్తు
 లోకభీకరుఁ జిత్ ప్రభాకరు సద్గు
 ణాకరు భవజయు శ్రీకరు శూక
 శూలసుఖాసీను శూలసంధాను

౧. నొక్క.

శూలాన్వితక్రీడు శూలా*త్కూ జూడు
 శూలి నంతఃస్థితశూలిని విధృత
 శూలిం గుజనశిరశ్శూలు నీక్షించి
 యమరగుండము మల్లికార్జునుఁ డంతఁ
 దమయున్న శిష్యప్రతానంబుఁ జూచి
 యితనిచరిత్రకు నితనినదృక్కి
 కితనినివృకు ననహింతురు మీరు
 వ్యక్తవేదేతిహాసాదులయందు
 ప్రాక్తననూతనభక్తాదులందు
 1వంటిరే యిటువంటి విక్రమశక్తి
 3వంటిరే యిట్టి దుర్ఘటభక్తియుక్తిఁ
 బరువడి మీరును భక్తులమనుచు
 విరనంబులాడుచు విష్ణువీరైదరు
 భావింప మాక్షమాపాత్రులు మీరు
 భావింప మా కృపాపాత్రుండు వీఁడు
 నెఱిఁ బ్రాణపద మీతనికి మదీయాజ్ఞ
 మఱి యపహాస్యంబు మాయాజ్ఞ మీకు
 సరిఁ ద్వదీయేచ్ఛానుసారులు మీరు

* త్రచూడు. ౧. "గుజనశిరశ్శూలి" ననియే కవి వ్రాసియుండ
 వచ్చును. ౨. విండ్రేమి. ౩. కండ్రేమి. ౪. వీరగుదురు.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

సరి మదీయేచ్ఛానుసారి యీతండు
 నితనికి మీకును నెన్నిమాడంగ
 నతులపర్వతపరమాణ్యంతరంబ
 యిదిసమున్నతి శయ్యయనియు మున్నెఱుంగఁ
 డిదియు శూలంబని యెఱుంగఁ డిప్పుడును
 మావచనంబ ప్రమాణంబుగాన
 మావచనము పట్టిమంచంబుఁ గొఱు
 నిది యిట్లయునికి కిం కిన్నియు నేల
 యిదె ప్రత్యయము సూడుఁ డిందఱు ననుచు
 గురుదేవుఁ డతిదయాంకురితాత్ముఁ డగుచు
 గురుతరంబైన నీగురుభక్తియుక్తి
 గరళాంకు ప్రమథులు కవిలియ కెక్కెఁ
 గరమొప్పె దిగిరమ్ము గ్రక్కన నతఁడు
 3 దుట్టించి పలుకఁ జేతుల నూఁది యెగసి
 మిట్టి యల్లంశట మేదిని కుఱికి
 సరసరఁ జనుదెంచి నగ్గురుస్వామి
 చరణాంబుజములకుఁ జాఁగిలి మ్రొక్కి
 గురుదేవుఁ డర్థి నొక్కొన గురుభక్తుఁ

౧. నిట్లెన్నీ. ౨. భక్తుల. ౩. సంస్కృతము: "శ్రీతమా

పండితారాధ్యచరిత్ర

గరమిడి లేనెత్తి కౌగిటఁ జేర్చి
 స్వాదుస్వకీయప్రసాదామృతాభి
 నాదట నోదార్చి యగ్గురుభక్తు
 లసితదేహంబు శూలస్థూలనిహతిఁ
 గసుగండ కం దొక్కకంటిరంధ్రంబు
 వ్రణము నెత్తురుగంటి. వాపు గుబ్బిలుట
 యణుమాత్రమును లేమి యది ప్రత్యయముగ
 భువి సోద్యమనుచు నద్భుతచిత్తు లగుచు
 శివనహోదరులు విజృంభణ దక్కి
 వినుతింప మున్నును వెలయదే నీదు
 ఘనగురుభక్తి విఖ్యాపితమహిమ
 యిప్పుడు వెలయదే యేమెల్ల నెఱుగ
 నొప్పు నద్గురుభక్తియుతమహామహిమ
 యటుగాన యిట్టిప్రత్యక్షప్రమాణ
 పటుమహిమాపరంపరహేతువైన
 సుమహాదపారభాసురభవదియ్య
 కమనియ్యగురుభక్తి కల్పితైకమహిమ
 యేక్రియ నరులేల యీశునకైన
 వాక్రువ్వఁ బొగడఁగ వశముగాదనినఁ

౧. స్తంభ. ౨. సు.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

బరులెప్పుదురె భవపాశవిముక్త
 గురుచరణాంభోజ సరళసద్భక్త
 గురుదయామృతరస శరధినిషిక్త
 గురుగుణప్రకర సంస్కరణానుషక్త
 గురునిరంతరవరచరణానురక్త
 గురుపరతంత్ర నిర్భరగుణోద్యుక్త
 గురుకార్యచిరధురంధరకళాయుక్త
 గురుమనోజ్ఞాచితచరిత్రసప్త
 గురువరమహిమానుగుణగురుభక్త

.....

యంచు భక్తానీక మచ్చెరువంది
 యంచితప్రీతి కదుల్కూడఁ గీర్తింపఁ
 దడయక గురుకృపఁ దనపదాబ్జములు
 వడసె నీక్రియ గురుభక్తయ్య నాఁడు
 ఖండేందుధరు భక్తమండలి వొగడఁ
 బండితేంద్రుఁడు నేఁడు వడసెఁ బాదములు
 దెల్లంబుగా మహాదేవయ్యగారి
 కెల్లవారునుజూడ నిల నట్లుఁగాక

౧. బరులెఱుంగుదురె యీభవపాశముక్తి. ౨. సరస. ౩. నిస్త
 రణాను. ౪. ఈపాదముతరువాత ఒకపాద మన్ని ప్రతులలోను
 లోపించినది. ౫. మతిచోద్య. ౬. డొ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గురుభక్తాంశారికథ

స్ఫుటతరగురుభక్తి పుణ్యసత్తముండు
 వటుతరగురుభక్తి పాత్రోత్తముండు
 లాలితగురుభక్తి లక్షణాన్వితుండు
 గీలితగురుభక్తి కృత్యసంయుతుండు.
 వ్రన్మరగురుభక్తి పాలనరతుండు
 విన్మరగురుభక్తి విజ్ఞానయుతుండు.
 భ్రాజితగురుభక్తి పారయుతుండు
 రాజితగురుభక్తి రసనిషిక్తుండు
 నవిరళగురుభక్తి వివశగాత్రుండు.
 ప్రవిమలగురుభక్తి పదసుచరిత్రుం
 డనంగనోష్ప గురుభక్తాంశారి వీధిం
 జని వేళ్యవాటికాస్థలముకట్టెదుర
 వనిత ప్రాథవతినాం జనునొక్కవేళ్య
 దనదు గృహాంగణంబునను నైసేసి
 యచ్చెరువంద విటావళి నెఱక
 లుచ్చిపాఱంగం జూచు నురుదృష్ట్లుసూచి
 యువిద దృగ్రోచులో యొడ్డినయురులో
 ధవళాక్షిచూడుకులో దావాంకురములొ

౧. సదృశి. ౨. పథ.

మెలఁతకనైఱుఁగులో మెఱుఁగులగనులొ
 పొలతిద్యగంశులో పొలయుదీపములొ
 ముదితవీక్షణములొ మోహపాశములొ
 మదిరాక్షీచూపులో మదనబాణములొ
 లోలాక్షీద్యగ్రుచులో కట్టుబండ్లొ
 బాలవీక్షణములో పన్నినవలలొ
 యిలఁ జోద్యమంచు నయ్యింతి ద్యగ్దీధి-
 తులఁ జిక్కులనుబడి యిలఁ దొట్టుకొనుచుఁ
 బనరింప నొండేమి భామకన్దోనలఁ
 గుసుమాస్త్రహతికిఁ దా గుఱియైతి, నూఁకి
 పోరాదు, వెనుకకు రారాదు, గోలు
 పోరాదు తాల్కి, బల్కిరాదు నతికి,
 నేమి నేయుదునంచు నీశుభక్తుండు
 దా మది నూహించి తప్పేమి దీన
 నదియును భక్తురా లట్లునుగాక
 వదిగొని మ్రోయు శైవపురాణములను
 నీతిదప్పక 'మైథునే రతా' యనియు
 సూతసంహితయందు సురుచిరంబుగను
 మఱి 'యత్సుఖం తత్సమర్పిత' మ్మనియుఁ
 దఱి మ్రోయుఁగావునఁ దనుఁ బొందినట్టి

౧. కనుకట్లొ; కట్టుబండ్లొ; కట్టుబరులొ. ౨. యొ.

సుఖము లింద్రియములఁ జోరకయుండు
 ముఖమెర్గి శివున కాసుఖము లర్పించు
 క్రమమెఱింగినఁజాలు గాఁడు దుర్విటుఁడు
 శమదమాత్తులకంటెఁ జాల నుత్తముఁడు
 నీక్షింప భక్తియం దిదియును నొక్క
 పక్షంబు గావున భ్రాంతియేలనుచుఁ
 దన చెలికానిచే దన్నికి రోయి

వనుచుడు సతియుఁ దద్భక్తునిఁ జూచి
 వలనుగా దనవుడు వాఁడేఁగుదేర
 ఫలవంత వెండియు వానిన పనుపఁ
 బాలతి వెండియు నిది వొలుపు గాదనుచుఁ
 బలికినవానిన పనిచినఁ జూచి
 లలన వెండియు నిదిలాగుగా, దేల
 పలుమారుఁ జనుదేరవలదు వొప్పునుచుఁ
 బడతి యేక్రమమున నొడఁబడకున్నఁ
 గడుఁగడుఁ దమకించి వడి తాన యేఁగి
 'కటకటా! రోఁగొనఁగా నొల్ల నంటి
 వఁట తన్ను బోలంగ విటు లున్నవారె
 నాయీగి సాలకున్నను నొల్లనంటి
 వో యేల తలనిల్లువోయనే పసీడి
 భవినని యొల్లవో పరమభక్తుండ

నవివేకి యనియెదే నటువొందిచూడు
 రూపు లేదనియెదే రూపిరచి చూడు
 ప్రాపు లేదనియెదే భక్తులబంట
 దొరయుఁ గాఁ డనియెదే దొరకు బిడ్డండఁ
 బురులు లేదనియెదే పురుషార్థపరుఁడ
 ధూర్తుండు వీఁడని తోఁచెనే యిట్టి
 వార్తయే లేదు నావలన సిక్కింబు
 దక్కువెక్కువయని తన్నొల్లవేని
 యొక్కప్రాయము సూడు మొగి నీకు నాకుఁ
 జదురుదిగు గాఁడని మది నొల్లవేని
 మదిరాక్షి చూడు నామాటఅయంద
 మొకనికి వలచి త నొల్లవేనియును
 సుకుమారి తనుగూడిచూ డొక్కమాటు
 జానొంద గుణములు జాతు లిచ్చులును
 యోనిదండంబుల న్యూనాధికములు
 సమరతిగాక విషమరతియైన
 సమరతి గూర్చునాసనభేదములును
 గరణముల్ రతులును గాలవేళలును
 బరగు మనోగతభావంబు లెఱిఁగి
 బాల యశావన ప్రాధ లోల యనంగఁ

౧. నిట్లు. ౨. మాటు.

పండితారాజ్యచరిత్ర

దా లలనల వయోధర్మంబు లెఱిగి
 నెఱయఁ బాదాంగుష్ఠ మఱకాలు గుత్తి
 సిఱుదొడ గుహ్యంబు మఱి నాభి ఱొమ్ము
 సను మూఁపు మెడ సెక్కు సరి నధరంబు
 గనుఱెప్ప ఫాలంబు గచభరంబందు
 గటిక్రింద వ్రేలిడ యట క్రిందుఁ బెనుప
 నిట ద్రిప్పివ్రేయఁ జే నిఱియంగఁ బట్టి
 మూఁట రేఖలు సూప ముదమున రెంట
 ానాటను గబళింప నలివేణిఁ బట్టఁ
 గళలు దా శుక్ల పక్షంబున నెక్కు
 వలపట డిగి. మున్ను వామభాగమునఁ
 బాడుచు మన్మథరసాంభోనిధి ముంచి
 మడఁతులఁ దముదార మఱువంగఁజేఱ
 యిది యెంతవెద్ద నా కిందీవరాక్షి
 ముదమున నాకు సమ్ముఖ మిచ్చి చూడు
 మాలింగనాద్యుచితాలాపములను
 లోలత నీవల్పుఁగి లెడలంగ
 నున్నీలితాక్షివై యెండేమి యచట
 మన్మథరసవార్ధి మరులుగొనంగ
 వెండి నిన్నెఱుఁగక యుండంగఁజేయ
 కుండితిసేని నీ. కోడినవాడ

౧. రెంటను.

ననుచు వెండియును దదంగంబులైన
 యనునచూలాపంబులను నేర్పు మెఱయ
 నాతి దాఁ జిఱునవ్వు నవ్వుచు భక్తి
 సీతి విచారింప నీకును నాకు
 వెరవుగాదన్నను వెండియు నేర్పు
 విరచింపఁగలవె వివేకి వేనియును
 నెఱిఁ గెడివాఁడవే నింతలోపలన
 మెఱుఁగంగ వలవదే యెదిరిచిత్తంబు
 రసికుండవేనియు వనదక్కి యాత్మ
 నుసిలిన మఱి మీఁద నో రెత్తఁగలవె
 యే వీడఁ బల్కిన భావంబుఁ జూచి
 భావజ్ఞుఁడనయెనిఁ బోవంగవలదె
 మింపఁడవేనియు మీఱి రాఁదగునె
 వెండి గుంఁటెనతోడ వెఱువు గాదనిన
 వితతరతికఞ్చాప్రవీణుండవేని
 రతిఁ జూపకున్కి నీమతి నెగ్గవలదె
 తలఁపంగ లింగావధానివేనియును
 బాలుపుదక్కినపల్కు వలుకంగఁ దగునె
 ప్రాయుఁడితనములఁ బనియు లే దింక
 వేయును నివియేల విచ్చేయు మనుడు

నట్టెలవోదు నే నంబుజోనేత్రి
 దిట్టవై యొల్లనితెఱఁగెల్లఁ జెప్పు
 మొడఁబడుమొండేని నొగి నింకఁ బడసి
 కుడువవేనియుఁ జేసికొను మొండె దన్ను
 గాదేని నిది యాదిగా మగవారి
 నాదటఁ బిల్వోనేనని బాసఁ బల్కు
 తక్కుము నీవిట్ట దతి మహాదేవి
 యక్కవోలెను విషయ³భ్రాంతు లొండె
 నరుదరుదనఁ దిలకవ్వచందమునఁ
 బురుషత్వ మిప్పుడ ధరియింపు మొండె
 నేల నిన్నియుఁ జెప్ప నింతులలోనఁ
 దాలిమిగలభక్తురాలవేనియును
 వీరనోడనిభంగి మారారిఁ గవయఁ
 గోరెదే బాదము దక్షారామమునకు
 నూరక పొమ్మన్న నొడబడ నేను
 గారణం కబేమేనిఁ గలదేని యిట్లు
 వోను నీవొదొండె నేనాదు నొండె
 గాన వేయును నేల కమలాక్షి'యనుడు

౧. అన్నివ్రాతప్రశులలోను 'నేత్రి.' ౨. వేసట. ౩. భ్రాంతి
 చలిపా. ౪. విషయసుగాదేని.

నద్దిరామేలువో హరహర యిదియ
 ందొద్దవో తనకు నీతోడికూటంబు
 బాపురే మింకండ బాపు భక్తుండ
 బాపురే బాపురే పడుచులభ్రాత
 నల్లవో భామలయుల్లంబు లెఱిగి
 గొల్లవాడైనను గోరునే కవయ
 నొల్లని వెలయాలి నొల్లని నృపతి
 నొల్లనిచెలిఁ బాయ నొల్లఁజేనియును
 దెఱవల మనసుకీ లెఱుఁగు నతండు
 నెఱవిటుఁ డంగఱుఁ డెఱుఁగవే కథల
 లోకంబు విటుఁ వివేకులతలల
 నీకెలుగట్టితి గాకేమి సెప్ప
 నిస్సిస్సిరో మెత్తురే సరివిటులు
 ప్రస్సిపడ్డను నీకు వత్తురే నతులు
 నీడిగిలంబడు డిది నీకు భక్తి
 పాడియే మఱి మిండపాడియే చెపుమ
 గజిబిజింపను మాఱుగలుషింప ననుపు
 బాఱుఁగువో మగఁడవో పొందుగావింప
 మిడమిడమిడికెదు మేలువో కడవఁ

౧. దొడ్డ. ౨. పడతుల భ్రాంత. ౩. భామినులుల్లంబు.

గుడిచినారమో పండుగులం బ్రబ్బములను
 రమణం గట్టుంబు గిట్టుము మాడ మడక
 గమియంగ నిచ్చిత్తో కళవళించెదవు
 జానోంద నన్ను విచారించి పలికె
 దేనియు మదిం జూడుమా నిన్ను నీవ
 భక్తుండ వట్లయ్యుం బ్రభుండ వియ్యూర.
 యుక్తిమంతుండవు గుయుక్తులు దగు నె
 జానోందు నన్ను విచారించి పలికె
 దేనియు నుదరార్థిగా నిట్లు వినుము :
 ఇమ్మున గురులింగమిచ్చిన కాయ
 కమ్మిడి యిట్లయ్యుం గరకంఠభక్త-
 గణములం గాని నేం గలనైన నెఱుంగ;
 గణుతింప నంగవికారిగా, నిట్లు
 వడసిన ధనము డాంపంగనేర మున్ను,
 నొడయ లెఱుంగుదు రొండేమి సెప్ప
 నెన్నడుం గనివిని యెఱుంగుము నీవు.
 నెన్నం డెఱుంగుదు నన్నిట్లు సిక్కింపం;
 గఱపినవాడవో కన్నెర్కమెడయ,
 నెఱపినవాడవో నిండుజన్మనము,

౧. వట్లయ్యుం.

పు నా త న ప్ర క రణ ము

ముట్టినవాడవో మున్నోక్కమాఱు,
వట్టినవాడవో పడయ నంగళ్ల,
నాపినవాడవో యటఁ గొన్నిదినము,
లేపినవాడవో యే నీకు వలవఁ,
గలసినవాడవో కంచానఁ దొల్లి,
వలచినవాడవో వాడపొత్తునను,
నచ్చినవాడవో నావారిలోన,
మచ్చినవాడవో మనసుకీ లెఱిగి,
బెరసినవాడవో పెండ్లిండ్ల నిండ్ల,
నరసినవాడవో యప్పు నాకిచ్చి,
కాచినవాడవో కని తప్పు వైఁచి,
ప్రోచినవాడవో బుట్టగర్వులను,
నేలినవాడవో యిల జీత మిచ్చి,
చాలినవాడవో చంప రక్షింపఁ,
బాపినవాడవో భవబంధములను,
జూపినవాడవో శూలినదృక్కి,
వలచినకూర్చినవాడవో, తక్కు-
పిలుపులవాడవో యిల నట్లుఁగాక,
యే ముదఱిగ్గొలనో, మఱి లంజ-
నో, మేనవదినియనో, మఱదలనో,

పండితారాధ్యచరిత్ర

యిలువుట్టుగొంతినో, యింత నీ కెట్లు
 బలువునేయఁగవచ్చు నిలఁ దేరకాఁడ!
 చను, వేడ్కకాఁడు దోసం బెర్గఁ డెందు
 నని యాడుమాట నీయం దేను గంటి
 షీతి నతిమోహంబుగతి నే టనంగ
 నితరేతరుఁడవె? నీవెఱుఁగవె చెవుమ,
 ధర మాన మాచంద్ర తారకంబనఁగ
 వెరవఱి మానంబు విడుతురే యింత
 యీనాఁటనేఁగాని యింతులు లేరె
 తా నాఁడుపొడి భువి మానెఁ డమ్మెడినె
 జ్ఞానాత్మ శివుఁ గొల్చువానికి నింత
 యైనఁ బరేంగితజ్ఞానంబు వలదె?
 లజ్జింప విది గడులాఘవం బనవు,
 నుజ్జింపవు సలంబొక్కింత యేని,
 వలదన్న మానవు, వక్కరించెదవు,
 వలనుగాదన్నఁ బోవవు దగదనుచు,
 భక్తియుక్తియు మిండపాడియుఁ జూపి
 యుక్తిసెప్పిన నెట్లు నొడఁబడకున్న
 మఱి యట్లుగాక మన్మథరతులందు
 నెఱి రోతఁ బుట్టింప నెలఁతుకఁ దలఁచి

యోవివేకుండ ! వేశ్యావిడంబనము
 సీవెఱుంగవె మున్ను నిక్క మంగనలు
 మిండెతల్, గత్తికి యిమిగిలినగొంట్లు,
 గొండెంపుఁగొఱవులు, బండెతల్, ముచ్చు,
 లెడపరుల్, శరమతు, లేవంపుఁబుట్టు,
 లొడపరు, లుపనంతు, లొగి నొంటికిట్లు,
 దులువలు, దొట్టరుల్, దోపరు, లూర
 నొలిచి తిండ్లును, దిట్ట, లుదరపోషకులు
 బొంకులపుటికలు, రంకులగొంట్లు,
 బంకెతల్, రక్కెతల్, వచ్చిరక్కసులు
 రొమ్ములకుంఁపట్లు, రోత ప్రామిండ్లు,
 బమ్మెతకత్తెలు, నమ్మనిబోంట్లు
 గోపపుంజము, లారగొ, శ్లెత్తుఱోళ్లు
 వాపజాతులు, వినపరులు, వెడ్డరులు,
 మాటలముచ్చులు, మందులమార్లు,
 దాటకుల్, దొంగలు, దల్లు, లొడ్డిళ్లు,
 గొడవగొంట్లు, ముడియవిడుపులు, సాల
 గడుసరుల్, గయ్యాలగచ్చలు, వసిడి,
 వాపులు, దుష్టులు, వరటలు, గృత్తి

రూపులు, బరులు, విరోధులు, మృత్యు-
 కన్నెలు, వంగులగద్దరుల్, రిత్త
 వన్నెకత్తెలు వారవనితలు; మఱియుఁ
 జపలముల్ దగులముల్ సంచలత్వములు
 గుపితలులాయముల్ గూరముల్ వాళ్లు
 వఱచులు వికృతముల్ భ్రమితలు మ్రుచ్చు
 లఱికులు మాయావు లవిచారపరులు
 గలుకు లాశావంతములు గర్మమార్గ
 ములు బెట్టిదమ్ములు మ్రొగ్గలగములు
 స్వవశేతరములు గావలములు దుఃఖ
 భవనంబు లింద్రియభ్రాంతిహేతువులు
 వా వెఱుంగనిభ్రష్టు వలఁతియుఁ గులముఁ
 దావిచారింపక తగులు పాపిష్ఠు
 లపవిత్రములు ధృతాహంకరణములు
 నుపతాపబీజంబు లువిదలదృష్టు
 మఱియు వైశికములు మలకలమాట్లు
 మఱగులు బాంచు లూబరఱుడిబుళ్లు
 వచ్చిబాంకులు బహుభావ లిమ్మెచ్చు
 లచ్చుఁగ్రుచ్చులు వారపొచ్చెముల్ వొంట్లు
 మిన్నకరిత్తలు సన్నట్లు వెక్కు

వన్నెలు మాయలు వరటలు వట్టి
 యుపచారములు దీపు లురు లెఱుంగములు
 వివరీతములు మదాన్వితము లనంగు
 నప్రస్తుతములు హాస్యైకహేతువులు
 విప్రలంభంబులు విషయబీజములు
 గడుయంత్ర జంత్రముల్ నొడుతరితనము
 లడియాస లిచ్చలు వెడఁగులు దేఁట
 వెఱుబుఱులు స్త్రీలొడ్డినములును
 నొడ్డ³ గొడ్డంబులు నొడ్డారములును
 దస్వలు దారులు దడబాట్లు వినఁగ
 నొప్పులు రొప్పులు నుచితముల్ హృదయ
 శల్యముల్ గడుఁ దీఁగసాఁగులు లేని
 తొల్బంబు లలుకలు అఘువు లాలములు
 యేనగోసములు దామితరేతరములు
 గానముల్ నెలయాంఠ్ర పానముల్ మఱియు
 వితతముల్ మాంద్యముల్ నెలఁదు లస్థిరము
 లతిభిన్నములు ద్రిష్ట లల్యముల్ వొరలు
 మలినముల్ గల్గు ఁంబులు గఠినములు

౧. సజ్జ; సరు; సమ, ౨. నొడ్డరాడ్డంబులు బష్టపేరెములు,
 ౩. బడ్డారములు.

వలుదెఱంగులదెసల్ వివలుచందనములు
 కలకలు గొడుకలు గఱకులు మొఱకు
 లిల నపాత్రము లశుచులు నిషిద్ధములు
 జడము లొల్లములు శిలజ్జావిసీసములు
 నెడమతు లింద్రియహేతుభూతములు
 వాతకావాసముల్ వక్షపాతములు
 వూతముల్ భంగురంబులు నీరసములు
 గపటముల్ నానాముఖములభావములు
 గృపణముల్ గండెముల్ గెలసము లరలు
 గుపితాలవాలముల్ గుటిలకారణము
 లపరాధరతులు వేశ్యలమానసంబు
 లననేల వేయు రూపును నేర్పుఁ గల్గు
 వనితలతనువు లైనను బరీక్షింపఁ
 గమియంగ శ్లేష్మకగతములు నాసి-
 కములు, లాలాకీలితములు వక్త్రములు,
 గలయ బాష్పాన్వితంబులు నయనములు,
 నిల నమేధ్యాగారములు జఠరములు,
 దలపోయ వారకాంతల నితంబములు
 వలుపాపముల కున్ని-పట్లగు మఱియుఁ

౧. చులుక, ౨. నాజ్ఞా.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

దొడరి కామాంధులు వడియెడిబ్రౌంద
 లెడవడఁ గంపువల్చెడి దుర్ ప్రణములు
 మొదలఁ దా నరివర్గముల పుట్టినిండ్లు
 ంచదలినయట్టియశౌచభాండములు
 నుడుగ కెప్పుడు మూత్రమూరెడుకుంట
 లడిపికాండ్రును గొట్టువడియెడుకండ్లు
 నిజరజోదూష్యవకా నెత్తురుఁగురుపు
 లజహారీంద్రానుల నడఁచినగుహలు
 ధరణిరేతశ్శోణితంబులమడుగు
 లరయంగఁ బ్రత్యక్షనరకకూషములు
 గులహీను లధములు గులఱు లుత్తములు
 దొలఁగనికలుఁగోట్రోవలు మఱియు
 నందగు సుఖము దా నట్లునుఁగాక
 చెంద నిత్యంబని చెప్పనులేదు
 సలితనిరంతరాశ్వశ్శస్థాగ్ర
 సలిలకణక్షణ చలనమాత్రంబు
 లింతటికై యొడ లెఱుఁగమిఁ జేసి
 యింతులఁ గోరి పోయెడిదురాత్ములకు
 మానభంగం బొండు, గానమి రెండు,

౧. చదికులు. ౨. లడవివారలు. ౩. తానిలాంతరా.

పంశితారాధ్యచరిత్ర

నానసెడుట మూఁడు, నగుబాటు నాల్గు,
 మనసుతాపంబైదు, ధనహాని యాఱు,
 వెనపగుముక్తికిఁ బెడబాయు శ్రేడు,
 నెప్పటనైనఁ దా నియ్యేడునేట్లుఁ
 దప్పనే వెలయాండ్రఁ దగులువారలకుఁ
 గలసిరి సతులని తలపోయరాదు
 గలియు నూనెయు రెండుఁ గలిసినయట్ల
 వట్టిరి దమ్మని భావింపరాదు
 వట్టుగా జలగలు వట్టినయట్ల
 సరసమా రూపని చర్చింపరాదు
 వారపోచ్చె ముడుగ నూసరవెల్లులట్ల
 మెలుకువ లెఱుఁగుదు మిల నాఁగ రాదు
 జలములలోని మత్స్యంబులయట్ల
 విచ్చలవిడి మాటవిం ద్రనరాదు
 సొచ్చి కట్టుదు రల్లజూదరుట్ల
 కడఁ జూపఁ గుంపి పఁగా మనరాదు
 విడిచినఁ బాఱుదుండ్ వడి డేగలట్ల
 పట్టింపరని వెంశి వసరింపరాదు
 వట్టి కఱ్ఱాడుదుర్ వడిఁ దీఁగలట్ల

౧. ౮౦డి.

తేల నర్థంబిచ్చితిమి నాఁగ రాదు
 వ్రాలుదుర్ దలలట్ల వరిగింజ సూప
 వలతురు సతులని వలపింపరాదు
 వలపులన్నియుఁ గార్యవశము లూహింపఁ
 గావున నిట్టివేశ్యావిడంబనము
 లావనితలమాట లాటలు దృష్టలు
 భావముల్ మనసులు వరికించిచూడ.
 సేవముల్ గాక యం దెంతసుఖంబు
 గామారి భక్తులు గామితు రెట్లు
 వారాంగనాళి నిస్సారసౌఖ్యంబుఁ
 జీరికిఁ గైకొండ్రె శివభక్తిసుఖులు
 వ్రాలెడువారాంగనాలోకనంబు
 లాలముల్ గాక శ్లాఘ్యములె భక్తులకుఁ
 దవిలివారాంగనానివహంబుమాట
 లవశముల్ గాక ప్రియములె భక్తులకు
 నెసగ వారాంగనావిసరదుర్మతులు
 హాసనముల్ గాక సహ్యములె భక్తులకుఁ
 జారువారాంగనాజన దేహకళ ల-
 సారముల్ గాక రుచ్యములె భక్తులకు

సాభోగవారాంగనానుభవములు
 బీభత్సములకాక స్పృహలె భక్తులకు
 భావింప నిట్టివేశ్యావిడంబనము
 లేవముల్ గా కవి హృద్యంబులగు నె
 భావింప భక్తిక్రియావిడంబనవి-
 భావను లగుమహాభక్తుల కెందు
 గావున భక్తిసంగతుండవు, భక్తి
 భావనుండవు, భక్తిపరుండవు, భక్తి
 పాలనుండవు, భక్తిపాత్రుండ వింత
 యేలయా నిన్ను నీ కెఱుంగకయుంట
 యిన్నియు నేల నీవెఱుంగనిత్రోవ
 లున్నవే యెఱుంగంగ నొల్లవుగాక
 తామసులము భక్తిసామాన్యమతుల
 మే మాఁడువారము గామచర్యులము
 మాకంటె హీనమే మీకు లౌకికవి-
 వేకంబు భక్తివివేకం బటంచుఁ
 బరగు వేశ్యావిడంబనమును గామ-
 హరుమహిమావిడంబనమును నట్ల'
 చెప్పంగ మిండండు సెవి యొగ్గి వినక
 యెప్పటిక్రియ మది నేవంబులేక

౧. మాలి.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

ముదము గోపము చెంపు మది దమకంబు
నుదయింపఁ దన్నెర్గకున్నఁ గన్నెఱిగి
యాకమలదళాయతాక్షి దా నంతఁ
బోక వెండి యతని బోధింపఁ దలఁచి
‘ మిండపాడియు లేద మృచుభక్తి లేద
యొండేమి మది నెప మొక్కింత లేద
చన్నపురాతన శరణులమహిమ
విన్నను నద్భక్తి వికసితం బగునె
చెప్పి చూచెదఁగాక శ్వేతాదిమునులు
దప్ప కాపులబుద్ధిఁ దా ర్విన్నవిధము
భక్తిసంపూర్ణమై పరగినవిధము
ముక్తులై శివుఁగూడి మున్నున్నవిధము
నని తలఁచి గురుభక్తాండారిఁ జూచి
‘వినుము తొల్లిటిపురాతనులలోపలను
నాపుల నద్భుద్ధు లంగీకరించి
ప్రాప్తి జయించినభక్తులు గలరు
నెఱుఁగుదు రుత్తము లెల్లగార్యంబు
లఱలేక తమయంద నగజేసుకరుణఁ
జెప్పినమాత్రానఁ జేసి కాభ్యంబు
లెప్పాట మధ్యము లెఱుఁగుదు రప్రక

S. V. Central
Library
and
Research Centre,
INDRAPATI
40 11600
Date

యార్దులు సెప్పినవైన నధములు
 గార్య మెఱుంగరు గర్వవశమునఁ
 గాన తజ్ఞులు సెప్పఁగాఁ గార్య మెఱిఁగి
 రేనియు మేలకా కెగ్గేమి దాన
 నిప్పాట రంభయు హితముఁ దలంచి
 చెప్పిన వినఁడె మున్ శ్వేతుఁ డెట్లనిన.

శ్వేతునికథ

భూరిదివ్యామృతపూరశరీర
 సారుతరాస్పరోజనవంద్య రంభ
 దనపాలనున్న మదనవికారాంధు
 ఘనతరసంచితాఘనమేతు శ్వేతుఁ
 గనుఁగొని నస్తితాననపద్మయగుచు
 మనమునఁ దలపోయ మగువ నీక్షించి
 తఱిఁదఱి నిర్నిమిత్తమునఁ దన్ జూచి
 చిఱునవ్వు నవ్విన తెఱఁ గేమి యనుడు
 నతిదయాభావన నంత నారంభ
 ధృతిపుట్ట నతని జోధింపంగఁ దలఁచి
 దురితైకమూలంబు³ దుది నీచరిత్ర
⁴మరిది దా వివరింప నది యెట్టులనిన

౧. వి. ౨. యొక్క. ౩. దుష్టవర్తనము. ౪. నరుదార.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

నను నీ వెఱుంగఁజొచ్చిననాఁటనుండి
 నిను నీ వెఱుంగక నీమదోద్వృత్తి
 ధరణిఁ ద్రికాల మదగ్గనైవ
 కరియునుఁ బోలెను గడుఁగడుఁ గ్రొవ్వి
 పాయక రేయునుఁ బగలుఁ గామినుల
 మాయల విషయనిమగ్నతఁ బొంది
 గుడిఁ గనియైనను మృడ శరణవపు
 గడకంటనైనను గానవు గురుల
 మ్రొక్కవు భక్తుల కొక్కమాత్రైనఁ
 దక్కవు దుర్మార్గ మొక్కింతయైన
 మున్ను రుద్రాక్షుంబు ముట్టి యెఱుంగ
 నెన్నడును ధరింప నెఱుంగవు భూతిఁ
 బుట్టితిగాని మున్ పుణ్యమన్వార
 యెట్టిదో కలనైన నెఱుంగవు, వాప
 కర్తంబు ధర్తంబుఁ గామంబు నేమ
 మర్తిలి భోగంబు యాగంబుగాఁగ
 నడచుచు మఱియొక్కనాఁడు లంజియకు
 వడిఁ బుష్పములు గొనివచ్చు నత్తఱిని
 జెనసి³ పువ్వాకటి యంచితభూప్రదేశ

౧. ప్రస్థి. ౨. ముల్. ౩. పువ్వాక్కదుచ్చిష్ట.

మునఁ దెగిపడఁ బుచ్చికొనఁగ లజ్జించి
యదియు శివార్చితంబని యలవోక
మదిలోన నొక్కొంతమాత్రంబుఁ దలఁప
నా పోవ నొండేమి యది దొలుమేని
నీపుణ్యఫలమునఁ బ్రాపించె నట్టి
తలఁ పటుగాన తత్ఫలమున నపుడ
ఫలియించె దేవేంద్ర పట్టంబు నీకు
నదియుఁ దదియ్యఫలానుభవమున
నిది యొక్కదినము దా నిట్లుగావునను
వేవిను సరకాగ్ని వేగ నేఁగుటకు
నీ విష్ణుడు మదించి నిన్నెఱుంగమికి
వగవును నగవును వట్టిలై' ననుడు
'వగవంగ నవ్వంగ వనిత నీకేల
ఐరనతుల్ గలియుగ స్తరుఁ డితం డనఁగ
సరివిటుల్ వీడపో జాణ యనంగఁ
బ్రదికితి నిప్పుడ త్రిదశేంద్రభోగ
విది తానుభవసుఖవివశుండ నైతి
నదియునుఁగాక మున్నవికలదేవ
సుదతులతోఁ గామసుఖము లందితిని

౧. మాత్రదలంప.

రంభ వీ నస్సరోరమణులలోన
 శుంభదుదాత్తభాసురకీర్తియుతవు
 నిట్టిసీతోడఁ బంచేషుసౌఖ్యంబు
 లిట్టలంబుగఁ బూద నిదె యున్న వాఁడ
 నెల్లెడ విజయుండ నిల నేనకాక
 యెల్లింటినరకంబు లే లెక్కనేయ
 నాపువ్వు శివు నెద్ది యట్లయ్యెనేని
 యాపుష్పఫలమున నమరేంద్రపదవి
 గలిగెనేనియు నొండుగా నేలవచ్చు
 మలహారుసీగియు బిలిబిలియగునె
 పుల్లవడఁగ నేల పుల్లాంబుజాత
 సల్లలితాస్య! రా శయ్యకు ' ననుఁడు
 ' దానికి వేగమ తల్లడంబేల
 యే నొండుదెస కింక నేఁగుదునెట్లు?
 నీవు నాసన్నిధి నేఁ డుండి యెల్లి
 వోవఁ జూడఁగఁజాల భువి కథోగతికి
 నామాట విను వజ్ర నలకూబరాది
 కాముకులను సురౌఘంబు గైకొనిన '
 యమరాంగనాసహస్రావళి నిన్ను

పండితారాజ్యచరిత్ర

బ్రమదంబు సన్నేహ భావంబుఁ దనర
 ననయంబుఁ గామసుఖామృతాపార
 వనధిని దేల్చెడివా రుండ నుండు
 ననువు దెల్పెద నిదె యర్ధరాత్రంబు
 సనియె నాయెడ నొకజాము సుఖంబు
 గావున నిత్యసుఖావాప్తి నీకు
 గావించు నమ్ము నిక్క 'మ్మని రంభ
 యతని నొడఁబఱచి యతులరుద్రాక్ష
 యుత దేహు విమలభస్మోద్ధూళితాంగుఁ
 గావించి యిహశ్వరాగారంబుఁ జూప
 నావామ సెప్పిన యట్ల శ్వేతుండు
 ననమాక్షుగుడిలోని కనవులు దుడుచు
 వెన నల్కు మ్రుగ్గు లొప్పెనగ రచించుఁ
 బూవుఁ బత్తిరిఁ గోయు వేవేగఁ బఱచి
 యూవియద్దంగాంబు లాదటఁ దెచ్చు
 జలకముల్ సేయుఁ బూజాప్రకాండంబు
 లలరించు ధూపదీపాదు లొనర్చు
 వలగొని చక్కఁ జూఁగిలఁబడి మ్రొక్కుఁ
 జెలఁగుచుఁ గీర్తించు నలిరేఁగి యాడు
 నుడుగ కెప్పుడు షోడశోపచారములు

పు రా త వ ప్ర క రణ ము

బిడువక శివరాత్రి విధి నాచరించు
 భావింప నతనిపాపప్రాప్తిప్రాద్దు
 వేవినక్రియఁ బ్రాద్దువేవుడు వచ్చి
 నిన్న నింద్రుంఁకంప నీపాల రాత్రి
 నున్నవానిని జూపు మోరంభ యనుచు
 గాసిల్లుచున్న యాకాలుదూతలను
 డాసి తోడ్కొనిపోయి చేసన్నఁ జూప
 భర్గభక్తిక్రియాఁరసమంచిత ని-
 రర్గశైశ్వర్యసమగ్రత మెఱసి
 ఁరమతపోధన భ్రాజిష్ఠులీల
 హను భజింపుచునున్న యాశ్వేతు దాలఁ
 బొడ గని ముందట కడుగిడ వెఱచి
 నవవడవడఁకుచు వచ్చి కాలునకు
 దూత లిట్లని చెప్పఁ దొడ న్రేసికొనుచు
 శ్వేతుఁ డీగుడిలోన శివు భజించెడిని
 యేమేమిరా రంభ యేమి పంచినదె
 యామహాదేవుఁడే యడ్డ మాతనికి
 నననేల యింక నాయధికార మొప్పుఁ
 గొననిప్పు రుద్రుండు గోపించెనేనిఁ

పండితారాశ్య చిత్ర

బటవక^౧ తప్ప దత్పాతిదా ననుచు
 బటతెంచు జమురౌద్రభావంబు జూచి
 కాలారి యల్లి కరాళశూలమున
 గాలునివతుంబు గాడిపో వైచె
 నమరులు గీర్తింప నంత శ్వేతునకు
 బ్రమథ నదైశ్వర్యపట్టంబు గట్టె
 రంభోపదేశవిస్తంభైకగతిని
 శంభు శ్వేతుండు వ్రనన్నుగాఁ బడసె
 గావున హితలగు కాంతలబుద్ధు
 లేవెంట హితమకా కేల యెండగును

మలహణునికథ

మఱి^౩ యట్లుగాక విన్ మలహణుఁ డనఁగఁ
 గఱకంతభక్తుండు గవిరాజనుతుండు
 విటపుంగవుం డొక్కవేశ్యయుఁ దాను
 బటుతరానోన్య విస్ఫారానుమతిని
 వలరసం బలర సమ్మిళితసౌఖ్యంబు
 దళుకొత్త వర్తించుఁ దత్ ప్రస్తవమున
 నెట్టణ నేలకు నింగికి సూత్ర-

౧. తక్కదాపాటిదా. ౨. జృంభితమతిని. ౩. యట్టులును
గాక.

పట్ట, మోకాళ్లును బట్టతలలును
 ముడివెట్టి తనసేడఁ గడవంగఁబాఱ,
 వడి నెంఁదమావుల కడగాళ్లు గట్టఁ,
 బాయక రెండుగాఁ బాఱెడు నీరు
 ప్రేయంగఁ, బులిజున్ను గోయనియమ్మ,
 రా నార యొలువఁ, జట్రాతివైఁ గ్రుంక,
 నేనుంగు పురుఱోమ, నిసుకత్రాఱ్ఱేన,
 లలిగొన దిశలు దాలములు వాయింపఁ,
 జెలఁగుచు³ రోకటఁ జిగురులు గోయఁ,
 గలి వెన్న⁴ఁ బుచ్చ, గొండలు దొంతి వేర్ప,
 నిల మంచుఁ గుంచానఁ గొలువ, రేవగలు
 నేయఁ, నాకసమునఁ జిత్రరూపములు
 వ్రాయ, వాయువుఁబట్ట, వడగండ్ల గుండ్లు
 గట్ట, వెన్నెలఁ బ్రోవుగాఁ జేయఁ, జచ్చి
 పుట్ట, నప్పడనేర్చు బుద్ధులప్రోక
 గోలాసకత్తియ⁵ గొరబనప్రోడ
 యాలంబతల్లి దా నల్లునిఁ జూచి

౧ ప్రేయఁబులిజున్ను గోగోయని. ౨. డేవయ. ౩. రోక
 కండ్ల. ౪. ప్రొవ్వ. ౫. గుంపు; గాయ; గోవు; గోపు; గోక;
 నేయ. ౬. గోలాట. ౭. గొడ.

పిన్ననాటనుగోల నిన్నకా నెఱుగ
 దెన్నడు మాబిడ్డ గన్నెకూరిమిని
 వలచుట వాపమే, వట్టి బేటంబు
 సలుపుట నీతియే, సరివిటుల్ సగరె,
 గాదియకొలుచానా నీదొరతనము,
 గాదేనిఁదొడవో నీకవిత గాంతకును,
 ముడువఁ బసిడియె నీనుడుపులతీపు,
 గడుఁగాక నీభక్తిగతి తెర్వ మాకు
 నెట్టేల మేలుమే తెల్ల సా మ్మలయఁ
 బెట్టినాడవె నీవు వెనుపండువులను,
 వీరభద్రునియాత్మ వెలఁదులు వోవ
 హారముల్ రోయిడి యరిగె మాబిడ్డ,
 యంగుళీయక మమ్మి యాశివరాత్రి
 జంగమారాధనం బంగన నేసె,
 నింతులుమెచ్చ వసంతోత్సవంబు
 గాంత నేసెను హస్తకటకంబు లమ్మి,
 తరలాక్షి ముందటి కదవసపున్నమను
 *సరిపిణి రోయిడి గురుకట్న మిచ్చె,

౧. పంఠంబు. ౨. దొడవొనెకవిత. ౩. రొమ్మరువ; గొమ్మె
 రువ. ౪. తమస; దవన. ౫. సరిపణి.

నూలిపున్నమనాఁడు నూపురం బమ్మి
 బాలభక్తుల కొప్పం బండువు నేసెఁ,
 బదకంబు రోయిడి పడతి దివ్వెలకు
 మదనారికిని దీపమాలిక లత్తె,
 నిజెవచ్చెఁ బులివలె నీశివరాత్రి
 ముదిత రోయిడఁ బుచ్చె ముత్తెంపునరుల,
 నెన్నడు వెట్టంగనున్నాఁడ విట్లు
 నన్న యేనాఁటను సతి వెట్టిగలవె,
 యెఱుఁగవే యెఱిఁగియు నెఱుఁగనియట్లు
 వఱటలఁ బెట్టుచు వచ్చెదుగాక
 పొలయఁ గయ్యము వన్ని గెలుఁపిచ్చి చెనఁకి
 యలిగినఁ గీడ్వడి యలరించి తవిలి
 పాసినఁ బైఁబడి పట్టిన స్రుక్కి
 వ్రేసిన నొడలాగ్గి డాసినఁ గవిసి
 సొగసిన రతిసేసి చొక్కినఁ జొక్కి
 మొగిచినఁ గైకొని మునుకొన్నఁ బూదవి
 మాటల మరగించి మక్కువ నించి
 కూటమి మఱసిచ్చి కూరిమి సొనిపి
 కళలపోడి మెఱింగి కామంబు సలిపి

౧. పించి. ౨. యెలయించి.

పండ్ల తారా ధ్య చ రి త్ర

వలరసంబున ముంచి లలనఁ జొక్కించి
 యలసిన శ్రమమార్చి యన్నియుఁ దెలిపి
 మలయుచు మురియుచు మగలంజవోలె
 మానాతి వలపించి యేనేఁడు నీవు
 గానక తలక్రిందుగా నడచెదవు
 డక్కులు లేవలు డంబొకంబులును
 జొక్కులు నేర్పులు సూటిమాటలును
 సంగతి ³నీకామశాస్త్రముల్ బిడ్డ
 కనగటి కాళ్లను గట్టింప నెట్లు
 విచ్చేయు నీయిగాి వేయును మాకు
 *వచ్చె దక్కుము చాలు వనిత నీవనుచు
 † దండించి తర్కించి తనకూఁతు నొక్క
 మండలాధిపుపాల నుండఁ బంచుడును
 నంత నిక్కడ మలహఁడు గామాగ్నిఁ
 గాంతావియోగదుఃఖం †బిన్నడింపఁ
 దనుధర్మములు దక్కి తన్విభావంబు
 మనమున నెక్కొన మును బద్ధనేత్రి

౧. రంబు. ౨. సొగసు. ౩. నంగజు. ౪. కంగటి.
 ౫. వచ్చెనుజాలునీవనితనుగూడ. ౬. దండింపశంకించి. ౭. బుచ్చు.
 ౮. విరహాగ్ని. ౯. బెబ్బ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

1 దన్తలంబుతోఁ జూచు తలఁపుఁ దలంచుఁ
 బవడంపుఁ గెమ్మోవి భావంబుఁ దలంచు
 దాసిన హర్షించు తాళంబుఁ దలంచుఁ
 జేసినశృంగారచేష్టలు దలంచుఁ
 జెలఁగుచు నవ్వెడుచెన్నుఁ దలంచు
 నలరుచుఁ బులకించు నలుపుఁ దలంచు
 3 మాటమాటకుఁ జూచు మక్కువఁ దలంచు
 మాటలఁ కబిచ్చిళ్లు మధురంబుఁ దలంచు
 సరసంబు లాడెడిజాను దలంచుఁ
 గర మొప్ప నెమ్మోము కాంతిఁ దలంచు
 నంగదీధితుల యొయ్యారంబుఁ దలంచుఁ
 బొంగారు జారుఁ గొప్ప సొగసుఁ దలంచుఁ
 గలికి క్రొల్లన్నులపొలుపుఁ దలంచుఁ
 4 తెలుపారి మెఱఁగెక్క పలువర్సఁ దలంచుఁ
 గుటిలకుంతలముల కొమరుఁ దలంచు
 బటువగు నెఱివేణిం భారంబుఁ దలంచుఁ
 జెన్నుగా నసియాడు నెన్నడుఁ దలంచు.

౧. తలించితను. ౨. తవులంబు. 3. మాటిమాటికి. ౪. గుల్ల. 5. జూచు. 6. పునునొప్ప. 7. వా. ౮. తెలుపారుపల్వర్న. 9. కొప్ప. ౧౦. భావంబు.

సన్నుతికెక్కిన జఘనంబుఁ దలంచు
 నెఱసినపాలిండ్ల నిగ్గుఁ దలంచు
 నఱగొఱలేని నెయ్యంబుఁ దలంచు
 లింగార్చనముసేయు లీలఁదలంచు
 జంగమారాధనాసక్తిఁ దలంచు
 మేలంబులాడెడి మెలపుఁ దలంచు
 నాలింగనాదుల కీలుఁ దలంచు
 మఱిమీఁది రతికళామదనసౌఖ్యంబుఁ
 దఱిఁదఱి వెండియుఁ దలఁచితలంచి
 యుండఁజాలక యువ్వియోగదుఃఖాగ్ని
 మండంగ ధృతి సిగ్గు మానంబు వదలి
 యడలుచు సతిమాట లయినను వినక
 తడసిన నిలుచునే తన ప్రాణమనుచు
 రమణి కేళీమందిరముపంచఁ జేరి
 కుమతియై³ సతిచెల్విఁ గోరుచున్నెడను
 వెండిలోపలఁ గ్రొత్తమిండనిపాలఁ
 గొంఱొక ప్రాద్దండ్డి కోమలిదల్పు
 గ్రక్కునఁ దెఱచి యక్కాంతుపై నీళ్లు
 వ్రక్కిలించుటయును నొక్కింతమెఱవ

౧. మెలుపునుదలంచు. ౨. నీతి. ౩. హరిమి ; చెలువము.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

నెలనాగ గని ' యిది యెవ్వరు మీఠు
 మలహాణ నీతియే మఱి యేతేరఁ
 1 (దక్కిపోయినమీఁదఁ దనువున జీవి
 దక్కినవచ్చునే ధర్మమే యిట్లు)
 మెఱచినఁగాని 3 యిమ్మెయిఁ గానరాని
 నెఱసిన చీకటి నీయున్నిఁగాన
 కుమిసితఁ బైఁబడెనోయెర్గ' ననుచుఁ
 దనుకంబువట్టిల్లఁ దన్ని సెయ్యిచ్చి
 యడలుచు వెడలి విటా శ్రమంబునకుఁ
 దొడుకొని పోయి వైఁబడుడు మల్లఁబుఁడు
 గట్టర్ని నినుఁజూచి కాని ప్రాణంబు
 వట్టఁజాలక వచ్చి సడతి నిన్ గంటి
 నాతతంబుగఁ జాలు నంతియకాక
 నీతియె వరుఁడుండ నిను నాకుఁ గవియ
 నింత ప్రాద్దుటికి రోయిచ్చినవాఁడు
 గాంతుండు గాకంచు గమనంబునేయ
 నెట్టింకవలతు నీ కేనును సికు
 నట్టిద వలపు నాయందు గావునను

౧. మగిడి. 2. కుంహలీకరణము చేసిన రెండుపంక్తులకుమా
 సంస్కృతానువాదము లేదు, 3. యె.

దమతల్లియర్థంబు దనియంగనీక
 తమకంబెఱుంగదు దర్కించు మనల
 సద్భక్తిపగుండవు సత్కవిశ్వరుండ
 వద్భుతకవితాసమగ్రత మెఱసి
 పైచని యద్దంబుపై మిన్నగింజ
 వైచినఁ బడు నెంతవడి నంతమాత్ర
 యిద్దనమాధిభూయిష్ఠతఁ దగిలి
 శుద్ధత నేకాగ్ర సుఖమనోవృత్తి
 హరుఁ బ్రశంసింపుమా వరదుఁ డయ్యెడిని
 జిరభుక్తిముక్తులు సిద్ధించు మనకు
 ననవుడుఁ జనుమొన లర్థి నావీఁపు
 నను మోపి యాలింగనం బాచరించి
 యుండుము నావెన్క నుడురాజవదన
 యెండననేల నే నొక్కవద్యమున
 మాటలాడించెద మనతోడఁ జంద్ర-
 జూటుఁ బ్రసన్నుగా సుదతి కీర్తింతు
 ననవుడు మఱునాఁడు హరుని నివాస
 మున కేఁగి పరమేశు ముందఱు నిలిచి
 నెలఁతయు నట్ల తన్నెక్కొని యుండ
 మలహరుపై దృష్టెట్లు నిల్చి నన్నతిని

దమతల్లియర్థంబు దనియంగనీక
 తమకంబెఱుంగదు దర్కించు మనల
 సద్భక్తిపదుండవు సత్కవిశ్వరుండ
 వద్భుతకవితాసమగ్రత మెఱసి
 పైచని యద్దంబుపై మిస్సగింజ
 పైచినఁ బడు నెంతవడి నంతమాత్ర
 యిద్దసమాధిభూయిష్టతఁ దగిలి
 శుద్ధత నేకాగ్ర సుఖమనోవృత్తి
 హరుఁ బ్రశంసింపుమా నరదుఁ డయ్యెడిని
 జిరభుక్తిముక్తులు సిద్ధించు మనకు
 ననవుడుఁ జనుమొన లర్థి నావీఁపు
 నను మోపి యాలింగనం బాచరించి
 యుండుము నావెన్క నుడురాజవదన
 యొండననేల నే నొక్కవద్యమున
 మాటలాడించెద మనతోడఁ జంద్ర-
 జాటుఁ బ్రసన్నుగా సుదతి కీర్తింతు
 ననవుఁడు మఱునాఁడు హరుని నివాస
 మున కేఁగి పరమేశు ముందఱ నిలిచి
 నెలతయు నట్ల తన్నెక్కొని యుండ
 మలహరుపై దృష్టెట్లు నిల్చి నస్తతిని

దనకు నద్యక్తి “ గంతా కచస్రవయ ”
 యనుచు నుద్యక్తుడై హరుమనం బలరం
 బ్రస్తుతాలంకార బంధురమధుర
 విస్తారమతి మల్లినస్తోత్ర మనఁగ
 నస్వహ ముప్పదియాఱు స్తోకములు
 సెప్పినంతట మెచ్చి శివుఁడు మల్లినని
 లంజియచిలుకను లంజియతల్లి
 లంజ నక్షణమ కైలాసంబునకును
 బ్రవిమల కనక దివ్యవిమానములను
 భువనముల్ వొగడంగ బొందులతోన
 కొనిపోవఁ జనిరి గావున హితలైన
 ననితలబుద్ధులు వినుట హితంబు

కుమారపాల ఘోషరుని కథ

గణుతింప నట్టేల కఱకంఠ భక్తు
 లణకించిపలికిన నదియ హితంబు ;
 ఎట్టన్న వీరమా హేశ్వరాంకుండు
 ఛట్టుండు దురితఘరట్టుండు ఘనుఁడు
 వాలిత నద్యక్తి పరుఁడు గుమార
 పాలఘూర్జరుఁ డను పార్థివేశ్వరుఁడు
 చానందలీలమై న స్తోకనాఁడు

పండితారాధ్యచరిత్ర

దానును సతియు నెత్తంబాడు తఱివి
 గాంత! ప్రసాదు లేకాదశేంద్రియము
 లంతశ్చతుష్టయం బం దొక్కమూడు
 సారయ మోహంబునను నలోకాను
 సారులు నెత్తంపు సారులుగాఁగఁ
 జను పరిపూర్ణప్రసాదావధాని
 దనపదియేను నత్తరళాయతాఙ్గీ
 వదియేను నేర్పను పలకపైఁ బెట్టి
 వది నిహంబరములన్ వాడలయందు
 వాపపుణ్యము లను పాసికల్ మైవఁ
 బ్రాపించు ఘల మెన్నఁబడ దాయముగను
 భక్తియు నీరైఁదుఁ బాఠెఁ బూర్ణునుచు
 వ్యక్తినా నీరైఁదు వచ్చిననాఁడు
 పరము నిహంబనఁ బరగు నీ మగను
 హరుభక్తి ప్రబలు నానాఁడు నిద్దుగను
 ద్రివిధలింగములకుఁ ద్రివిధార్యణంబు
 తొనఁచు నిత్తిగ యను దాయ మూడుఁ
 వలవ దచ్చొక మాటలు నీకు ననుచు
 నలఘుఁడు దచ్చొక మని దాయమూడుఁ
 బంచేంద్రియములకు భక్తుప్రసాదంబు

బంచివెట్టినమాడ్కిఁ బంచియవెట్టు
 దోసకార్లకు జోక దుగఁబెట్టునట్లు
 గాసిలనాడుఁ జోక దుగంబు వడిన
 ననయంబు నీశరణ్యము వీరభద్ర !
 యనుచు వీరుఁడు భద్ర మను దాయమాడు
 నొడలు సత్తా శివయోగుల కనుచుఁ
 దశయక యాడు సత్తా యని వడిన
 నాకు నా తీవంచనయె గెలువనుచు
 నాకాంక్షఁ దీవంచయను దాయ మాడు
 వనిత మెచ్చువు వంచవైచిన ననుచు
 ననఘుఁడు సౌవంచి యనుదాయ మాడు
 నీనెత్త మిట్లాడ నితరులతరమె
 పూని యీశ్వరుకృప లేనివారలకు
 నంచు నంతంత భక్తావళి వొగడ
 నంచితభక్తిసమగ్రత దనర
 నాదిభక్తి విరుద్ధమైన జూదపు వి-
 నోదంబు భక్తిచినోదమై పరగ
 వేడుక నిట్లాడియాడి యాచంద్ర
 చూడుభక్తుఁడు దనసుదతి వీక్షించి

౧. చంబుగాఁగ.

దరహాసభావవిస్ఫురితాస్యః కగుచు
 నరనాభవల్లభి నలుచెసల్ సూచి
 యిచువురమునుదక్క నోరులు లే రిచట
 నరయంగ నొండుగార్యము మున్ను లేద
 యేమియకో నెవం బీదరహాస
 ధామంబు నిర్నిమిత్తము దన్ను ముంప
 సంచు నీసును స్కిగు నటు దొట్టుకొన న-
 మంచితాసనవర్త మల్లన ముడిచి
 పాసికల్ నెత్తంపుఁ బలుకపైఁ బెట్టి
 యాసతి యంతట నాట సాలించి
 యనఘ ! నిష్కారణ హాసంబు నీకు
 జనియించుకతన సంశయమయ్యె నదియు
 సతత బాహ్యంతరార్చిత సావధాన
 వితత సుఖానంద మతిశయించినను
 దప్పితి నయ్యవధాన మేననియొ
 యవ్వు డేమేని నాయం దెక్కఁ గనియొ
 నెత్తమాడుట భక్తి నీతి గా దనియొ
 తత్తరవడి సారె దస్వంబెట్టిననొ
 పాసిక లొండొండ పట్టివైచిననొ

పురాతన ప్రకరణము

యీసారె వలుకయు నే గెల్వననియొ
 పాలిండ్లజయ్యెద బయలువర్చితిన్
 నేలపుమాటల మెలవుఁ దప్పితిన్
 పోయినరే రతిఁ బూరగింపమిన్
 కాయఁజుఁ డెదఁజొచ్చి కరముఁబట్టిననో
 వచ్చిన సారెయే వచ్చెఁ బూమ్మనియొ
 చెచ్చెర ద్విగుణంబు నేసి యుబ్బిననో
 సారియ దూరానఁ జంపితి ననియొ
 యూరక నవ్వినకారణం బేమి
 యొడఁబడఁ దత్కార్య మున్నట్లు నెప్ప
 కెడపితివేని నీయడుగులమాన
 యనవుఁడు ఘూర్జరుఁ డాటసాలించి
 ఘనుఁడు వెండియు నచ్చుచును సతికనియె

సీహిళుని కథ

వినము సౌరాష్ట్రంబునను సోమనాథు
 ననయంబు భజియించు ననుఁగుభక్తుండు
 నోహిళుండనఁగ నమున్నతికెక్కు
 మాహేశ్వరుండు నన్మార్గానువర్తి

౧. సోహిళుండనియుఁ బౌతాంతరము. సంస్కృతానువాద
 మునుబట్టి సీహిళుండనుపాదము నిర్ణయింపఁబడినది.

చొక్కంబుగా నటు శోధించి చెండు
 దిక్కులు కావట నొక్కెత్తు న్నెట్టి
 చందనతరువుల కందున కేగి
 నందితంబై యొప్పు నాలుగుజూబు
 గంధంపుః జెక్క లాకాంక్షమైఁ బెచ్చి
 బంధించి కావటి పక్కిళ్లఁ జెరివి
 పెల్లుగాఁగ నఖండబిల్వవృత్తియు
 మెల్లన శోధించి మృదుతరంబైన
 నరసతరంబైన సురుచిరంబైన
 పరిపూరితంబైన బంధురంబైన
 నడులేతయై సువర్ణప్రాస్తమైన
 కడివోనివైన యకాశిన్యమైన
 కోమలంబైన యకుంతంబైన
 యామోదకరమైన యనుపమంబైన
 యచ్చిద్రమైన శుభ్రాత్మకంబైన
 స్వచ్ఛతరంబైన సచ్ఛవ్విమైన
 జంతువర్జితమైన సమరసంబైన
 యెంతయుసాంబైన యింపు డంబైన
 యపరిమితంబైన యసమానమైన

౧. కావళ్లపక్కలం. ౨. యింపు; యింపన.

యవదిహారంబైన హర యోగ్యమైన
 భాస్వరంబైన వికస్వరంబైన
 సుస్వాదితంబైన శోధితంబైన
 యానందయుతమైన యపవగ్గహేతు
 నైన యఖండితంబైన యఖండ
 బిల్వపత్రము లతిప్రీతి నదృక్తి
 నల్పు వట్టిల్ల ఘనంబుగాఁ గోసి
 నజ్జ నిండఁగఁ బెట్టి చాఁకిట నిఱికి
 హృజ్జనఁ దిపుభక్తుఁ డిల గుగ్గులంబు
 భావించి ధాతుకప్పడమునఁ గప్పి
 కావడి తూఁకువగా వడిఁ దాల్చి
 సంతసం బల³రార జనులు గీర్తింప
 నెంతయు రయమున నేతెంచుచుండ
 సంతకుమున్న యొప్పాగ శౌళికులు
 గాంతిపూజయును లతాంతపూజయును
 గామించి తగినశృంగారంబు నేసి
 * దేవు శ్రీసోమేశ దేవునిని ధిని
 ననఘులు దపసులు నాది బాహుత్త-
 *రి నియోగమున నతిస్త్రియభక్తిఁ గొలువ

౧. శోభి. ౨. చంకిట. ౩. రంగ. ౪. దేవునిశ్రీసోమ. ౫. వి.

సంధి తారా గ్య చ రి త్ర

నిది యవసరమగు నిదికాదు నాక
 మదనారిఁగొలుచునన్నదము నట్టిల్లు
 గ్రక్కన గుడిసొచ్చి కావడి దించి
 యక్క-జంబుగ నముద్రాంబువుల్ దెచ్చి
 స్రుక్కక యటమున్న శోభిల్లు పూజఁ
 జక్కన నటనూఁకి జలకంబు నేసి
 సంధిల్లఁ దడియొత్తి శంభున కిచ్చ
 గంధంబుఁ దివించి యాకాంక్షమై నలఁది
 పల్వగల్ దక్కి సచ్ఛక్తి నఖండ
 బిల్వపత్తిరి నెలఁదాల్చుఁ బూజించి
 మహిఁ ప్రోకయైయున్న మహిసాక్షి గూడ
 దహనాంబకునకు నెంతయు భూషమిచ్చి
 భూర్జటి యవధారు భూపావసరము
 దర్జితభవ యవధా రవధారు
 కారుణ్యమూ ర్త్యవధా రవధారు
 సౌరాష్ట్రపతి యవధా రవధారు
 సోమార్థశేఖర సోమనామాంక
 సోమాగ్ని రవినేత్ర సోమేశ యనుచు
 వసుధఁ జాఁగిలిమ్రొక్కి నొసలఁ కేల్తొగించి

పు రా త న ప్ర క ర ము

వెన బొబ్బలిడుచు సంస్కృతి నార్చుచును
 ఘోషించుచు జాంగుభళా యంచు ఘంట
 వాయింపుచును గణావళి దలంచుచును
 నాడుచు గునియుచు హరు నుతింపుచును
 బాడుచు జెలగుచు బ్రభువ సోమేశ
 భస్మ మయ్యెడమ నాపాప ప్రకరము
 లస్తత్కైక ధూపాగ్నిచే ననుచు
 నోహిళ దేవు డత్యున్నతసుభికు-
 తూహలం జేర్చడ సూష మర్పించి
 తిక్కెనపూజావిధానంబు తెల్ల
 దక్కువ నడకకుండ దా నాదరించి
 ప్రతిదినంబందు నిోప్పాటన నడవ
 సతులకోపోద్రిక్తు లగుచు నగౌళ
 తనసుబుననలు గూడి తమపురి నిట్టి
 విదారితములు దొల్లి వినమ కన్గొనమ
 యొక్క భక్తుండటే యోహిళు డనంగ
 నెక్కడనుండి యో యే తెంచినాడు
 గన్నుల గానడు గర్వియై యెదిరి

౧. నోప్పెనగ; సాంపెనగ. ౨. ఖే ౩. దలంచు. ౪. భూం
 గాక. ౫. గానంక. ౬. ప్పాటవర్తింపు.

దన్ను నెఱుంగఁ జెంతయు మదోద్వృత్తి
 నిక్కంబు దా నొక్క నియమస్థుఁడగిడిఁ
 జక్కఁ ద్రొక్కఁచు నేల నొక్కొంతయేవి
 నడవిచెట్టులబంక లాకులు నలము
 వెడవట్టి చెక్కలు వెల్లుగా మోచి
 కొనితెచ్చు వడిడించు గుడిఁజొచ్చుఁ బూజ
 యును బుచ్చు మఱియిచ్చుఁ దనమెచ్చు పూజ
 నచ్చగు తోలుపూజ వుచ్చినఁగాని
 చెచ్చెర మఱి పూజ నేయంగరాదె
 శివు హరిప్రభృతులు నేసినపూజ
 నవల నూఁకిన భృంగియానొ తానిట్లు
 సెలది మున్నల్లిన శివుమీఁది పూజ
 యలిగి నూఁకినకరియగునె తా నిట్లు
 సెన్నారఁ దపసి పూజించినపూజఁ
 గన్నిడి నూఁకినకన్నప్ప యగునె
 భూసురుల్ ముదనూరఁ బూన్పినపూజ
 3 గాసిల్లినూఁకిన దాసయ్య యగునె
 చనుఁ దొంటిపూజ మెచ్చ కరాలఁ బూన్పు
 మనసాంఖ్యితొండండగునె యట్లుఁగాక

౧. వ. ౨. జొచ్చిపూ. 3. గాసిల్ల. ౪. రాళ్ల.

పు రా త న శ్ర క రణ ము

యనననరంబున నభవాలయంబు
 ననం జొరం దన కింత నన వెట్లుగల్గె
 నునమన్యు గణనాభుండో వృషాభిపుండో
 యునమింన దూర్వాసుండో భృంగిరిటియొ
 కాదేని సద్భక్తగణములం దొకండో
 యాదటం దా నెవ్వడైనఁ జొరంగ
 హరి సోమనాథు మున్నర్పింపవచ్చి
 చొరనోడియుండె నీశుకనాసియందు
 మృడునవసరముఁ దాఁబడయునంతకును
 గుడివెలి నజుఁడుండె మృడు నుతిపుచును
 ననిమిషవేతి యిమ్ముహాదేవుఁ గొలువఁ
 జని కాచికొనియుండుఁ గనుత్రెప్పలిడక
 హరు నవసరమగునంతకు రవియు
 సరసిజంబులు గొని తిరుగుచునుండు
 వేళయాసంతకు విశ్వేశుఁ గొలువ
 హాలిన చంద్రుఁ డేమఱకుండు నెపుడు
 నినింతింతవారల కీశ్వరావసర
 మింత దుర్ఘటమన్న నితఁ డెంతవాఁడు
 నననేల యరుగకుమన్నను బ్రెగడ

౧. మ.క. ౨. నింతటి.

పండితారాధ్యచరిత్ర

తనమున్న చెట్టు లీతని; కింతయేల
 చొరకుమన్నను గుడి సొర నెట్లువచ్చు
 నరుగుమన్నను నిల్వ నది యెట్లువచ్చు
 నాది నంతర్వస్తు లగు పోధనుల
 కాదట గుడిసొచ్చి యర్పించు ిడిదియుఁ
 బర దేశులకు నున్న పరిచారకులకుఁ
 జొరఁగరా దీగుడిసొచ్చినఁ దప్ప
 గడువడిఁ గొల్చు నాకాంక్ష గల్గినను
 గుడి వెలినుండియ కొలువ నిమ్మనుచు
 నాజ్ఞాపనము నేసి రాగౌళతపను
 లజ్జలై యోహిళయ్యను బవలెల్ల
 లోపలఁ జొరకుండఁ గాఁసిడి రాత్రిఁ
 దాపసుల్ వాకిళ్లఁ దాళముల్ వెట్టి
 యరుగుడుఁ దొల్లింటియ ట్లోహిళయ్య
 యరుగుడు సోమేశుఁ డర్ధరాత్రంబు
 నెఱిఁగి తల్పులు వాఱఁ దెఱచుడుఁ జొచ్చి
 వెఱవ కెప్పటియట్ల విభుని భజింప
 వేవినఁ దపసు లీవృత్తాంత మెఱిఁగి
 భావజహారునకు భక్తుండై వీఁడు

౧. టిడియు; నపుడు.

నానక్కి రామేశుఁ డమ్ముదునూర
 దానయ్యకును మున్ను దలుపులు దెఱచె
 నఱలేక కిన్నరయ్యకుఁ గటకముసఁ
 దెఱచెఁ దల్పులు వాఱఁ ద్రిపురాంతకుండు
 దిరుమడక్కడయందు దెఱచె మున్ దలుపు
 లురుకీర్తి బ్రహ్మేశుఁ డొడయపిళ్లకును
 నిమ్మవ్వ కేడుదినమ్ములు శివపు -
 రమ్మ తల్పులు శివారమఁబుండు దెఱచెఁ
 దఱి నింక నితనికిఁ దలుపులు దెఱచెఁ
 గఱకంతుఁ డనుటెల్ల గవటంబుగాఁదె
 మనయాజ్ఞఁ దా లెక్కగొన కర్థరాత్రిఁ
 జనుదెంచి కుటిలుఁ డేచందంబునందు
 గుడిఁ జొచ్చి తొల్లిటివడువునఁ జేయు
 వెడమాయములు నేసి వెడలివవాఁడొ
 యిదియది యననేల యాయూర నితఁడు
 గదలకుండినమీఁదఁ గార్య మెట్లగునొ
 పురి వెడలింపమి బుద్ధిగా దొక్క-
 వెరవున నెట్లైన వెడలింపవలయు
 భీషముల్ మనయిండ్లఁ బెట్టకయున్న

౧. పు. పో. ౩. ౧౦౩.

నుక్షవాహనుభక్తుఁ డోహిభుఁ డెఱిఁగి
 జలప్త్రవాలుకానిలకందమూల
 ఫలశిలాహారులై భక్తులు దొల్లి
 దశములు నేయుచు నఽహ్యతకాము
 నఽరిమిత్రీతి నర్చింప రెట్టు
 లట్టేల ప్రాణంబు లట వాసి చనిన
 మిట్టి శిరము దెగి మేదినిఁ బడినఁ
 గొంకునే చాబొంకు బొంకనుఁగాక
 శంకరార్చనసేయు నద్భక్తిఁడఁడు
 గాన భుక్త్యర్థమై కళనశించినను
 దా నవ్వఁడే యుమాధవుఁ డట్లుఁగాక
 తలఁపఁగ మాతృకాస్తన్యంబునందు
 నలరిననాటిదేహమకాదె యిదియు
 నవిగాక యింతంతనవనీతమునను
 నవకంబు నొందిన నాటిదకాదె
 యదియునుఁగాక మితాహారమునను
 బొదలినయద్దేహ మిది తానకాదె
 యంతకంతకు మను చాకాంక్షనేయు
 నంతకంతకుఁ బెద్దు నశనేచ్చ యొకల
 నంతకంతకు మనం బొకాంక్ష దఱుగ

నంతకంతకుం దగ్గు నశనేచ్చ గాన
 నేమించి మదిఁ బరిణామించికొనినఁ
 గామించునే యొడిల్ దా మించుఁగాక
 నీచుల చైది ముక్ దిగనున్నచోట
 వైచి తాగుట్ట మావడినున్నయట్టి
 కారణంబయ్యె నీసారాస్త్రనాథు
 కాబుణ్య మిదిగదా కలఫలం బనుచు
 నేన యాశీరిపెంబు మానంగనున్న
 చో నది దనుదాన మాన మేలయ్యె
 మును గుండుఁగల్గు డాఁచినఁ బెండ్లి సెడునె
 చెనసి బిచ్చమ్ము మాన్చిన భక్తి సెడునె
 యలయక యుదోరాధినై తిరుగంగఁ
 దలఁచుట సోమేశుఁ దలఁచుట యగునె
 యిల్లిలు వప్పక మేఁగుట వ్రాణ
 వల్లభ గుడిచుట్టు వలగొను టగునె
 యాత్మార్థమె యొరు నన్న మర్థించు
 టాత్మేశునదృక్కి నర్థించుటగునె
 పెక్కువన్నెలకూడు నీతిఁ దెచ్చుటయుఁ
 ప్రకృత్యనఁ బూవుఁ బత్తిరిఁ దెచ్చుటగునె

౧. నన్ను. ౨. నొక. ౩. తిరిపెము. ౪. రాజమై. ౫.
 ద్రిక్కకటా.

తద్భక్తి శివపదధ్యానసుధార-
 సాద్భుతాంచితభక్తి యూనె కావునను
 సతతబాహ్యంతరార్చితసావధాన
 హితసన్నిహితసంజనితసుఖం బాసగు
 సప్రాణలింగమహోప్రసాదామృ-
 తప్రశస్తానుభవప్రాప్తి లేని
 దండ్రి దుర్వేషి యెవ్వండేనిఁ దిరిపి-
 దిండియ కాక భక్తుండు దానగునె '
 యనుచుఁ గించిద్దరహాసితాన్యుఁ డగుచుఁ
 దనురక్షణార్థంబు గొననేల యింక
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనితనువు
 సయ్యన నొందుఁ బ్రసాదసౌఖ్యంబు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిప్రాణ
 మయ్యమృతత్వంబు నానటఁ బడయు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిమదికి
 నెయ్యంబుతోఁ గల్గు నిర్మలత్వంబు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనియాత్మ
 శయ్యగా నీశుండు సతతంబు నుండు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిచరిత

౧. తద్భక్తి. ౨. యిట్లు.

తద్భక్తి శివపదధ్యానసుధార-
 సాద్భుతాంచితభక్తి యానె కావునను
 సతతబాహ్యంతరార్చితసావధాన
 హితనన్ని హితసంజనితసుఖం బాసగు
 సప్రాణలింగమహాస్రసాదామృ-
 తస్రశస్తానుభవప్రాప్తి లేని
 దండి దుశ్చేషి యెవ్వంజేనిఁ దిరిపి-
 దిండియ కాక భక్తుండు దానగునె
 యనుచుఁ గించిద్దరహాసితాస్యఁ డగుచుఁ
 దనురక్షణార్థంబు గొననేల యింక
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనితనువు
 నయ్యన నొందుఁ బ్రసాదసౌఖ్యంబు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిప్రాణ
 మయ్యమృతత్వంబు నానటం బజయు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిమదికి
 నెయ్యంబుతోఁ గల్గు నిర్మలత్వంబు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిమాత్మ
 శయ్యగా నీశుండు సతతంబు నుండు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనిచరిత

౧. తద్భక్తి. ౨. యిట్లు.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

మియ్యకోలై రాళికెక్కు- లోకముల
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనివ్వాదయ
 మెయ్యెడఁ బాలివోక యీశునిఁ బొందు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వనికృతులు
 దియ్యిమై జగముల దీసించుచుండు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వని మనుజు
 లయ్యయ్య యని కొనియాడుచుండుదురు
 నెయ్యది భోగింప నెవ్వరి సుమహా-
 నియ్యత జగముల నిండి వెలుంగు
 నట్టి నిర్ద్యాయంబి యాహారముగను
 జట్టన దినములు నలుపుదు నదియ
 కల్యాణతరము నైర్మల్యంబు నమృత-
 తుల్యంబు గుజనహృచ్చల్యంబు మఱి య-
 మూల్యంబు సిత్తుభాకుల్యంబు ధక్త
 లొల్యంబు దత్తకైవల్యంబు ప్రమథ
 లాల్యంబు శవరముక్తిమూల్యంబు దత్త్వ-
 కల్యాత్తకంబు నిర్ద్యాయంబనంగఁ
 బరగంగఁ దొలునాఁడు హకుపూజ నేసి
 ధర నెలి మఱునాఁడు దరిమినయట్టి

౧. టై. ౨. త్వహ. ౩. ముక్తి. ౪. ముక్తికి.

పండ్ల తారా ధ్య చ రి త్ర

పత్తిరి యొక్కింత వాటించి తెచ్చి
 యుత్తమసద్భక్తియుక్తి వట్టిల్ల
 గాదన కదియ ప్రసాదభావమున
 నాదటఁ దా నోహిళయ్య భుజింపఁ
 బాపాత్ములై భువిఁ బరగిన గౌళ-
 తాపసు లెఱిగి యాతం డెవ్విధమునఁ
 జావండకాఁడె యీచక్కెన ఏవెడలి
 పోవండు భిక్షముల్ వుట్టకయున్నఁ
 బత్తిరిఁ దినఁజొచ్చె బ్రదుకు నెఱ్ఱైనఁ
 బత్తిరిఁ గాల్త మప్పటికి నప్పటికి
 మనపురి భక్షింప మఱి యొండు లేక
 చనియెడుఁ గాదేనిఁ జచ్చెడిఁగాక
 యనుచుఁ బత్తిరిగూడ నటు ప్రోక వెట్టి
 యనలంబు దరికొల్పి యార్జుచుఁ గాల్వఁ
 బత్తిరి గాల్చిన భస్తంబు ప్రోగు
 నెత్తఱి మఱి యోహిళయ్య పీక్షించి
 మొదలఁ దానిర్తాల్య మదియు విభూతి
 దుది నిట్టిభాగ్యంబు దొరకొ నెనయ్య
 నెఱ నల్లి తన్నినఁ బఱపువైఁ బడిన

౧. యీ. ౨. వడలి. ౩. కప్పటికిని.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

శైటఁగు నాకయ్యె నోదేవ సోమేశ
 పుడమి నుప్పొలికి యిమ్మడియైనయట్టి
 వడుపు నాకయ్యె నావరద సోమేశ
 నెరయఁ బాయసముపై నెయ్యొల్కినట్టి
 యురపు నాకయ్యె నాయొడయ సోమేశ
 పరగఁ దెల్కికి నువ్వు వండినయట్టి
 పరుసు నాకయ్యె నాభర్గ సోమేశ
 చెలఁగి యావులు దలంచినచోటఁ బూరి
 మొలచినట్లయ్యెఁ జిన్నూర్తి సోమేశ
 యిచ్చమై నాడఁబోయినతీర్థ మెదురు
 వచ్చినట్లయ్యె నాప్రభుఁడ సోమేశ
 తలఁచినతలఁపు లిద్దర వేయునేల
 తలకూడినట్లయ్యె దాత సోమేశ
 భావింప నెట్లన్న నావేషమునకు
 నావిర్భవించిన యాహారమయ్యె
 విస్తయశాతాతపస్కృతిఁ జెప్ప
 భస్తాశనప్రణిపత్తి నాకయ్యె
 వితత శాతాతపస్కృతిమూలమైన

౧. 'చెఱునఁ బండు నాచేతికనబ్బి (-నిచ్చి)' దీనికి సంస్కృత శానువాదము లేదు. ౨. దానయ్యె.

పండితారాగ్యచరిత్ర

హితభస్మశయ్య సంగతమయ్యె నాకు
 వృష్ణశాతాతజస్త్వఃమూలమైన
 సిద్ధభస్మచ్ఛన్నసిద్ధి నాకయ్యె
 నాయతస్తీతిః ద్రియాయుపంబన్న
 నాయజస్మాక్త్యర్థ మలవడె నాకు
 నోందెఁ గాలాగ్నిరుద్రోపనిషత్తు
 సం దోష్వ భస్మ మాహాత్మ్యంబు నాకు
 జాబాలకైవల్యశాఖాదులందు
 వ్రాబల్యమగు భస్మపదవి నాకయ్యె
 సంభవితైను మఱి 'సర్వం హ వా ఇ-
 దం భస్మ' యనెడి యథోక్తి నాకు
 వైమల్యమెసగ శైవ స్కాంద కూర్మ
 వామన బ్రహ్మకైవర్త పాద్మీయ
 నారద బ్రహ్మాండ వారాహ తైంగ్య
 గారుడ మత్స్య మార్కండేయ భాగ-
 వత భవిష్య ద్రబ్హు వైష్ణ వాగ్నేయ
 మితిఁ జను పదునెనిమిదిపురాణములఁ
 బసరింప నోష్వ శ్రీభసితైకనేవ
 యసలారె నాకుఁ గృతార్థుండ నైతిఁ

౧. బ్రహ్మశ్రీ.

బ్రదికితి నాజన్మఫలమెల్ల నేఁడు
 దుదిముట్టె ననుచు సంతోషార్థి జేలి
 తద్భస్మ మొకకొంత దనువునఁ బూసి
 యద్భుతంబుగఁ గొంత యర్థి సేవించి
 యయ్యున్న భస్మంబు శయ్యగా నోహి-
 శయ్యి వర్తించుచు నట్లన కొలువ
 నిట్టిచోద్యంబు మేమెఱుఁగము భువిని
 బుట్టనిచిత్రముల్ వుట్టె నీయూరఁ
 బత్తిరిగాల్చిన భస్మంబు నమలి
 నిత్తటి నోహిళుం డిదె యున్నవాఁడు
 నిచ్చ భస్మముఁ దిని యెట్టులు బ్రదుక
 వచ్చు నూరక యెట్లు వచ్చునుండంగ
 భస్మంబుఁ దినెనేని భస్మంబు గాఁడె
 భస్మంబుఁ దినఁడేని భస్మంబు గాఁడె
 మందులో మ్రాఁకులో మంత్రతంత్రములొ
 యొందు నభ్యాసాదియోగసాధనలొ
 కాదేని యెవ్వఁడే గరుణించివెట్ట
 నాదటఁ గుడుచునో యన్నంబు మొఱుఁగి
 యుత్తరసాధకుం డొక్కఁడు వెట్ట

౧. భోగిం.

పండితారాధ్యచరిత్ర

నైత్రజీఁ గుడుచునో యేమేని మఱియు
 నిట్టిద యనవచ్చునే నిశ్చయించి
 యట్టునుఁగాక శివార్చనాసక్తిఁ
 దవులు నాహార నిద్రా భయ మైఘు-
 న వికారములు వొంద వని స్వేచ్ఛలందు
 రసనూక్షుభక్తుల కనుచు నిర్దాలి
 పసులగు శౌళతాపసులు నిందింప
 నొక్కనాఁ డడవికి నోహిళుం డరిగి
 యక్కడఁ దొల్లింటియట్ల గందంబు
 చెక్కలుఁ బట్టిరిఁ జక్క నమర్చి
 యక్కజంబుగ మహిసాతీ గుగ్గులము
 కావడిఁ దేఁ బడిఁ దా వడిఁ జూపఁ
 గావడి నుద్ధతిగావడిగాఁగఁ
 బఱతేఱ నొకకొయ్య యఱకాలు గొన్నఁ
 జఱచుఱ నరములు స్రుక్కఁ దివ్రచుడుఁ
 బుడమిఁ ద్రొక్కఁగరాక యడుగిడ రాక
 మడువంగరాక మైవడిఁ జూపరాక
 యింకనెట్లని యాత్మఁ గొంకక, మనసు
 బింకంబు వదలక, పృథుసాహసమున
 నొరగాలనేఁగుచు నొకకొంత దవ్వుఁ

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

బారిఁ బరుగెత్తుచు భువిఁ గొంతదవ్వు
 మడిమయ మోపుచు మఱికొంతదవ్వు
 నెడగాల నేఁగుచు నించుకదవ్వు
 మునివ్రేళ్ల మోపుచు మొగిఁ గొంతదవ్వుఁ
 గొనినకొయ్యయ యూఁదికొని కొంతదవ్వు
 నేఁగంగ నేఁగంగ వీఁగక కొయ్య
 మీఁగాలఁ బొడసూప మృదుఁ డొడయండు
 భక్తవత్సలుఁడు సద్భక్తచేతనుఁడు
 భక్తయోగ డేమభావయుక్తుండు
 శివుఁడు సారాస్త్రింబు శ్రీసోమనాథుఁ
 డవికలనిత్యదయామతిఁ దాన
 చెంచుభావంబున శివభక్తచిహ్న
 నంచితంబై యించుకించుక దోఁప
 భువి మసికప్పడమునఁ గప్పఁబడియు
 నివిడి వెలుంగు మాణిక్యంబునట్ల
 మిక్కుటంపునివులు మీఁదగప్పియును
 నక్కజంబై మించునలంబునట్ల
 పొనరంగ శుక్తిచేఁ బొదవంగఁబడియుఁ
 దనరు ననర్ఘ్యముకౌఠలంబట్లు

౧. ఉవరళ.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గమియ మోదటఁ బ్రాచి గప్పియుండియును
 నమలినంబైన గంగాంబువులట్ల
 ముద్దేసుపటలఱు దూరఁ గప్పియును
 నిర్మలరవి దివి నిలచినయట్ల
 యసలార శబరచర్తావృతుఁ డయ్యు
 ననద్యైశ్వర్యసమగ్రత దనర
 నాదటఁ దనత్రోక్కినచట మూర్ఖోనుచు
 వేదకుక్కురములు వెనుక నేతేర
 ధరఁ గమలాసనుఁ దలొదైవ్వ నేయ
 నరుగు దెంచినమృగవ్యాధరుద్రుండొ
 నలి నింద్రకీలంబునకు వినోదార్థ
 మలనాఁడు వచ్చిన యాకిరాతుండొ
 యుద్రిక్తసదృశ్చియుక్తి హాస్నయ్య
 భద్రమైచను తుంగభద్రోదకములు
 నేమంబుగాఁ జని నిచ్చులుఁ దెచ్చి
 ప్రేమతోపులిగరసోమేశ్వరునకుఁ
 బ్రీతి వాసనసేసి శీతలోదకము
 లాతతనదృశ్చి నర్పించుచుండ
 నిప్పాటఁ దొంబది యేండ్లు ససంగ

౧. దెగప్రేయ; ద్రవ్యసేయ. ౨. హాలి; హాలి.

దప్పక వృద్ధుగదా యెట్టులనక
 నడుచుచు రే యొక్కనాడు గావటను
 గడురయంబున నుదకముఁ దెచ్చి తెచ్చి
 గద్దించి మఱియొక్కకాలువ దాఁటి
 యద్దరి నిలువ వీఁ పప్పుడ విఱుగఁ
 గావడి విడువ కక్కట సోమనాథ
 దేవ నాయొడలను జీవ ముండంగ
 వదలుదునే నిజవ్రతమంచు నచటఁ
 గదల నుంకింప నక్షణమాత్రమంద
 పఱతెంచి కావడిఁ బాపి మూపునకు
 మఱి మీఁద నల్లెంటిమానంబునొంద
 నరుగుడేఁ గరుణించినట్టి ప్రచ్ఛన్న-
 హరుఁడ తానను శబరావతారుండొ
 నెనఁ జెంచెతలలోన విహరింప వచ్చి
 మసలిన శ్రీగిరిమల్లి కార్జునుండొ
 నిచ్చలు మృగముల నిటలాక్షుపురికిఁ
 బుచ్చుఁ దెనుఁగుజొమ్మభూవినుతుండొ
 యెప్పుడుఁ దిరుకాళి నొప్పుకన్నప్ప
 తప్పని యపరావతారుండొ మఱియు
 శివరాత్రిఫలము సెచ్చెరఁ జూఱగొనుచు

పండితారాధ్యచరిత్ర

శివపురి కేఁగిన చెంచకో యనఁగ
 నొక్కఁడ యేతెంచి యోహిళుఁ జూచి
 'యక్కట! శివశివ! యటకాలఁ గొయ్య
 నాటియుండఁగ నెట్లు నడచెద విట్టి
 నాటకంబులు దొల్లి నగవుగా దెఱుఁగఁ
 దగవుగా దాత్మఘోత, యొకింత యొడలి
 బిగువు దప్పిన మఱి పెట్టలే వడుగు
 నిటుగాని మెచ్చఁడే యిందూశేఖరుఁడు
 గటకటా చూడఁగఁ గాదు దోషంబు
 నిలునిలు కావడి నిల దింపుదింపు
 తొలతొల యిదియేల చల ముడుగుడుగు
 పెఱికికో నీవైన వెఱవక కొయ్య
 వెఱతేని నేనైనఁ బెఱికెదఁ జూపు '
 మనుచు డగ్గఱ నోహిళయ్య యీవేగ-
 మునఁ బోదు ముట్టకు ముట్టకు కాలు
 మునుముట్ట నదియేల ౩ముగతనంబు
 మునుముట్టవచ్చు రాదని ౪కాన వెట్లు
 సెంచెనవచ్చునే శివభక్తిపరుని
 నించుక కాల్పోకనీగియ తప్ప

౧. తకమింక నీకు. ౨. వైతివేపెరకని. ౩. మొగ్గ. ౪. యెర్గ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

గానడి ముత్తైడికరముల నాకు
 నీవలకాల్గుటు డిది గడు దప్ప
 నడమడించుట దప్ప నాయకోత్తిముండ
 నడవు మేనెత్తైన నడచెద ననుడు
 గుడి నేరరాక కావడి డింపరాక
 యెడ నిల్వరాక కాలిడ మున్నరాక
 యిన్ని సంతముల నేల ప్రాపించె
 దన్న నీమన సెట్టు లట్ల చేసెదను
 అంటక పుచ్చిన నొండాదె పాద
 మంట నే దంటనంబంది పుచ్చెదను
 నెమ్మికో యీమ్రాన రమ్మంచు దంట
 నవ్వున నిడి కొయ్య నక్కన బెఱుక
 యారగించినభస్మ మంగంబులోన
 బూరించి మును దిత్తి బోసిన ట్టునికి
 బింజించి వెడలె దా బృథుభస్మధార
 వింజనగ్రోళ్లను బింజించిట్టు
 లాహరమూర్తియు నంత హర్షించి
 యోహిళా యోడకు మోడకు మనుచు
 నలరెడిచో మఱి యాకులవల్వ

౧. చేత. ౨. టి. ౩. లే. ౪. మేవడి.

పండితారాశ్యచరిత్ర

మలహారమూర్తి గ్రమ్మనఁ జించి చుట్టి
 గ్రక్కన భస్మంబుగారు రంధ్రంబు
 గ్రుక్కిదంబై కట్టుకొని కీలుకొనుడు
 నడువుము సౌరాష్ట్రనాయకు కరుణ
 ావడయు పొమ్మని యట నడచె నయ్యెఱుక
 సోమేశ్వరుండ తా నామిఁది కరుణ
 నీమూర్తి ధరియించి యేతెంచెఁగాక
 సామాన్యఁడైనట్టి శబకుని కిట్టి
 భూమంబు నతిదయాధామంబుఁ గలచె
 యని వినుతించుచు నంత నోహిళుఁడు
 ననుదెంచి తొల్లింటిచందంబు నొంది
 కఱకంఠచేఁ దల్పు దెఱపించి చొచ్చి
 తఱిఁదఱిఁ బూజావిధానంబు నలిపి
 పరువగు పెనుధూపపాత్రంబునందు
 దరికొల్పి ధూపాగ్నిఁ దాఁ బ్రజ్వలించి
 పిడిఘంటకనిపోవు నెడ గౌళతపసు
 లడర గుగ్గులము దాఁచుడు నోహిళయ్య
 నెచ్చర నేతెంచి చేఘంట మ్రోయ
 నచ్చోట మహిసాక్షి యాగుగ్గులంబుఁ

౧. నడువు. ౨. నుతియించు. ౩. పరపను.

పు రా త ప ప్ర క రణ ము

గానక సోమేశు నానతి యిదియు
 నేన గుడ్గులముగా కీపూట కింక
 ననుచు వీక్షించుచో నాధూపవహ్ని
 గనలుచుఁ బానలుచుఁ గణకణ యనుచు
 మెఱచుచు నఱలుచు మించుచు దృష్ట్లు
 మిఱుమిట్లు గొలుపుచు మీఱి కుఱ్ఱుచును
 నీఱువాఱుచు నెఱి నిట్టవొడుచుచుఁ
 దూఱుదూఱుచుఁ బ్రభఁ దూరఁగలింపుచును
 భలభల వెలుఁగుచుఁ దనరుచు న్నాస్య
 మలరుచు నిష్పలు మలమల యనుచుఁ
 బొగలుచుఁ బొంగుచు భగభగయనుచు
 నిగుచుచుఁ జిఱుమంట లెగయుచుఁ బేర్చి
 ప్రతిలేని సాలాక్షు సాలనేత్రాగ్ని -
 ప్రతిలింబభావనఁ బ్రజ్వలింపంగ
 నదరక యదిసూచి బెదరక, డెంద
 ముదరక, చింతెఱు చెదరక, మనసు
 గలఁగక, యాత్మలో నలఁగక, బుద్ధి
 దొలఁగక, యెఱికిఁ దలఁగక, చలము
 కింపక, కౌప్యలు సంపక, యురముఁ

౧. బొసరుచు. ౨. దు (దు) లను (దు) ల. ౩. స్ఫురిం.సు.

పండితారాధ్యచరిత్ర

బెంపక, శివకాంక్ష, ద్రెంపక, పదము
 గోరక, గుణములు గూరక, యాసఁ
 జేరక, త్తపముల వారక, నొచ్చి
 పలుకక, యితరుల కలుగక, తెగువ
 కులుకక, ధైర్యంబు నొలుకక, వెనుక
 సూడక, తలపు లల్లాడక, జడతఁ
 గూడక, హరున కమ్మోడ, కక్షణమ
 యవధారు సోమేశ యాత్మాంగధూప
 మవధరించుటకు మహాప్రసాదంబు
 అలరి యిమ్మహిసాక్షియందు సారభము
 వలువకుండిన నిజవ్రతభంగ మిదియు
 మహిలోన ధూపదమాచయ్య దొల్లి
 మహనీయకీర్తి సన్మార్గానువర్తి
 వలమెడు మహిసాక్షి వ్రతిదివనంబు
 మలహరునకుఁ ద్రిసంధ్యల సమర్పింప
 నొక్కనాఁ డెట్లును జిక్కొనకున్న
 గ్రక్కనఁ దనమేని కండలు గోసి
 పాయక ముప్పొద్దుఁ బలమెడుపలమె
 డాయతభక్తి సమర్పణ నేయ

౧. భవ. ౨. తపసుల. ౩. నె.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

నింపుగా మహిసాక్షి కంపుగా కొండు
 యింపు మున్యులచేనే కాయనంగతిని
 వెండియు శ్రీగిరివీరశంకరుడు
 మండెడుపెనముపై నుండి కాలుచును
 నొండొండ ముప్పదిరెం డాయుధముల
 దండియై కెలనంబుఁ దా నాచరింపఁ
 గమరువచ్చెనె యాత్మకమలసౌరభము
 గమియకా మిము ముంచెఁగాక వెండియును
 ఘనకీర్తి గుగ్గులుకళియారి దొల్లి
 దనయెత్తు మహిసాక్షి డప్ప కీశునకు
 నిచ్చలు నర్పించు నియతిమై నడువఁ
 గ్రచ్చట నొకనాఁడు ఘటియిల్లకున్న
 నత్తటి మహిసాక్షికై తనప్రాణ
 మిత్తోఁ బామ్మనుచును గుత్తుక నలుఁగుఁ
 గదియింప విఖ్యాత కమలసౌరభము
 విదితమై యరగదె యదియునుఁగాక
 కడమలనంబి యఖండదీపముల
 కడరఁ దైలము లేక యారుచున్నెడను
 దలవెండ్రుకల నగ్ని దరికొల్ప నపుడు

౧. కంపపునేయాత్మకమలసౌరభము.

పంజాబీ గాథా చరిత్ర

వలచెనే కంపు దా నిల నట్లు గాక
 యబ్బమూర్తి యనుభక్తుడతడు మ్రోచెయ్యి
 గణనాథుసానవై గదియించి తివియ
 సంఫిల్లి మఱియొండుసందంబుగాక
 బంధురమహిమ శ్రీగంధంబు గాచె
 దీపదకళిమూరి దేవదేవునకుఁ
 బ్రాపుగా గుడిచుట్టు రాత్రు లొక్కరుఁడు
 దిరుగ నత్తఱి గవదివియలు నార
 సరసర జడయల్లి కరమునఁ బట్టి
 దీపంబు ముట్టించి తిరుగువో దిశల
 వ్యాపించి కంపొండు వలచెనే తొల్లి
 యట్టిభక్తుల తదీయప్రసాదమునఁ
 బుట్టినదేహంబు నట్టిదకాదె
 పంటింప వినుము నీబాటుపంతంబు
 ఘంటమ్రోయకయున్న గరమాడకున్న
 బరిమళింపకయున్న బాగుదప్పినను
 విరసంబు దోచిన వేఱ కంపైనఁ,
 జొక్కిన, నరములు స్రుక్కిన, జీవి
 పెక్కిన, పచ్చినీ రెక్కిన, నొడలు

౧ కమరు. ౨. మ్రోచేత. ౩. చెయ్యి. ౪. గణ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

నలుపుసూపిన, నవర్ణంబు వెన్బడినఁ,
 గలయఁ జర్తాసులు గఱఁగకయున్నఁ,
 దవిలి వైత్యశ్లేష తతులు రంధ్రములఁ
 గవిసిన, రోమముల్ గమరువాల్చినను,
 నొడవిరి రక్తంబు వెడలిన మున్ను
 వెడ వెడ ధూమంబు విచ్చాయవడిన
 నగ్గి గొనకయున్న నలరి మండినను
 గుగ్గులమునకంటె నిగ్గుదఱిగినఁ
 గనుఁగవఁ బొగసొచ్చి కంకణావళులు
 ననినఁ దద్ధూమంబు సల్లగాకున్న
 ఘనధూపధూమసంజనితసౌరభము
 దనకుఁ దా నీకర్చితము గాకయున్న
 నమరంగఁ దనువు సమాప్తంబుగాక
 నమసిన దృక్కులు సంచలించినను
 బ్రమఘులయాన సంభావింపు మనుచుఁ
 బ్రమఘాదినదృక్తిపరులఁ దలంచి
 యుద్ధతసదృక్తియుక్తి నోహిళుఁడు
 దద్ధూపఘాత మభ్యమునఁ గూర్చుండ
 నంగధూపామోద మవ్వడ యెగసి
 భంగిగా సోమేశువై వెల్లివిరియ

సంతన శివుఁడు స్రత్యక్షమై నిలిచి
 కాంతు నయ్యోహిళగణనాథుఁ గదిసి
 హితదృగంచలనముద్గతదయామృతవి
 నుతరసాంబుధిసుఖిసీతి నోలలార్చి
 కరమర్థి నందంద కౌఁగిటఁ జేర్చి
 పరమప్రసాదవిస్ఫారాంగుఁ జేసి
 యోహిళు సద్గుణదోహలు నతికు-
 తూహలు దురితకోలాహలుఁ దత్త్వ
 పారగుఁ బ్రమథేంద్రపట్టంబు గట్టి
 సారూప్యపదవి ప్రసాదించఁ దడవ
 సంతలోనన సముద్యన్మహాభక్తి
 కాంతుఁ డయ్యోహిళగణనాథుఁ డెగసి
 కరమునఁ బడిఘంటఘణఘణమ్రోయఁ
 గర మనురాగతఁ డైలాసమునకు
 నాపరమేశు దయప్రార్థిఁ జేసి
 హాపోయె పోయె నా నరుగుచున్నాఁడు
 అటమున్న పేర్చి భక్తానీక మార్చి
 నటియింప సౌరాష్ట్ర మిట వెంపుఁబెంప
 మంగళధ్వను లింప మతులు హర్షింప

౧. భక్తి. ౨. దలఁప.

సంగీతములు మ్రోయ నఫలత డాయ
 భూషణములు నిండి వ్యాపించుచుండ
 బాపముల్ దూల సంభ్రమలీల గ్రాల
 బరవాదు లడ్డ శుభంబులు దొడరగ
 వరకీర్తి దివిదాడి వడి దిశల్ సోక
 దూషకుల్ యద్రుంగ సాధ్యులు గడు బొంగ
 బాసయు దుదిముట్ట భవుడు నేపట్ట
 నక్కజంబాలయ నుదాత్తత వెలయ
 నిక్కంబు సంధిల్ల నియతి వట్టిల్ల
 ననుషక్తి దులుకాడ నప్పరి జూడ
 జనులు ఘేయని మ్రొక్క శరణులు సొక్క
 జూపలు జయవెట్ట జోద్యంబు వుట్ట
 నాపోవ కటమున్న యజ్ఞలై యున్న
 బండలు గౌళతాపసులు సాష్టాంగ
 దండప్రణామముల్ దఱిదఱి జేసి
 యోయోహిళయ్య యోయోహిళదేవ !
 యోయోహిళన్న యిదో శరణార్థి

౧. శ్రు. ౨. భాష (శ, ష, స, ల ప్రాస మప్రశస్త మని
 లక్షణములు ; కాని, యిచ్చట ' బాస ' కు ' భాష ' యని నిల్విన
 యెడల నర్థసిద్ధి కలుగదు. ' బాస ' అను తద్భవార్థము ' భాష ' కు
 లేదు.

శరణార్థి శరణార్థి శాంతిస్వభావ!
 శరణార్థి శరణార్థి సత్యానుభావ!
 కాకుణ్డయుతభావ కలితనదైవ
 వీరనందితశైవ విగతాన్యదైవ
 దురితాటవీదావ ిఘాతనిర్దైవ
 సురుచిరసద్భావ పరమస్రభావ
 లలితానుభావ తస్పలుదూలఁద్రోవ
 నెలకొని మముఁబ్రోవ నిస్థించి కావఁ
 దలఁచి యోహిళదేవ తమచేత దీవ
 నలఁ బొంద వే దైవ మిల నింక నీవ
 కాక వేటొకఁబ్రోవ గలదె మీసేవ
 మాకున్న దే దేవ మహిదేవదేవ!
 యని వినుతించెద రదె పురిలోనఁ
 జనుచున్న వాఁ డిదె శరణుఁగోహిళుఁడు
 గావున నొక్కండ కైలాసమునకుఁ
 బోవంగఁ గని నవ్వుపుట్టె నెట్లనిన
 నపరిమితంబైనయతీవీర ఘోర

౧. ఈపాదము ప్రాతప్రతులలో లేదు; సంస్కృతాను
 వాదములోనిది. — 'దురనిర్దైవ' అని ప్రాతప్రతులు. ౨. ఇందువల్ల
 ఓహిళశబ్దము యకారాది కాదని నిశ్చయమగుచున్నది.

తప మాచరించి ముందగునట్టివ్రతముఁ
 దొడఁగియు, నింతింత గడిచి దుఃఖములఁ
 బడియు, నీశ్వరు మెచ్చు బడసియుఁ దాన
 పోయెడిభక్తుఁ డిప్పుడ, యొక్కఁడ
 పోయెడి, నిలఁ గొన్నిపురములు లేవె
 కొని పోవ నియ్యార మనుజులు లేరె
 తన కొంటిఁ జన నింతదైన్య మేమిటికి
 యని వెండియును నవ్వ హన్దించి వారిఁ
 గనుతొప్ప లిడక యాకాశమార్గంబుఁ
 గలయంగ నోహిళగణనాథు వెదకి
 చొలసి కానక పతి కిలఁ జాఁగి మ్రొక్కి
 యేమేఘములపొంత నేదెస నెచట
 నేమానమున నెట యెంతదూరమున
 నేయెడ నెప్పాట నాయోహిళయ్య
 నోయెడిఁ జూపవే భూమిశ యనుఁడుఁ
 గడురయంబునఁ జేత ఘణఘణయనుచుఁ
 విడిఘంట మ్రోయంగఁ బృథునభోవీధి
 నిదె వీఁడ పోయెడి నిటు సూడు మనుచుఁ
 గదిసి చూపుడుఁ గాంత గడు సంతసిల్లి

౧. చుచుఁ దనవీర. ౨. వ్రతంబులనెల్ల.

పంజాబీ తాత్పర్య చరిత్ర

యాయోహిళయ్యకు సాష్టాంగమఠోగి
 పాయక మ్రొక్కుచుం బ్రణుతిసేయుచును
 భంగిగాఁ ఘోరతపఃపరిపూర్తి
 సంగంబు ఘోషాగ్ని హరియింపకునికె
 గాయఘోషం బిందు గంపువల్వమియుం
 గాయంబుతోడన కైలాసమునకుం
 బురహు మెప్పించి పురజను ల్వాగడ
 నరుగు తెంతయును జోద్యముగాఁచె, నచువ
 వచ్చునే యిట్లు లెవ్వరికైనఁ జెప్ప
 వచ్చుఁ గా కని యాడవచ్చుఁగా కనుఁడు
 జోద్య మిం దెయ్యది శూలికె దపము
 లాద్య లనుస్థించునం దిది యెంత
 మఱి యట్లుఁగాక మున్నెఱుగవే వహ్ని ?
 కఱకంబుభక్తులకంఠు నగ్గలమె ?
 జిహ్వాలుం జేతులుం జిదిమి పావకుని
 విహ్వాలుం జేయఁడే వీరభద్రుండు ?
 బడబాగ్నియంతయు ఫాలమధ్యమున
 మృదుగణంబొకఁడు బొట్టిడికొనఁడెట్లు
 గనుఁగొల్కిఁగాఁచె యొక్కఁడు ప్రళయఁగ్ని

౧. కనుపల్క.

పు రా తొ న ప్ర క ర ణ ము

ననుదినంబును డాచికొని యున్నవాఁడు
 యదియేలు వ్యాఘ్రుచాదాదినందనుని
 బూదివినవహ్ని దా భువి నేమి నేసే
 శంకరదాసి నోసలికంటఁ గాచె
 యంకితుండై యుండు ననలుండు మఱియు
 వైరిజైనులు దొల్లి వాగీశనాయ
 నారిని భంగించి ఘోరాగ్నిద్రోవ
 ఘనసరోవరమయ్యెఁ గాక తద్వహ్నిఁ
 గనలనే యొకవెండుకైనఁ గడవట
 నధికుండు మఱియుఁ బిళ్లననాయనారు
 మధురలోనుండ దుర్గుతులును వహ్ని
 కంటకులగు జైనకష్ట లెబ్బంగి
 నొంటక వారున్నయింటఁ జిచ్చిడుడుఁ
 గడుభయంబున నారెఁ గా కొక్కపూరి
 పుడుకయుఁ గందేనే పొగచూరి యెట్లు
 వెండియు శ్రీపతిఁజితుల్ భువి న
 ఖండితైశ్వర్యవికస్వరలీల
 వర్తింపుచును బరవాదులకెల్లఁ
 గర్తలు భర్తలుఁ గాఁ బ్రతిష్ఠించి

౧. చిళ్లమ.

పాండిత్యాంశు

తొడల వైవాత్తివచ్చుడమున నిస్వ
 లడరంగ ముడిచిన నది యేమిసేసె
 గావున భక్తుల కావహ్ని వెఱచు
 తేవంక నరుదని యెన్నంగఁ గలదె?
 కాయంబు మహిసాక్షిగతిఁ గంపు వలచె
 నాయెడ నిది సోద్య మనియెదే వినుము
 మొఱటదబంకయ్య నెఱభక్తిఁగాఁచె
 కొఱకు దలిర్చె నంకురితమై పెరుగ
 గొడ్డును లేఁగటిపడ్డయై యపుడ
 గడ్డుగ నిండాఁరఁగాఁ బాలు గురిసె
 దిలకవ్వ సదృశి దీపితమహిమఁ
 బాలుపుగా నప్పడ పురుషత్యమొండె
 బదపడి కలకేత బ్రహ్మయ్యగాఁడు
 వదడు సేపట్టుడుఁ బసిడియై చనదె
 మక్కువ మోళిగమారయ్య మోఁపు
 చెక్కలన్ని గణానినక్కులు గావె
 ముసిడి చొండయ్యకు ముసిడిఫలంబు
 లనలార నమృతఫలావళుల్ గావె
 ప్రథితంబుగా నిండిపాఱెడి యేఱు

౧. దైవార.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

వధమయ్యెఁగాడె సద్భక్తి వారలక
 సలిగొను నేనాధినాథు సద్భక్తి
 కలుగుఁ బూవులదండయై యొప్పెఁగాడె
 తొలఁగక దాసిపుత్రుఁడు వుట్టఁ దొడుక
 వలుదసర్పంబు నేవళమయ్యెఁ గాడె
 యసముఁ డేలేశుకేతయ్యగారికిని
 మసివీత్తులను జేను మహిఁ బండెఁగాడె
 ధరఁ గులచ్చిరూఁది వరధక్తిరతిని
 జరియించు నక్క- లశ్వంబులు గావె
 తలఁచినంతటన పూసలనయనారి
 కలరడె దేవాలయం బీశ్వరునకు
 నదిగాక దీపసహస్రంబు లోలిఁ
 బాదలవే నమినంది కుదకంబు లంద
 మఱియు నాజ్ఞాసిద్ధి నెఱపినయట్టి
 కఱకంఠభక్తులు గల రిజ్జగమున
 నక్లేశమునఁ బొంది రభిమతార్థము ల
 తిక్లేశమునఁ దపోధీరత్వమునను
 గాయంబు ధూపంబు గావించెఁగాడె
 యీయోహిళయ్యపెం పెంత గావునను
 నరిగె దేహముతోన యతఁడంటివేని

పంపిణీ తాత్పర్య చరిత్ర

నరుడె యొక్కండవోవు టది యెట్టులనిన
 బెరసిన యెనుబడివే లశ్వములకుం
 బరవగు పుస్త్రాక్షివక్కెరల్ పొన్ని
 చేరమరాయండు శివపురంబునకు
 భోరన మును దాడివోవండె యెగసి
 దేవుపాలికి సుఖస్థితి సామవేది
 వోవండే బిట్టిసుపురములుం దాను
 శివపురి కేగండే భువి నరుల్ వొగడ
 నవపురంబులుం దాను నలి హలాయుధుండు
 గోరి పిల్లయనయనారి సారంజె
 యూరివారును, దాను మారూరియందు
 వతిలంగం గంచేడువాడలుం దాను
 జిఱుతోండం జేగండే శివపురంబునకుం
 గలయంగం బురిజనంబులుం దానుం జనండె
 మలయరా త్రోయ్యన మబహారుపురికి
 బండుగ నేయు సద్భక్తులుం దాను
 వెండికొండకు మిరుమిండండు ననండె
 (తాను నల్లండు వృత్తి దరుణీయుం జనండె

౧. 'సప్తీసు' అని వ్రాతప్రశులు, ముద్రికప్రతి; సంస్కృతానువాదములో 'ద్వాత్రింశత్'. ౨. కుంహనీకరణము చేసిన రెండు పంక్తులకును సంస్కృతానువాదము లేదు.

పురాతన ప్రకరణము

మానకంజారుఁ డీశాను ప్రోలికిని)
 వటముతో నెఱ్ఱారువరభూతములను
 నిటలాక్షుపురికి నుద్భటుఁడు గొంపోఁడె
 తగిలి జొమ్మయ్య నిత్యమును నేడేసి
 మృగములఁ బుచ్చఁడే మృడుపురంబునకుఁ
 జలుకయు లంజె లంజియతల్లి దాను
 మలహఁడు డేఁగఁడే మలహఁడుపురికిఁ
 బడతు లిద్దఱుఁ దాను బంధులుఁ జనఁడె
 కడుఁ బ్రీతి సంబెన్న గరకంబుపురికి
 నటుగాన వెండియు నాద్యులలోన
 నిటువంటిభక్తు లనేకులు గలర్పు
 ఒక్కండ యేఁగిన యోహిళు నింత
 యెక్కుడు గొనియూడ నెద్ది దాననుచు
 నతినిరాదరణమై నాయయ్య పలుకఁ
 బతిమాట లిచ్చగింపక తద్వధూటి
 నీవు నకామివి నిష్కామి యతఁడు
 భూవిభుఁడవు నీవు వావనుఁ డతఁడు
 ద్యూతవ్యసని వీవు భూతలాభేశ
 యాతఁడు సతతలింగార్చనావ్యసని
 గ్రథితసంసారానురక్తుండ వీవు

ప్రథిత సంసారవిరక్తుఁ డాతండు
 నరలోకవడుఁడవు నరనాథ నీవు
 హారలోకచరుఁ డోహిళయ్య గావునను
 వలతేనిఁ గొనిమాడు వలవదే మాను
 చులుకగా నాయయ్యఁ బలుకకు మనుషుఁ
 గామంబులేని నిష్కాముల కెట్లు
 గామించి యీశ్వరుఁ గలయంగ వచ్చుఁ
 గామి వీఁడని నంబిఁ గలయక విగత
 కాములఁ గలసెనే గౌరీశ్వరుండు
 వ్యక్తిగా భూమియు నర్థంబు లేక
 భక్తుల కెట్లు దాఁ బరిచర్య నేయ?
 ధరణీశులన మున్ను గరికాలచోడుఁ,
 గరయూరచోడు, విక్రమచోడు, వీర
 చోడు, నయ్యుత్తుంగచోడు, నరేంద్ర
 చోడు, నారాజేంద్రచోడు నీశ్వరుండు
 దవులక నిర్ధనతనువంచకులను
 దవలెనే భక్తికి ధరణిపు ల్వెలియె?
 జూదంబు నింద్యమే సూచింప శివవి-
 నోదంబు గాఁగ నివేదింపఁగనినఁ
 గాయకం బాం డెఱుంగమిఁ జేసి మూర్ఖ

పు రా త స ప్ర క రణ ము

నాయనా రెప్పలు నలి జూదమాడి
 గెలిచి యర్థముఁ దెచ్చి వలయుపదార్థ
 ములఁ గూర్చి జంగమంబులకు నర్పింప
 హరుఁడు ద్యూతక్రియ నరుదెంచి యాడి
 శరణున కర్థంబు చాలనోడును
 ధట్టించి తనతలచుట్టునఁ గాలు
 వట్టి మోవఁగ నెత్తి కట్టుడు నతఁడు
 విడువంగనేరఁ జేవడువున ననుచు
 నొడయండు శివనూత్ర మొక్కింత నూప
 హరహర లాఁఘనపరుని గట్టితిని
 బరికింప కే నంచు భవమూర్తి కాలు
 గట్టిన తనతలచుట్టున శిరముఁ
 జట్టనఁ దెగఁగోయు నట్టిచో శివుఁడు
 వ్రత్యక్షమై నిల్చి భక్తి నీకిత్తు
 నత్యర్థి నభిమతం బడుగడుగు మన
 నొడయుండ! మున్ను నీయోజినధనముఁ
 గడువక పెట్టు జంగమముసొమ్మదియు
 నంతియచాలు నాకనుచుఁ దద్భక్తుఁ
 డంతయర్థము జంగమార్చన నేయఁ

గాయబుతోడన కరుణించి మూర్ఖ
 నాయనాని గొనిపోయె నీశ్వరుడు
 జూదరి జూడంగఁ గాదని నిల్చె
 నే దేవదేవుండు నిజ మట్లకాదె
 యర్థిలి వ్యసనార్థమై జూదమాడి
 ధర్మజముఖ్యులు నిర్మూలమైరి
 ఆదట భక్తిహితార్థంబుగాఁగ
 జూదమాడినమూర్ఖు యూలిఁ గూడంఁడె ?
 ప్రకటనంసారానురక్తి విరక్తి
 యొకనిరూపణయంద యుండు నెట్లనిన
 వ్యక్త మీశ్వరముఖానర్పిత సుఖవి-
 రక్తి సంసారవిరక్తి శివోప-
 భుక్తి ప్రసాదానురక్తి హీనతయు
 యుక్తి సంసారానురక్తి యట్లయ్యు
 బెరసినయట్లుండుఁ బరులకుఁ జూడ
 బెరయదు జలముల నరసిజమట్ల
 బెరసినయట్లుండుఁ బరులకుఁ జూడ
 శరణుండు బెరయండు సంసారమునను
 లోకభేదం బవలోకింప విగత

శ్రీ రా త జ్జ ప్రక రణ ము

లోకుండై నద్భక్తిలోకుండు గాన
 నరలోకమనఁగ నీశ్వరలోక మనఁగ
 హరసమేతున కిక్కడక్కడ గలదె
 బాలవు భక్తిసకీలకంబెఱుఁగ
 వేల మాటలు వేయు నింతి నీకనుడు
 నెఱుఁగఁబో భక్తి నీ వెఱిఁగెడువాఁడ
 వ్రుఱక యాడెడువాఁడ వోహిళ ప్రభుని
 యట్టిభక్తుఁడ వింక నెట్టువోయెదవో
 కట్టుగమున భక్తిఁ గైలాసమునకు
 నెప్పు డేక్రియ నెన్న డెవ్వరితోడఁ
 జెప్పమా పోయెదు సృష్టిశ యనుఁడు
 నిప్పు డీక్రియ నేఁడె యిందఱిఁ గొనుచు
 నొప్పార బోయెదఁ జెప్పలే దెడయుఁ
 గొంతగాలం బెడగొన నేల భక్తిఁ
 బంత మేము నలింపఁ బాడియే తడయఁ
 జెలువఁ జూచియె సంతసెంతుఁ గాకనుచు
 నలరుచు ఫణిహారి నంతఁ బిల్పించి
 బాసవట్రిల్లఁ గైలాసప్రయాణ
 మాసకలము విన నటఁ జాటఁ బనిచి

౧. డింనణ.

యుల్లం బలరం దమయా స్థూల వారి
 నెల్ల రావించి యుత్పల్లన న్నతిని
 గరమొప్ప సహజశృంగారంబు నేసి
 యురుతరలీల నశోత్తమం బెక్కి-
 తరుణులుం బుత్తులుం దగినబాంధవులుం
 బరిజనంబులుం దన్ను బలసి కొల్వంగ
 నందంద చాంగు! భళా! యంచు భక్త
 సందోహ మలరుచు ముందతి నడువ
 గొడుగులు గొడుగులుం గూడి క్రిక్కిరియం
 బడగలుంబడగలు ముడివడి వ్రాల
 సంగీతనాదముల్ సరసమై యులియ
 మంగళారవములు మధురమై చెలంగ
 శివదుందుభులు మ్రోయ భువిం బుచ్చవృష్టి
 యవిరళంబై సర్వదివి గూడ నద్రువ
 నారయ దేవ కార్యమునకుం బారుగు
 నూరికిం బోవున స్తోక్కుట నెగసి
 ధేయని న్నూకి యుద్దీపితమహిమ
 నాయభ్రవీధి దేవావళి వొగడ
 హరభక్తతతియాజ్ఞ శిరమునంబాల్చి
 భరితతదీయకృపాసమగ్రతను

బ్రస్ఫీతభక్తి ప్రభాభాస్వదతులి-
 త స్ఫురదమలయశస్ఫూర్తి దనర
 భద్రావినిద్రానుముదితసుమహ-
 దుద్దిక్తమహిమః దారాద్రికిః జనియోః
 బాలితోద్ధతభక్తిపరుఁడు గుమార-
 పాలఘూర్జరుఁ డతివ్రణతనిర్జరుఁడు
 గావున హితలగు కాంతలు హితము
 భావించి చెప్పినఁ బరగ నొండగునె
 గణుతింప హితలగు కాంతలమాట
 లణుకంబులైన మేలైయుండుననుచు
 మగువ సెప్పఁగఁ బెనుమఱి నే వోయ
 ధగధగయనుచు నుద్ధతి మండునట్టు
 లీప్రోడ నేర్పుఁ గళాప్రవీణతయు
 సుస్రలూపములు భక్తిశ్రవణసయును
 విన నతనికిఁ దొంటి కనుకలికంఠెఁ
 బెనుకలి కామాన్ని వేగంగలేక
 యొండుదలంపంగ నున్నయత్తటి న-
 తండల్గుకన్నెర్తి తరళాయతాషీ
 గామాంధునకు నొండు గార్యంబు గాన-

౧. స్ఫూయ. ౨. నెయ్యోయ. ౩. నొక్క.

రామి దెల్లమిగాదె యేమిసేయుదును
 దా నీకు లింగంబు నానతి యెంత
 గా నున్నదో నీదుకానమిం జేసి
 యిప్పుట నొడబడవేని నానలనం
 దప్పలే దెట్టులు సెప్పకపోనం
 బ్రాకటఃబుగ గురుభక్తియె నాకు
 నీకును బ్రాణంబు నిజ మల్లుగాన
 పాడియే విట్టానపడి నన్నుం బిలువం
 గూడునే తొల్లి మీగురులింగ మొక్క-
 నాడు దా విచ్చేసి నాపాల నున్న-
 వాడుగావున నిట్లు వలదంటి ననుడు
 నిప్పుంద్రొక్కినయట్లు నెట్టుల్కి నేలం
 దొప్పనం బడి మూర్ఖతోవ్రాలి నోరి
 నడచి యడచికొంచు, నఱచుచు, వాయి
 విడిచి యేడ్చుచు, శోకవిషధిం బేలుచును,
 హాగురునాథ ! యాహా గురుస్వామి !
 హాగురుదేవ ! హాహా గురులింగ !
 హాచెడితినిగదే యయ్య నేననుచు
 వాచఱచుచు వచ్చి వనితకు మ్రొక్కి-

నాయున్లు నీమీఁద నయనంబు లిడిన
 యీయొడ లెఱుగమి కెయ్యది వెఱుగు ?
 నాతల్లి నీమీఁదఁ ప్రీతిఁ గావించు
 సేతప్పనకు నాకు నిక నేదిదరియు ?
 నాయక్క నీతోడ నవ్వినయట్టి
 యీయపరాధ మింకెట్టులు వాయు ?
 రూపించి నీతోడఁ గోపించినట్టి
 యూపాతకమునకుఁ దేప దానెద్ది ?
 వైపడి నిను నొవ్వఁ బలికినయట్టి
 యూపాశమునకుఁ దా నెద్ది నిర్ణయము ?
 నిశ్చయంబుగ మది నీమీఁద నిడిన
 ాదుశ్చేష్టలకును బ్రాయశ్చిత్త మెద్ది ?
 యర్థిలి నినుఁ గూడ నాసించినట్టి
 కర్మంబునకుఁ దీరుగడ యెద్ది తల్లి ?
 పిట్టబిఱ్ఱుగ నొందె నిట్టిదుష్కర్మ
 మెట్టిపాతకుఁడనొ యే దొలుమేన ?
 నలరుఁ ద్రికాలలింగార్చన లగ్ని
 నలవర్ప నోయమ్మ యవ్వైతమతిని ?
 హరుఁ డీశుఁ డే దాసి నను స్వామిభృత్య

౧. నుశ్చరితునకుఁ.

పండ్ల తారా కథ చరిత్ర

నరణి వర్తింకనో ఛాందసంబునను ?
 బ్రతి షోడశోపచారా భ్రాంతివలన
 రతిరాజవదుషచారములు దక్కితిన్ ?
 యర్చించితిన్ ఫలమాసింది శివుని
 జర్చించితిన్ యన్యశాస్త్రమార్గముల ?
 నవనరోచితములు నరుగుదే భక్త-
 నివహంబు నూఁకితినే చొరసేక ?
 చక్కనం గన్నంత జంగమావళికి
 మ్రొక్కనో చాఁగిలి మోక్షనో కేలు ?
 శివలాంఛనుల నుదాసీనంబు నేసి
 భువి నున్న తాసనంబునన యుండితిన్ ?
 జంగమం బేజేర నముచితక్రియలు
 భంగిగా జరుపనో వటుక రవృత్తి
 ననుషక్తితో జంగమారాధనంబు
 జెనసి యభాశక్తిఁ జేయనో భక్తిఁ
 గాదేనిఁ గూడ జంగమవేళఁ బండ్లి-
 భేదంబు జేసితిన్ దీనవృత్తి ?
 నరసితిన్ జంగమావళి కులము
 బెరసితిన్ భవిభేదంబు నక్కి ?

౧. ప్రభావళిని. ౨. దాసియు ముదంగానను.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

కైకొంటినో యనంస్కారులు సేయు
 పాకంబు, విడువనో భవుల సంసర్గ
 నెగ్గులు వట్టితినే జంగమముల
 సిగ్గువట్టితినో గోష్ఠీ ప్రసంగముల
 నాదటభక్తి శివాచార్యచర వి-
 ఘ్నేదంబుఁ జేసెతినో దుర్వివేచిఁ
 జలుషనో గురుఁపరిచర్య లత్యర్థి
 నిలుషనో గురునాథువలనఁ జిత్తంబు,
 శిర మొగ్గనో గురుశ్రీపాదములకుఁ,
 గరముమన్నింపనో గురుకులావళుల,
 మఱవనో పూర్వజన్మము నివాజ్ఞలకు
 వెఱవనో యవికలవిషయోద్రియముల
 కంటితినో యీశ్వరానర్పితంబుఁ
 బంటించితినో స్రవభాషలయెఱలఁ
 గని ప్రసాదావలంఘనముఁ జేసెతినో
 కొను ప్రసాదముఁ బల్కుదునో రుచులాని
 తలఁచితినో యన్యజ్ఞైవంబు మఱచి
 వలచితినో భవవ్యాసంగమునకుఁ
 బలికితినో తొట్టువడి యసత్యముల

౧. పల్కి.

నలిగితి నో దూషకావలియెడల
 వింటి నో శివనిండ వీను యెడల
 గంటి నో తెల్లంబుగా స్రవ్య బ్రహ్మ డ
 బఱపితి నో దృష్ట్లు వరభామలండ
 గఱపితి నో యిట్లు గఱపించి పోర
 జేసితి నో హింస నివధ క్షిపరుల
 బాసితి నో తప్పవన్ని మిన్నకయ
 నమయాప గాధి నో, జడుండ నో, యన్య-
 నమయ శ్రితాచార సమ్మి శ్రితుండ నో
 నీతి విహీనుండ నే మదాంధుండ
 నో, తామసాత్ముండ నో, హీనమతి నో,
 దుర్గారవ ర్తి నో దురితాత్మకుండ నో,
 కర్త వాది నో, యతికార్యణ్యమతి నో,
 యిష్టవంచకుండ నో, దుష్టచిత్తుండ నో,
 శిష్టాసకారి నో, కష్టమర్తుండ నో,
 పాపి నో, ారోషి నో, బహుజల్పకుండ నో,
 కోపి నో, గర్వి నో, కుటిలాత్మకుండ నో,
 సరమమా హే శ్వరాపాది తాచార
 విరహితవ ర్తి నో, వేయేల, యిట్టి

౧. డో. ౨. జాల్.

గురుతల్పశేచ్ఛ నేకూఱె నెట్లనిన
 ధర శ్రుతి, “వ్యాధా ధృతాచ” నా మఱియుఁ
 బూని, “క్రితాచ మూల్యేనచ” యనియు
 మానం బెల్లర్చ “సమావృత” యనియుఁ
 దగ, “సకృత్కామగతావాఽపి” యనియు
 నొగిఁ “బంచధా గురుయోషితో” యనియు
 జదువుఁ గావునఁ దమసద్గురుదేవు
 వదినెయు మఱుదలు వారివారలును
 వా రాఁచి విడిచిన వారాంగనలును
 వా రర్థిసేయు సవ్వారాంగనలును
 నెట్లణ రోయిచ్చినట్టి లంజయలు
 నెట్లైన నొకఁవరి ముట్టినసతులు
 విరచింప నీయైదువిధములవారు
 గురురాణివాసంబు సరిగాఁడె తల్లి
 యీమహాపాతకం బెట్లు దరింతు
 నేమిసేయుదుఁ జెప్పవే యమ్మ యనుచు
 నడలు, నిల్చును, నిల్వఁబడు, లేచుఁ, జూచుఁ,
 బడతిపాదంబులపైఁ బడి పెనఁగుఁ,
 జనుఁ, దలఁ దాకించుకొనుఁ, బొట్టఁ గ్రుద్దు

పండితారాధ్య చరిత్ర

కొను, నేలబడి పొద్దు, గూయిడు, సతతు, నొడలు విడువజూచు నుగ్గులి జూచు వడి లింగగర్భంబు వగఁ జొరజూచుఁ గాయంబు యిదియిలుగాఁ గొట్టికొట్టి పాయక ధరఁ జుట్ట బలి జల్లఁ జూచు చక్కడ్చి రాతోటఁ ప్రొక్కి దేహంబుఁ గ్రక్కున వట్టేటఁ గలువంగఁ జూచుఁ గనియంగఁ గాఁ గొట్టి కాలినయినుప పినమువైఁ దనువిడి ప్రేలువఁ జూచుఁ గాలిచి భస్మంబుగాఁ జేసి యొడలు సాల బెన్దాలిలోఁ జల్లంగఁ జూచు నఱకు చొండొంటితో నఱుగర్గ రాచి కఱకు దేహము బయల్గాఁ జేయఁజూచు మఱియును నెట్లైన మడియంగఁ జూచు మఱి యట్లుగాక యమ్మగువవై దృష్టా నాటించి చూచిన నయనముల్ డుల్చి బేట మాసించి యుబ్బినకోలఁ గోసి యేగుదెంచినకాళ్ల నిల నర్కివైచి కౌఁగిలింపఁగఁగోరుఁ గరములు దునిమి

౧. దునుకలు.

చదురులాడెడుజిహ్వా మొదలికిఁ బెఱికి
 పొదలినవక్త్రంబు పొం గడఁగించి
 తలయెత్తి చూచిన తలఁ ద్రెవ్వనడచి
 పులుకలెత్తినయొడల్ నిలుతిత్తి యొలిచి
 చనుఁగవఁగోరు వక్షము గాడఁ బొడిచి
 పెనుఁబొట్ట మఱివ్రస్సి ప్రేవులు సారి
 నెట్టణ గుడినుట్టు నుట్టంగఁ జూచు
 నెట్టెనఁగానిపో దీకర్తమనుచుఁ
 గనలుచుఁ గోపాగ్ని గన్నులఁ గ్రమ్మఁ
 గనుఁగొని యెదిరిని దనుఁ గానలేక
 యరుగు, నంతనె నిల్చు మరులుగొన్నట్లు
 పురి వెడల్ కమఱిసాఱి మరలి యేతెంచు
 గుడిసొచ్చు, గుడి వెడల్ వడి లేచుఁ జూచు
 నడవులపాలయి యరుగు నెందేనిఁ
 బ్రకటితఁగ శోకపారవశ్యమున
 నొకచోటఁ గాలునిల్వక తిర్గితిర్గి
 బ్రమితుఁడై వాపోవు భర్త యీపాత-
 కమునకు నెఱి గుఱి గలుగునే కొంత

౧. నిలువుతిత్తిలిచి. ౨. శోకా. ౩. యెదిరిఁడన్నును. ౪.
 పలువారు; వడిఁబాటు.

యొప్పాడఁ గాల్ ద్రవ్వనో వృషభేంద్ర
 చెప్పవే నా కింకర జేర్గడ యెద్ది
 యొత్పనకు విధి యెట్టిదో శ్రుతులఁ
 జూతమా యరసి యో చూపుమా యంచు
 నో నారికేలంబ యీనారి గురుల
 యూనారి మది నెట్లు నానేరమికిని
 శోకంబులేని యశోకంబ యే న-
 శోకి గానేర్తునొకో కర్త మడఁచి
 యో ఘనసారంబ యీఘనాఘంబు
 మోఘంబు సేయుఁ గ్రియకాఘంబు గలదె
 నాచంద మిట్లయ్యె నోచందనంబ
 యేచందమును గాద యేమిసేయుదును
 భ్రమియింపుచున్న యోభ్రమరమా యిట్లు
 భ్రమియింపుచున్న నాభ్రమ లెట్లు వాయు
 నో కూయుఁ గోకిలా యొడఁబడిగాఁగ
 నాకూయి యడఁగునే యేకాల మైసఁ
 బురివిచ్చియాడు నో పురినెమ్మి శివుని
 పురి నమ్మి యే జముపురి కెట్లవోదు
 నేగతియును లేమి నే రాజహంస

౧. చెయినంబులెవ్వి.

క్రీ! గో! యనుచు మమ్ము కేలి సేసెదవు
 యోషల్కు- కీరమా యోడకు మనుచు
 నాషల్కు- లుడుపంగ నేషల్కు గలుగు
 దీప్రమై యున్న యోవప్రమా యీ మ-
 హాప్రమాదము వాయునే ప్రమోదమున
 రుద్రుని యోముఖభద్రమా యీయు-
 పద్రవం బెట్లు దా భద్రమై తనరు
 నాకు నోనంది మహాకాళులార!
 యేకాలమునఁ గూడునో కాలగళుఁడు
 ముందటనున్న యోనంది కేశ్వరుఁడ
 నందితంబంద నా కం దెట్లువాయు
 నోవీరభద్రయ్యో విదితంబు-
 గా నిధి దీనికిఁ గలుగునో కొంత
 వ్రథితులై చను నో ప్రమథులార! పాష
 మథనంబు గావించుమతము దా నెట్టు
 లోపురాతనులార యోపుదునయ్య
 టూపాతకము దరియింపంగ నింక
 నూరకుండఁగఁ దగ దోయసంఖ్యాతు-
 లార! యెట్లడఁగు నా కీరోదనంబు
 నేల యోవీరమా హేశ్వరులార!

పండ్ల తా రా గ్య చ రి త్ర

యాలింపుఁ డింక నా ియఁతముఁతవిగముఁ
 జెచ్చెర వేయును జెప్పంగనే
 చచ్చి శుద్ధుఁడనొందు శంకరాయనుచు
 నందంద పొడిచి లోనాన్ని కలుక
 కందికొయ్యలు రెండు గన్నులఁ దొలిచి
 క్రమమున దేహంబుఁ గండలు నేయఁ
 దమకించియున్న యత్తఱి కటమున్న
 వృత్తాంతమంతయు విని యాక్షణమ ను-
 వృత్తుండు యత్తుఖాయత్తుండు గుణన-
 మగుండు స్వగుఁహస్తాగ్రజన్ముం డు-
 దగ్రత నేతెంచి తమ్మునిఁ గదియ
 బిట్టల్కి గురుభక్తిఁ బ్రితి సంభ్రమము
 రెట్టింప దుఃఖాన్ని నెట్టకొనంగఁ
 బఱతెంచి యడుగులఁ బడి వాయి నిడిచి
 యఱచుచు లేవక యట్ల వాసన
 గురుభక్తివర్ధన గురుభక్తితిలక
 గురుభక్తిశృంగార గురుభక్తిసార
 వందకు మనసునఁ గందకు మాత్తుఁ
 గుందకు మెందును గొఱత లే దింక

౧. యజ్ఞమెడి. ౨. నార్మియుఁడెని.

నడిసన్నయట్టి యుష్కధురుభక్తి
 గడసనూభక్తులకవిలియ కెక్కె-
 నేపార వేయును నేల నుఃఖోప-
 తాపోపశమము నుద్ధతి నిర్వహింప
 లెమ్మని చేసాచి లేనెత్తి కూర్చి
 గ్రమ్మంగ నందంద కొంగిటఁ జేర్చి
 నూఱిడిల్లఁగ శిరం బురమున నొత్తి
 కాతెడు రక్తాశుకణము లందంద
 తుడుచుచు భక్తి సద్గురులింగమూర్తి
 యడుగులఁ దలఁప నయ్యాండరి కపుడ
 కన్నులు రెండు నొక్కటఁ దేజరిల్లఁ
 బన్న గధరుభక్తిపరులు హర్షింప
 భువిజను ిత్నైరవి యద్యుతలీలఁ జూడ
 నవిరళభక్తిఁ దచ్చివసహోదరుఁడు
 దండియయ్యు గురుభక్తాండాది కొనఁగె
 రెండుగన్నులు నాఁడుఁ బ్రీతితో నేఁడుఁ
 బాదముల్ గృహసేసెఁ బండితారాధ్యు
 లాదట భక్తిమహత్త్వంబు వెలయఁ
 దెల్లంబుగా మహాదేవయ్యగారి
 కెల్లవారును జూడ నిల నట్లుఁగాక

౧. ప్రచుఘట. ౨. త్నైరవి; త్నైరవి.

బెలిదేవి వేమనారాగ్యులక

మలహారసద్భక్తిమత్తవారణము
 బెలిదేవివేమన పెద్దయ్యగారు
 శ్రీశైవసమయైకదేశికోత్తముఁడు
 పాశవిమోచనపటుకభావిదుఁడు
 నకలంకదివ్యాగమార్థసంవేత్త
 వ్రకటచతుర్వేదపారంగతుఁడు
 ఖ్యాపితధర్మార్థకామమోక్షస్త్రీ-
 దీపితమార్గప్రతిష్ఠితకీర్తి
 మహితపంచాక్షరీమంత్రసిద్ధుఁడు
 సహజకటాక్షవీక్షణినయూంభోశి
 వీరమాహేశ్వరాచారవీస్తార
 సారగుణోదారచారువర్తనుఁడు
 బసవపాదాంభోజీభాజనస్వాంతుఁ
 డసమశాపానుగ్రహసమగ్రబలుఁడు
 నానతజనమృత్యుహరణస్త్రాభావుఁ
 డానతజనపునరాయుఃప్రదాత
 సర్వవృశ్చికమృగశ్వేగనజలాగ్ని
 దర్శితకన్యపవోరదర్యాపహారుఁడు

౧. ద; సుధాం. ౨. పావన. ౩. ప్రతాపు. ౪. న్యుగ. ౫. హుండు.

నానావికలజనానందకరమ్ము
 గా నిట్లు వర్తింపఁగా నొక్కనాఁడు
 మారుగూరనుండి భూవరుఁ డొక్కరుండు
 వరిణయంబై తనపత్నియుఁ దాను
 వెన వచ్చివచ్చి యవ్వేమనా రాధ్య
 నసలారఁ గాంచి జోహారని మ్రొక్క
 బుధపుంగవుఁడు పుష్పములు గోసికోసి
 యధిపు నయ్యత్వరథారూఢుఁ జూచి
 యార్తివిదూరుఁ డనాగతాతీత
 వర్తమానజ్ఞానవంతుండు గాన
 యాతఁ డల్పాయుష్యుఁ డౌట నెఱింగి
 యాతని దీవింప కవుల నేఁగుడును
 వినతుండ నైతి దీవింపరు వీరు
 వనితయు నవ్వనో యనుచు లజ్జించి
 వినఁడొకో నాజోహః రనువచనంబు
 వినెనేనిఁ దానెట్లు సనియె నొండెడకుఁ
 గనుఁగొనఁడొకొ నాదు కరము లెత్తంగఁ
 గనుఁగొనఁజేని నా క్రమ మెట్లెఱుంగుఁ
 జేయెత్తి మ్రొక్కిన నాయయ్యగారు
 వా యెత్తకునికి గర్వమయంచు, బండి-

దిగనుర్కి వెనువెంటఁ దగిలి యిద్దేలు
 మొగిడించి యయగారు మ్రొక్కెద ననుడు
 వెండియు నతని దీవింపకయున్న
 దండెయై నృపకుమారుం డంతఁ బోక
 కొంఁలజ్జయు నొక కొంతగోపంబు
 గొంతభక్తియుఁ దోఁప సంతతాభ్యుదయ-
 కరులు మహాభక్తనరులు భూసురులు
 హరవేషధరు లఘుహరులు సిత్యురులు
 నార్యులు శివమతాచార్యు లవార్య
 వీర్యులు సన్తార్గచర్యు లుత్తములు
 మొరని మ్రొక్కుడు మేలొందు మనక
 యూరకయుండుట యుచితమే వెంపె
 పెద్దతనంబె గాంభీర్యగుణంబె
 తద్దయు భక్తియే తగవె పూజ్యతయె
 యీమూర్తి యీవేష. మీ దేశికత్వ
 మీ మహనీయత కీయహంకృతియె
 నీవు న న్నిష్ఠుడు దీవింపకున్న
 నావంతయును నాయు నది దక్కువగునె
 నీవు న న్నిష్ఠుడు దీవించుమాత్ర
 మావంతయును నాయు నది యొక్కవగునె

మననివారల సీవు మనిపెదవయ్య
 తనుఁ బొందుమ్మత్తువు దాసియే సీకు
 నడి బ్రహ్మ నుదుట మున్ వ్రాసినవ్రాలు
 వెడతటి కేఁగునే పెక్కు లేమిటికిఁ
 దనపూర్వలిఖితంబుఁ దప్పించి పిదప
 వనజజుఁడైనను మనఁజేయఁగలఁడె
 మెయ్యెక నిట్టి వేమెఱుఁగము మీర
 య్యగారయ్య లోకావళికెల్ల
 నిట్టైనఁ గృతమతు లేలపాటింతు
 రిట్టైన నెవ్వ రిట్లు మ్రొక్కెదరు
 ఆలించి మేలగు ననిన మీనోరు
 గోలుపోవునె యిట్లు గురుమార్గ మిదియె
 మీక యుండెడుఁ గాక మీమహత్త్వంబు
 మాకేమి దీవిన మఱి బుధుల్ లేరె
 యనవుడు నెల్లి మధ్యాహ్నంబునకును
 మనుజాధిపుఁడ సీకు మరణమయ్యెడిని
 ఇట్టి యల్పాయుష్యు నెంతరాజైన
 నెట్లు దీవించు మున్నెఱిఁగి యెఱింగి
 తివిరి యల్పాయుష్యు దీవించు రెట్లు

౧. నవుడు ; వేళ. ౨. జనాఘండ.

పండితారాధ్యక్షచరిత్ర

శివభక్తులటుగాన చిరదయామతిని
 దీవించిరేనియు దీర్ఘాయువుగను
 వావిరిఁ గృహసేయవలదె కావునను
 వాడేల "దీవన నాదువాక్కులకు
 రాదు నీతోంటిప్రారబ్ధ మెట్టిదియొ
 నీచావు దప్పగు నిక్కువ బెల్లి
 వే చనుమనుడు నవ్విభుఁడు గోపించి
 వలచి కావఁగలేఁడు వరపుత్రు విష్ణుఁ
 డలిగి చంపఁగలేఁ డాజలంధరుని
 వలచి బ్రహ్మయుఁ ననతలఁ గావలేఁడు
 అలిగి చంపఁగలేఁ డాగజాసురుని
 నలిగినప్పడు సంపదలఁచినఁ గావఁ
 దలమె ఘాలాక్షుండు దక్క మర్త్యునకుఁ
 బరమేశలంఛనపరుఁడవు గాక
 నరులు మ్రొక్కినమాత్ర హరఁడ నీ నగుదె
 నిక్కంబపో మఱి నీమాటలెల్లఁ
 జక్కన యెల్లియ చచ్చితి నేని
 నిల నెందు నయ్యగారలు మిమ్ముఁబోలఁ
 గలుగరు వొమ్మంచు గర్వోక్తు లాడి

౧. దీవనావాకునకెట్లు.

చని నిజాంతర్గ్రహమున సతి దాను
 ననుపమ సురతసుఖాభిఁ దేలుచును
 పృథుతరాన్యోన్యసంప్రీతి నవీన
 మథనంబు దళుకొత్త మగ్నత దనర
 నలసి లావణి సురతాంతంబునందు
 సాలసి నిద్రింప నుయ్యెలచేరువెంట
 నఱిముఱి నొక్కమహావిజోరగము
 నఱితెంచి యతనియుప్పలవాయి గఱచి
 వెలికిలంబడుడు నవ్వెలఁది మేల్కొంచి
 వెలికుర్కి హాయని పిమ్మిటి నొందు
 కలకలంబునఁ బతి గ్రక్కన లేచి
 బలువిడి రక్తధారలువాఱు కరము
 ఘనఘోరసర్పంబుఁ గాంచి మూర్ఛిల్లి
 జనపతి యప్పడ చచ్చెఁ; జచ్చుడును
 నాద్యులు ననుభవవేద్యులు శాస్త్ర
 వైద్యులు గారుడవరమంత్రనిదులుఁ
 జనుదెంచి విషముచేఁ జచ్చిన నృపతిఁ
 గనుఁగొని యిది యశక్యంబంచు నేఁగ
 మఱియొక్క గారుడమంత్రసిద్ధుఁడు

౧. నిజగ్రహమున సతియును దాను. ౨. భీతి.

పంజాబీ భాషా చరిత్ర.

నటతెంచి విషదగ్ధభావంబుఁ జూచి
 యక్కటా కఱచెరా హరహారా పాము
 నెక్కొని కాలంబు నిండెనోకాక
 సుమహాత్పురాణ వాసుకి మఃశినాగ
 విమలకర్కోటక కుముదాక్షు కుముద
 శలపోత కానిల శబ లాశ్వతల, వి-
 మలిన పిండకర వామన కుహకోట
 నఖి మహోదర హవిర్ముఖి హేమశంఖి
 నఖి హవ్యకర్ణ ధనంజయ పంచ-
 రక పరివర్త కార్యక శిఖి నిఘ్న-
 రక మిత్ర కల్ప మైరావత శబల
 కౌల కౌశిక తక్ష కాశేష శంఖి-
 పాల పుండ్రక ముద్గ కైలాసుతాది
 నాగసహస్రమం దెన్నంగ నష్ట
 నాగంబులన నిదు నాల్గుజాతులకు
 స్వాములై తమతమ జాతులయందు
 నేమించి కఱచు దుర్నీతిపాపులను
 ధరణి గారుడనుంత్త తంత్రైషధములఁ
 బరమమృత్యువు దక్కఁ బాయఁ దద్విషము
 వెండి గజుడు దుర్ముఖుండు మిత్రారి

పు నా తన ప్ర క రణ ము

దండపాదుండు గుళికుండు రేణకుండు
 జనకుండు స్వర్ణకుండును మొదల్ గాఁగఁ
 జను కిల్చిపోరగ శతసహస్రములు
 సత్య మకిల్చి సర్పముల్ నరమ
 మృత్యు వాసన్నమై మెడఁ ద్రొక్కకున్న
 గారుడక్రియ నల్క నేరకుండినను
 ధారుణి మంత్రైచధములచే బాయు
 నీవేళ నీజాతి యిన్ని దంతంబు
 లీనల నీయంగ మిట యనిచెప్పఁ
 దమతమనలఁతులు దస్పక కఱచు
 నమిత మహాష్టనాగాంశోరగములు
 గారుడమంత్ర సంస్కార ప్రశక్తి
 నారంగ నావేశ మతనికి వచ్చి
 పలుకు ననాగతంబులఁ జెప్ప విషముఁ
 దొలఁగించుఁ బరమమృత్యువు గానినాఁడు
 అసమృత్యువులనై న నన్ని దంతములు
 నవరీక్ష నాఁటిన నకుదు దక్కింప
 నగ్గికాకలను జలాభిషేకముల
 లగ్గగు నొక్కఁజల్ నాట నాడినను

౧. వైసస.

దండిమంత్రములచేఁ దరియుదంతములు
 రెండూన నౌషధక్రియలచేఁ బాయు
 నరు మూఁడుదంతముల్ నాఁటిన న్రేగఁ
 బరువడి మఱినాల్గు వండ్లు నాఁటినను
 ధర మంత్రతంత్రౌషధక్రియ లేల
 హరివేధలకుఁ గావ నరుదుగావునను
 నదియును గ్రోటకాంశ మీపాము
 వొదల నాలుగుదంతములుఁ గాడి నవియు
 ఫాలలోచనుఁ డహిషతికంకణుండు
 గాలకాలుండు నిర్గతమృత్యుభయఁడు
 గాలకంకుండుఁ గావజాలునో యతఁడుఁ
 జాలఁడో చాలసంశయమంచు నరుగఁ
 గమియంగ నార్తారవములు హాహార-
 వములు నురస్తాడనములుఁ జెలంగఁ
 బరిజనుల్ పురజనుల్ బంధువర్గంబుఁ
 బారిఁబారి వాచర్షుఁ బూలతి దోఁడ్డోన
 చని నిశ్చయమునేసి తనమనోహరుని
 గనుఁగొని యాయయ్యగారి వాక్యంబు
 దప్పదు వొప్పుంచుఁ దత్ ప్రసంగంబుఁ
 జెప్పడు జనకులుఁ జెలులుఁ జుట్టములు

పు రా త న ప్ర క రణ ము

విని యింక నదియేల వేయును జనుఁడు
 నని యంద ితాయయ్యశరణుసాత్తండు
 వయితఁ డాయయగారివాకిట శవము
 దయనేయ కది యెట్లు దప్పింపవచ్చు
 నంచు నందఱు నేఁగి యయ్యకు మ్రొక్కి
 పంచత్వమును బొందెఁ బ్రభవ మీబంటు
 లీ మివీవెనలేమిఁ దదీయ
 కాల మాసన్నమై కడచెఁ గదయ్య
 యది యేలతప్ప మీయాసతి జియ్య
 నదమలనద్భక్తహృదయాబ్జశయ్య
 చిరసఫలీకృతాశీర్వాదనాద
 సరిచితానంతార్థపరిమితవేద
 పరమసుఖావేశ భరితప్రమోద
 త్వరితసంతతమహాదానవినోద
 యవితతనిరతిశయాగణ్యపుణ్య
 ప్రవితతోద్ధతవీరభక్తాగ్రగణ్య
 యశరణజనతాసమగ్రశరణ్య
 పశుపతిసమయాభ్యవధికవరేణ్య
 నకలలోకైకప్రసారితకీర్తి

౧ మునయ్య. ౨. వయిచుఁడా.

ప్రకటితశినయోగవరతంత్రమూర్తి
 సిర శశు పాశుపతి జ్ఞానవర్తి
 సరమవీరవ్రతసథచక్రవర్తి
 కాలాహిదస్తుని గరుణించి కావ
 నాలించి యోడకుండని దయఁ బ్రోవ
 సభయాత్తులగు మాకు శరణంబు నీవ
 యభయ మి మ్మోవేమనారాధ్యదేవ
 ప్రతి దక్కి మీదయఁ బడయంగలేక
 యితఁడు గాలాహి కాహుతియయ్యె నిపుడు
 మ్రొక్కక చెడు టది మోసంబుగాన
 మ్రొక్కెఁగదయ్యె యీముగ్ధండు మీకు
 ముసిఁడిచౌడయ్యకు మ్రొక్కినకన్య
 యసలార దీవెన లందదే దేవ
 దీవించి కొనిపోయి జీవంబు విడువ
 భావించి పడయదే ప్రాణ మాయయ్య
 యప్ప డక్కన్యకు నల్పాయువనుచు
 నెప్పాట దీవింప కేఁగిరే వారు ?
 జనకులు దమకూఁతుశన మట్లు దెచ్చి
 మునుకొని చౌడయ్యముందటఁ బెట్టి
 నీదీవెనలు దప్పనే దేవ యనుచుఁ

బాదాబ్జములమీఁద బడి లేవకున్న
 నువినకుఁ బ్రాణ మయ్యునికిన ముసిఁడి
 చవుఁడయ్య యొసఁగఁడే జగమెల్ల నెఱుఁగఁ
 గాన భక్తుల భక్తిఘనతఁ దలంపఁ
 గా నిది దా నెంతగార్యంబు దేవ
 కావున మముఁ గటాక్షప్రేక్షణమున
 భావించి యితనికిఁ బ్రాణదానంబుఁ
 జేయవే యనుచు నత్యాయతభక్తిఁ
 బాయక మ్రొక్కుచుఁ బ్రణుతి సేయుచును
 శరణన్నఁ గాచు మీబిరు దింక నేఁడు
 వరమాత్మ మఱవంగఁ బాడియే దేవ
 యభయంబు వేఁడిన నాలంబు సేత
 యభయాత్మ యిది మీకు విభవమే దేవ
 మఱుఁగుసొచ్చిన నేతె యొఱవునఁ బోవ
 నుఱు వీరభక్తికి యోగ్యమే దేవ
 దెస దిక్కు నీవన నునిలిపోవంగ
 నసమాన మీకిది యర్హమే దేవ
 గతియును మతియు నేడ్గడ నీవయనఁగఁ
 బ్రతిని జూడమి భక్తి వాడియే దేవ

౧. ప్రతినిజూపమి ; ప్రతిఁజూపకునికిదాఁ.

యనుచుఁ బ్రార్థించుచు నడుగుల కెఱుఁగు
 చును, ముట్ట ముదలించుచును, గణస్తతులు
 దనరి చేయుచు, బ్రాణదానంబు వేడి
 కొనుచు, గృహవలోకనముఁ గోరంగ
 నతిదయాభావన నతగులఁ జూచి
 యతుల సద్భక్త మహత్త్వంబుఁ దలఁచి
 శరణన్న నరుఁ గానఁజాలకయున్న
 హారు భక్తిమాహాత్మ్య మణఁచుటగాదె
 ముదలించి పలుకంగ మూర్ఖులపగిది
 మదినైనఁ గోపించు డిది వెల్లిగాదె
 మీఱిన సద్భక్తి మితిముట్టఁ బలుక
 జాఱిన నవ్వరే శరణవత్సలులు
 ధాత నుత్తేంచిన దండుపై విడువ
 భీతిల్లిపాఱుట బిరుదుతనఁ బె
 ప్రాణదానము వేడి భక్తిపై మోషఁ
 బ్రాణవంచననేత వంతమే యనుచు
 శివభక్తవితతిఁ జెచ్చెరఁ బిల్వఁబంచి
 యవిరళభక్తి సాష్టాంగుఁడై మ్రొక్కి-
 యనుషక్తి విఫుల సింహాసనాసీను
 లను జేసి కేళికలును నడిదనర

నాయెడఁ జాంగుభళా యనురవము
 ఘేయనురవమును బెయకమ్రోయఁ
 గవులు వాతకులు నాకాంక్షఁ గీర్తింప
 వివిధవాద్యధ్వనుల్ దివి దీటుకొనఁగ
 మృదుభక్తనివహంబు లడుగు లాకాంక్షఁ
 గడిగియుఁ బాదోదకములు గుంభములఁ
 బట్టి సభాస్థలిఁ బెట్టి వాసెనలు
 సుట్టి జనావళి సూడ నర్పించి
 హారభక్తిచిత్తికి నక్షతగంధ
 వరపుష్పమాలి కోత్కరము లర్పించి
 భోరన బహుఘంటి కారావ మెసగ
 నారంగ ధూపదీపాదు లొనర్పి
 స్ఫుటభక్తియుక్తి విభూతి వీడియము
 లటుగూడ భక్తజనావళి కిచ్చి
 యసలార నవ్యపుష్పాంజలు లెత్తి
 వసుధ ముమ్మాఱుగా వలగొని మ్రొక్కి
 యనుసమభక్తగణాజ్ఞాపనమున
 జనపతిశవముఁ దెండని పంప నదియుఁ
 ాదిరిగిన వెలిగ్రుడ్లు దెఱచిననోరు

౧. దిరుగని.

నర మొగిచ్చిన తొప్ప లురుతరోస్థములుః
 గ్రుంగినకటము లెక్కవ మొత్తమగుచుః
 బొంగి దూలము విద్రి వంగినముక్కుః
 బచ్చనిపండ్లు వెల్వడి తీగచొల్లు
 విచ్చినరంధ్రముల్ వీడిన కొప్పు
 నంగవిచ్చాయయుః బొంగినకడుపు
 వంగినవీపును వ్రాలినశిరము
 వొందతినగ్గొంట్లు వోయిన నంద
 నందులనెత్తురు సచ్చినతోలు
 గళదప్పి బలసి దుర్గంధంపుః బ్రయి
 వలరుచుః దనుపెక్కి వాచినమేను
 మూఁగుచు జున్నుని వీఁగుచు మఱియు
 మూఁగుచు ముసరు నయ్యిగలుఁజూడఁ
 గంపు నేవము భయంకరమును దోఁప
 గుంపిడి జనులు ముక్కులు వట్టికొనుచుః
 గటకటాయనుచు నెక్కడి దింక ననుచుః
 దొటుకున నుమియుచుః దొలఁగిపోవంగ
 ననుషమ భక్తసభాభ్యంతరమున
 జనులు దజ్జననాధుశవముః తెచ్చుటయు

౧. వాచిన. ౨. మోము.

నప్పాట జలముల నాతని దేహా
 మొప్పుగాఁ గంపులేకుండఁ దోమించి
 భక్తలింగముల శ్రీపాదఘాళియును
 భక్తహస్తార్పితభసితంబుఁ గలయఁ
 దత్పాదజలమిశ్రితము నేసి భక్తి
 తాత్పర్యమతి వానితనువునఁ బూసి
 యాపూతపైఁ ద్రిపుండ్రాకముల్ మృతుని
 రూపితాంగముల నారోహణ నేసి
 మంజీతభక్తనిర్భాగ్యపుష్పములు
 దండలుగాఁ గట్టి తనువునఁ జుట్టి
 దురితవితానగోధామఘరట్టుఁ
 డురుకీర్తి వేమనద్గురుమూర్తి మఱియు
 మండితాసంఖ్యాతమాహేశ్వరులకు
 దండప్రణామముల్ దగ నాచరించి
 నయమొంద వినినయవినమితోత్తమాంగుఁ
 డయి వీరభక్తమహత్త్వంబు మెఱసి
 విజ్ఞాపనంబు నద్విధిఁ జేసి, తద్ద-
 ణాజ్ఞాపనంబు దయాసమగ్రతయుఁ
 బడసి వెండియు మహాభక్తరాజుకిని

పండితారాధ్యచరిత్ర

బుడమి నర్వాంగముల్ వొంద మ్రొక్కుచును
 బ్రమథపురాతనభక్తపదాబ్జ
 సముదితస్మరణప్రసక్తాత్మఁ డగుచుఁ
 బంచాక్షరీమంత్రభవ్యకళాస-
 మంచి తానుస్థాన మపుడు దొల్కొ-
 భద్రభక్తార్చితభస్మశేషము స-
 ముద్రిక్తనృపపుత్రు మొగమునఁ జల్లి
 లేలెమ్మనుచు నవలీల దయావి-
 శాలత నతనిహస్తము వట్టి తినియ
 నంతలోనన సజీవాంగుడై, గతకృ-
 తాంతకమృత్యుభయాక్రాంతమతిని
 జడిగొని వేమనస్వామిపాదములు
 విడువక యంతంత వినమితుం డగుచుఁ
 గృహయును భక్తియుఁ గీర్తన దనర
 నృపపుత్రు లింగసన్నిహితుఁ గావించి
 యవ్వేమనయ్యయు నతిభక్తిమహిమ
 నివ్వటిల్లఁగఁ దాను నృపకుమారుండు
 నతుల తదీయ మహాభక్త గణవి-
 తతికి సాష్టాంగులై ధరఁ జాఁగి మ్రొక్క-

౧. వ. ౨. యందంబ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

నయ్యసంఖ్యాత మహాభక్తవరులు
 సయ్యన వేమనాచార్యు నవార్యు
 మహనీయసద్భక్త మహితపదాబ్జ
 నిహితశిరోభాగు నిత్యానురాగుఁ
 బరమమాహేశ్వర పాదాబ్జరేణు
 పరికల్పితలలాటు భక్తకిరీటు
 శరణపదాబ్జభాస్వరమకరంద
 పరిశేషనర్వాంగు బసవవంతరంగు
 గణపాద నఖరదర్పణభాసమాన
 గుణగణాంచితదేహు ప్రణుతదాసోహు
 భక్తాంఘ్రినఖకాంతి పటుచంద్రికాస్త్ర-
 సక్త దివ్యచకోరు సత్యవిస్తారు
 శతపత్రసంభవకృత దురక్షర ని-
 యతి నిరాసకమహిమాఘ్య నహాఘ్య
 ననుపమ విష్ణుమాయావినిర్దళన
 వినుత చిద్విద్యాప్రవీణు నక్షీణుఁ
 బశుపాశమోచన పాటవధుర్యుఁ
 బశువాహనసమాను భక్తినిధాను
 నుద్ధతమృత్యు దంష్ట్రోత్పాటన ప్ర-

౧. శేక. ౨. భసితా.

సిద్ధకళాకల్యు శివగణలౌల్యు
 నురుతరచండ భరోద్దండ దండ
 సరనిహతి క్రియా వర్జిత ఖ్యాతు
 విజితకాలోరగ విషహరు ధీరు
 నిజదయామృతపయోనిధి నోలలార్చి
 యతీముటి దనర సాష్టాంగుడై మఱియు
 మఱియును మఱియును మహిఁ జాఁగి మ్రొక్క-
 వేమనారాధ్య సంకతుఁఁఁఁసాధ్య
 నామహాభక్తు లత్యర్థి లేనెత్తి
 లాలితానోన్య ప్రయాలింగ నోజ్జ-
 లాలనాది క్రియాఁ కృతుఁ జేసి
 బాపుచే వేమన ప్రభువ సర్వజ్ఞ
 బాపుచే వేమ సద్భక్తమనోజ్ఞ
 నల్లవో వేమ సముల్లాసకీర్తి
 నల్లవో వేమ సానందైకమూర్తి
 పీనుంగునకుఁ బ్రాణదానంబు సేయఁ
 గా నీక చనుఁగాక కరుణాభిషేక
 హరి వేధలవశంబె యమునోరఁ దావఁ
 బరమ మృత్యువుఁద్రోవఁ బ్రాణంబుఁగావ

౧. చరితుఁబ్ర. ౨. ఖా.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

నిట్టి వీరత్వంబు నిట్టి ధీరత్వ
 మిట్టి మహాత్వంబు నిట్టి సత్యంబు
 విందుమే యెందు భావించి యెందైన
 గంనుమే నీయంద కాక సుశ్లోక”
 యనుచు ిభక్తవ్రాత మభిరమ్యలీల
 వినుతింప బెలిదేవి వేమయ్యగారు
 సచ్చిన నృపునకు సరగునఁ బ్రాణ
 మిచ్చె నచ్చెరువుగా నీడితమహిమ
 నప్పాట నీపండితారాధ్యదేవుఁ
 డొప్పారఁ గరుణ నేఁ డొసఁగెఁ బాదములు
 దెల్లంబుగా మహా దేవయ్యగారి
 క్షేమవారునుజూడ నిల నట్లుఁగాక

సకలేశ్వరమాదిరాజయ్యకథ

మహి సకలేశ్వర మాదిరాజయ్య
 మహిత శివాచార మార్గవర్తనుఁడు
 గాలమృత్యువు కనుఁగవ ధూళిఁ జల్లి
 కాలునినోరు డాకాలన తన్ని
 వీక³తోఁ దుద వడి విధిగట్టి పిఱ్ఱ
 తాఁకుఁవట్టించి విధాతఁ గీటడచి

౧. భక్తానీక. ౨. నిడితన. ౩. తోడనతనివిధి గట్టిపెట్టి క.
 నట్టించి ; వడ్డించి ; వట్టించి.

యారంగ విష్ణుమాయాంతకుం డనంగ
 ధారలు ఘూర్ణిల్ల దమతేజ మలరం
 బ్రోడి “ శతాయుః పురుష ” యను శ్రుతుల
 దాడలు వడ భువి నేడునూ తేండ్లు
 లింగార్చన క్రిమాతీల సోలుచును
 జంగమారాధనాసక్తి వ్రాలుచును
 వరనాథ సుఖసుధావార్ధిఁ దేలుచును
 బరమశివాచారసరణి నేలుచును
 జరియింకఁ జరియింప సాత్త్వికభక్తి-
 చరితుండు చిక్కమాదరసు నా నొక్క-
 భక్తుఁ డతిన్నే హబంధురభక్తి-
 యుక్తిఁ బ్రవృత్తిగా నోరంతవ్రాడ్డు
 మాదిరాజయగారి పాదపద్మముల
 నాదటఁ గొలుచుచు నాలును సుతుండు
 నిది దమజీవనం బీకుటుంబమున
 కిది యుపార్జిత మిది బ్రదు కెట్టు నాక
 మృదుఁ డకల్పితమైన వెడగాయకమున
 బడివెట్టునంతన ³మడిగి సమృద్ధి
 యంతయు లేమికి వంతయు స్వగృహ-

౧. యుపార్జన. ౨. యీ బ్రదుకనక. ౩. యడఁగి.

చింతయు నాత్మ నొక్కింతయు లేక
 యతిభక్తి మాదిరాజయ్యపాదములె
 గతియును మతియు నేడగఱయుఁగా నడువఁ
 గొన్ని దినంబులు సన్నఁ దద్భక్తుఁ
 డున్నయున్నిన మృతియుత దేహుఁడగుడుఁ
 బాదోదకములను బతిమేను గడిగి
 బూది సమస్తాంగములనిండఁ బూసి
 పడఁతి యాశవము గంబంబునఁ జేర్చి
 యెడవారి నెవ్వరి నెఱుఁగంగ నీక
 యింతి దదీయ గృహాంగణంబునను
 గాంతు నిజేపింపఁగా యిగుహసేయు
 చప్పడు విని నిద్ర దెప్పిరి బాబుఁ
 డప్పడు మేల్కొంచి యర్ధరాత్రమున
 వోయమ్మ యేమిసేయుచు నున్నదాన
 వోయమ్మ మాయయ్యయును గంబ మఱుత
 నూర కేమిటికిఁ గూర్చున్నవాఁ, డయ్య-
 గారి నేమని కొల్వఁగాఁబోదు నేఁడు
 నరగలి గొనక లింగార్చన సేయు
 నరుగేల త్రవ్వెదవమ్మ యొక్కతఱుఁ

౧. యంత. ౨. గొబ. ౩. త్రో.

౪౫౧

శ్రీ వేదాంత
 Research
 40
 Date 118

పండితారాధ్యచరిత్ర

జెల్లగి లింగార్చన సేయువేదికను
 జెలమ సేసినఁగాని చేకొన ననుచు
 నేమంబువట్టెనో నేఁడు మాయయ్య
 గామించి యం దుదకంబులు వడ్డఁ
 గఱకంఠనకు జలకం బొచరించి
 మఱికాని పలుకఁడో మనతోడ నయ్య
 గాదేని యేమేనిఁ గారణంబునను
 వాదైన నలిగినవాఁడా నీతోడ
 నేతెఱంగున గల్గఁ డింతగాలంబు
 నీతోడ నలిగిన నెప మేమి నేఁడు
 గాలావసరములు గడలు పెట్టితివొ
 శీలవ్రతంబులు సిక్కువర్చితివొ
 సమయోచితాగత జంగమావళికి
 నలి నుషకరణముల్ బెళ్లగవో, బింది
 యలు గడ్గవో, పడ్డెములు వీడువడెనో,
 సమ్మార్జనంబు లొసంగవో, గోమ-
 యమ్మిడ జంతువు లందడంగినవో,
 మ్రుగ్గుసాలదొ, పద్మములు సెదరినవో,
 నిగ్గారుగంధంబు నెరను దోచినదొ,
 తడియొత్తు కరవట్టు దడిసియున్నదియొ,

ావడవెట్టవో ాయర్ఘ్యపణ్యముల్ గూడఁ,
 దొడిమపుచ్చినపువ్వు దొలినాఁటిపువ్వు
 గడియుఁ బోయినపువ్వు గందినపువ్వుఁ
 బోలశోధించిన పుష్పంబులందుఁ
 దూలి ౩తా నొకటియుఁ రదాలఁగియున్న దియెఱు
 గుగ్గులం బియ్యవో యగ్గులంబిడిన
 నగ్గి యాతీనదొ రసాధిక్యమగుడు
 నీరాజనంబులు నియమంబుమితికిఁ
 బూరగింపమినోకో యారతి యివో
 కెఱఁకుల దీపంబు లలరవో, యుక్క-
 వాలసెనో, కొడుఁగుర్లు పుచ్చకుండినవో,
 మృడున కోగిరములు *వడి నిచ్చునపుడు
 దొడిఁబడ ినందిచ్చితో మనంబిడితో
 యర్పితంబైన మహాప్రసాదంబు
 నర్పింపఁబడనిద్రవ్యములఁ గూర్చితివో
 కలిషితో త్రివిధోదకములు పూర్వమ్ముఁ
 దలఁచితో తత్ ప్రసాదంబులవలనఁ
 బనిచిన నేమైనఁ బనినేయవైతో

౧. వడి. ౨. యర్ఘ్య. ౩. యంవో. ౪. దొరలి. ౫. గడ
 (డు). ౬. వంచించి.

పండితారాఘవచరిత్ర

మినికితో పిలిచినఁ బని యేమి యనవో
 మఱుమాట లిచ్చితో మందె మేలమున,
 వెఱవు సెడితో, మాటవినవో, మార్పడితో,
 ధర నెన్నడునులేనిదానవో యమ్మ
 పొరుగింట నిరుగింటఁ బ్రాద్దువుచ్చితివో
 యూరక యలిగినకారణం బేమొ
 యూరకుండంగ నీ కుండంగఁ దగునె
 యమ్మమ్మ మాయయ్య యడుగులమీఁద
 గ్రమ్మనఁ బడుదండు రా నీవు నేను
 నలుక దీతెడుఁగాక పలికెడుఁగాక
 యలిగిన నెప మిది యనియెడుఁగాక
 వడి శివార్చననేయ వచ్చెడుఁగాక
 యెడప కయ్యకు మ్రొక్క నేఁగెడుఁ గాక
 చెలమఁ బిమ్మట వచ్చి నేయంగరాదె
 యలుక దీర్తము మ్రొక్కి యట్లయుండుదము
 తడవు నేయక రావె తల్లి నీవనుచుఁ
 బెడగచ్చ యిడి తల్లిఁ గొడుకు దివుచుడుఁ
 గొఱతలఁ దీర్చెడు కొడుకవుగాక
 చిటుతలమాటల తెఱఁగులే యనియుఁ

౧. మంద. ౨. బడుదము. ౩. దేతె.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

జెలమ సేయక యయ్య యలుక దీఱండు
 సెలమ గావించి వచ్చెదఁ బవ్వళింప
 నరుగుము మీయయ్య యవనరం బిపుడు
 వరిపూర్తిగావింపఁ బట్టి యెన్నడును
 నలుక యొల్లమి కోప మ స్తోక్కమాఱుఁ
 బలుకు లేకుండంగఁ బదిలంబు నేసి
 తెలిపెదఁ బిదప నిద్రింపు నీవిష్ట
 డలుకఁ దీర్చఁగ మనకొలఁది గాదనుచు
 నాత్మజహస్తంబు లల్లన నాపి
 యాత్మేశుఁడెనఁ జూచి యతివ నవ్వుచును
 గుపయ నేయుచునుండఁ గొడు కిల్లువెడలి
 యుపతాపితాత్తుండై యొక్కండ మున్ను
 దమతండ్రి యేఁగంగఁ దా దోడ నేఁగు
 క్రమమునఁ జని తల్పు గఱ్ఱన నూఁకి
 నాదసుధారసార్థవమగ్నుండైన
 మాదిరాజయ్యకు మఱి చాఁగి మ్రొక్కి
 యయ్య మాయయ్య మాయమ్మతోఁ బలుకఁ
 డయ్యెడి రాఁగదే యలుక మాన్పింతు
 రిది నెఁపఁ బిది ద్రోహ మిది దిదప్పనండు

౧. చక. ౨. చప్పనాడు.

కులు

పండితారాధ్యచరిత్ర

గదలఁడు మెదలఁడు గంబంబు నెమ్మిఁ
 శెరివినపటముఁ జూచియు మొన్నమీరు
 గరుణించినట్టి గూఢాకావిపచ్చడము
 చుసుఁగిడి శిరమున మొగమున మేస
 భసితం బలఁది యెట్లు వలుకకున్నాఁడు
 నేఁ డయ్యయును గ్రొత్తనేమంబు వట్టి -
 నాఁ డని లింగార్చనము నేయుచోటఁ
 జెలమఁ ద్రవ్వెడినప్పు నే ముట్టి తాన
 యలుకదీరం డయ్య యటుగాన యనుచు
 నయ్యకు మ్రొక్కుదం డలుక³దీర్తండు
 నయ్యన రమ్మన్న సంబరపడక
 యలుక దీర్చఁగ మనకొలఁది గాదనుచుఁ
 జెలమయుఁ ద్రవ్వెడిఁ జిరునవ్వు నగెడి
 నలిగిన నమ్మతో నలిగెఁబో యేల
 పలుకఁడు నామీఁదఁ బ్రాణమైయుండుఁ
 గన్నంత దరహాసకలితాస్యఁ డగుచుఁ
 గన్నంత రోమాంచకలితాంగుఁ డగుచు
 నన్నన్న బాలలింగన్న రావన్న
 యన్నన్న బాలలింగయ్య రావయ్య

౧. జరిగిన. ౨. మ్రొక్కుచు. ౩. దీర్చెదము.

యంచుఁ జేతులుసాచు, నరుగుదే సంత-
 సించు, నురంబొగ్గుఁ, జెయ్యారఁ గాఁగి
 టను జేర్చు, నూరుపీఠమునకుఁ దిగిచి
 కొను, నెత్తిముందటి కూఁకటిదువ్వి
 జడయల్లి తుదిత్రాట ముడుచుఁ బుష్పంబు
 లెడఁ బచ్చుఁ గాటుకఱిడి భూతి నొసలఁ
 దలవంచుకొని మోముఁ దప్పక చూచుఁ
 బులకించుఁ దిలకించుఁ దలఁ దలమోపుఁ
 బ్రక్కలు విఱుఁగంగఁ బకపక నగఁగఁ
 గ్రిక్కించుఁ జక్కిలిగిలిగిలి యనుచుఁ
 జక్కిలింతలు వుచ్చుఁ బ్రక్కలు వొడుచుఁ
 దొక్కలు వినఁగోరు నొక్కించునోరు
 ముదమున ననుఁ జిన్నిముద్దులు వేఁడుఁ
 బొదవి పంచాక్షరిఁ జదివించుఁ బ్రీతి
 నాయన్న నాకున్న నాచిన్ని వడుగ
 నాయయ్య నాపట్టి నాముద్దుఁగుఱ్ఱి
 యెవ్వరిదాసి వీఁ డెవ్వరిభృత్యుఁ
 డెవ్వరి లెంక వీఁ డెవ్వరిబంటు
 బసవన్న యిలువుట్టు బానిసకొడుకొ

పండ్రితారాధ్య సరిత్ర

ముసిండి చౌడయగారి ముద్దుమన్నండో
 సురియచౌడయగారి పరిచారకుండో
 కరికాలచోడని కట్టన యలవో
 కక్కయ్యవాకిటి కాపులవాండో
 చిక్కబసవరాజు శిష్యసంతతియొ
 చీరాలదేవుని చెలికాండో, పండి
 తారాధ్యదేవు నెయ్యంపు బాత్తుండో
 తెలుగుజొమ్మయగారి తెఱవేటకాండో
 కలకేత బ్రహ్మయ్యగారి భృత్యుండో
 షాడ్డలబాచయ్య గుడ్డయో, నంబి
 బిడ్డండో, *నిమ్మవ్వ పెంపుడు నొడుకొ,
 యేలేశుకేతయ్య కీలరువాండో,
 మోళిగమారయ్య మూలబండరువో,
 శంకరదాసయ్య లెంకయో, ²సుంకి
 బంకయ్య లింగియో, ప్రభూచెలికాండో,
 చెన్నయ్యపన్నయో, చీరాలునంగ-
 కున్నండో, కిన్నరు కొడుకొ, సత్తేశు-

౧. కట్టవ; కట్టిన. ౨. యలుగొ. ౩. కావలి. ౪. పుత్తుం
 డొ. ౫. సంస్కృతానువాదములో 'అమ్మవ్వ' ౬. కిలరువు. ౭.
 నుంకె. ౮. పుశిష్యుండో; చిటికాండో; సంస్కృతానువాదములో
 'స్నానప్రదాయకః'.

చామయ్యగారి ప్రసాదియో, సిద్ధ-
 రామునిబంటో, చేరమ మందకాండో,
 మాదిరాజయగారి మనుమండో, చిక్క-
 మాదని మాజేవి గాదిలిసుతుండో,
 యనుచు ముద్దా డాడు మనుచు నన్నేడు-
 కొనుఁ, బాడు, సతీఁ జూడుమని కొనియాడు
 నొక్కొంఁగ యాకొనియున్న నక్షాజూచి
 గ్రక్కనఁ బాపని కాలమజ్జనము
 నేయించుఁ, దడవేలచేసెదు పొద్దు
 వోయిటురా వినవో యేటిపనులు
 నట్టేల లింగన్న కారగింపంగఁ
 బెట్టెదు రావో నాపట్టి యాకొనియె
 నని పిల్చు నమ్మకుఁ బనిగల్గెనేనిఁ
 జనుదెంచి కడికడిఁగొని తానె కుడుపు
 నిచ్చమై నటకటు బెక్కించుకొనుచు
 నచ్చు మిమ్మడి గొల్వంగ వచ్చునపుడు
 జడులకై నడి నాత్త సంతతిఁ గూర్చి
 యడిమోహమున ముద్దలాడుట గాదు

౧. డింగరీఁడో; సంస్కృతానువాదమున 'అశ్వపాల'. ౨.
 మహాజేవి. ౩. బెట్టింపు. ౪. కడిగడి.

ప.ం డి తా రా ధ్య చ రి త్రి

ఆరంగ నేఁ దమ యారాధ్య చేవు
 పేరుగావున నన్నుఁ బెద్ద మన్నించుఁ,
 బొందంగ రాగుంజుపోగుంజులాట,
 గుండెన గుడిగుడి గుంజంబులాట,
 యప్పలవిందులయాట, వల్లాఱుఁ
 జప్పట్లువెట్టుట, సరిగుంజులాట,
 నేర¹బొంతలయాట, సిట్ల³పొట్లాట,
 గోరంటలాట, డా²గుడుమూఁతలాట
 దీకొని దిగుదిగుదిక్కొనునాట
 లాకాంక్ష నాతోడ నాడెడువాఁడు,
 విలిచిన ముందట నలిచినఁ బలుకఁ
 డలవోకయును జూడఁ డలుక యెట్టిదియొ
 కాలమజ్జనముల వేళలు దప్ప
 బాలురతో నాడఁ బఱవఁ డెన్నడును
 నమ్మెడుబండుల కఱ్ఱులు సావ
 నమ్మ నా కిదివెట్టుమని *వేసలింప
 ననయంబు ¹మాలింగమున కిచ్చి కాని
 కొనఁ డేపదార్థంబులును దాన యెఱుఁగు

౧. గుదిగుది. ౨. బోతల. ౩. పో. క. గురు. ౪. వేసరిం.

౬. నా.

నలిగెడునంత యన్యాయంబు సేయఁ
 బలుకకుండుటకు నావలన లే దెఱ్ఱు,
 అక్కజం బీయల్కు యదియు మీచేతఁ
 జక్కఁగాకున్నె దర్శనమాత్ర యంద,
 విచ్చేయవే దేన విచ్చేయవయ్య
 విచ్చేయు నాస్వామి విచ్చేయుమనుచుఁ
 బుడమిఁ జాఁగిలిమ్రొక్కు నడుగుల కెఱఁగుఁ
 దొడఁగి డగ్గుత్తికతోడన లేచు
 ధర వెండియును మ్రొక్కు నురము లింగంబు
 నిరంపడఁ జాఁకిట నిరుకుచు లేచుఁ
 జక్కఁ జాఁగిలఁబడి జగతి వెండియును
 మ్రొక్కు నెంతయు నేడ్పుమొగముతో లేచుఁ
 బెక్కుమారులు నిట్లు మ్రొక్కుఁ బ్రార్థించుఁ
 జక్కన నయ్య పచ్చడము చెఱఁగుఁ
 బట్టి తూనిగిలంగఁక బడుఁ గ్రుచ్చి తివుచుఁ
 గట్టల్కు మీచేతఁగాని పోదనుచు
 నాపాపఁ డీభంగి నలమటపడ, ద
 యావూర్తి మాదిరాజయ్యగా రంత
 దశనదీధితులు వక్త్రమునఁ దుల్కాడ

౧. పడ; పద. ౨. జంకిట. ౩. నిడుకొని. ౪. వడి.

శిశువాక్యమునకును జిఱునవ్వు నగుచు
 నింటింటఁ గలరుగా కిల శీలవంతు
 లింటిలోపలఁ జెల్లు లెందును గలవె
 యలిగిఁఁ దిట్టుదు రఱతురుగాక
 పలుకకనుండు దుర్భావబు గలదె
 యిల బాల లింటింటఁ గలరుగా కెందుఁ
 దలపోయ నిట్టిముగ్ధ గలంఁడె తొల్లి ?
 వీనిమాటలు నూడ వేఱొండువిధము
 గానోపు సకలేశు నాసతి యదియుఁ
 బదపద శిశువ ! వచ్చెదనంచు నచటఁ
 గదలి యేతెంచుచు ఘనమైనయట్టి
 పదము నేఁ గోరమి కది దాన సాక్షి
 యదియునుగాక మహాభక్తవితతి
 వావిరి దయనేయ వరద నీదాసి
 గావున సకలేశ దేవదేవుండ
 యెన్నడువలయు నా కిది యనఁ గాన
 మన్నింతుగాక నామాట నేడనుచు
 నిమ్మాడ్కి నొకగీత మిల మృదుమధుర
 సమ్మిలితవినయనరసోక్తు లలర

౧. చిన్నపాపలు. ౨. యుగా.

నానతి యిచ్చుచు నల్లన నుస్తి-
 తాననుఁ డగుచు గృహంబు డగ్గఱుచు
 నేమి సేసెద వింటిలో మహాదేవి!
 యేమిటి కలిగినాఁ డింతి నీవరుఁడు?
 పడఁతి నీపుత్రుండు బాలలింగన్న
 నడురేయి యిల్లు వెల్వడి యేలవచ్చె
 ననుచు నానతియిచ్చు నమ్మాత్రలోన
 విని యుల్కిపడి బలువిడి నేఁగుదెంచి
 చక్కఁ జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కుచు నీవెండి
 యక్కాంత వలుమారు నడుగుల కెరఁగ
 నొక్కింత సని చొచ్చి చిక్కమాదన్న
 యొక్కడ నున్నాఁడ వేమి సేసెదవు?
 లేలెమ్ము, చనుదెమ్ము, లింగార్చనమ్ము
 కాలమాసన్నమ్ము గ్రక్కున రమ్ము;
 అట విముక్తిపదమ్ము నం దేసుఖమ్ము
 స్ఫుటభక్తిమార్గమ్ము భవి మనసొమ్ము
 గాన చైతన్యమ్ముఁ గైకొమ్ము, సహజ-
 మానమ్ము వోనిమ్ము, మాకుఁ బ్రియమ్ము
 వలుక ననుదలమ్ము నలుక నెపమ్ము

౧. నీవిభుఁడు. ౨. మఱియున. ౩. యిక్కడ నీవిట్ట.

పండితారాధ్యచరిత్ర

గలుషమ్ము నీయెడ గలదని మమ్ము
 నలుక మాస్పింతు రమ్మని తెచ్చెఁ జమ్ము
 బలువడి తధ్యమ్ము బాలలింగమ్ము
 అనుచు దయావలోకనసుధాసార
 వినుతపయోరాశి వెల్లివైఁ బటప
 యలసి నిద్రించిన యధ్యగు వ్రేసి
 తెలుపఁగ నోయ్యనఁ దెప్పిరినట్లు
 గలయఁ బ్రాణము మేన నెలకొన వీఁపు
 నులిగొల్పి కరతలంబులు వ్రేళ్లుఁ బెనచి
 తల నెక్కొలిపి చెమటలుగూడ నొక్క-
 వలనికి వ్రాల్చి బాహులు నూరగించి
 కటములు బామలుఁ జక్కనఁ బట్టి ముక్కు-
 పుటములు నోస్తముల్ వొంద మో మెత్తి
 తనువు నుల్పుచు శనిక్కచును నావులించు
 చును నూర్పు లందఁబుచ్చుచుఁ గనువిచ్చి
 ఘను మాదిరాజయ్యగారికట్టెదురఁ
 గని సంభ్రమముఁ *వ్రీతి గంపంబు భక్తి
 సుడిగొన బిట్టుల్కిపడి సాఁగిలంగఁ

౧. గురియ. ౨. యట్టిచందమున. ౩. ర్లి. క. నిల్లు. ౪. దయా

కంపితభక్తి.

బడి పదాబ్జంబులవైఁబడి మ్రొక్కి
 ధన్యుండ పుణ్యుండ ధర నేన విగత
 దైన్యనిర స్తజఘన్యమహావ-
 దాన్య యనన్యసామాన్య లోకైక
 మాన్య దూరీకృత మాతృకాస్తన్య
 జితమనోభవసైన్య హతభవజన్య
 సతతనిర్దళితాన్యసమయచైతన్య
 యనుచుఁ గీర్తించి యిల్లాలును దానుఁ
 దనయుండు వెండియు ధరఁ జూఁగి మ్రొక్క
 నంత భక్తానీక మలరుచు మ్రొక్కి
 చింతింప నిట్టివిచిత్రంబుఁ గలదె
 తనయుని ప్రాణంబుఁ దండ్రిభక్తికిని
 ననుషక్తి శివునీగి కది సెల్లె నాఁడు
 దనయుని భక్తికిఁ దండ్రిప్రాణంబు
 ననుషక్తి గురునీగి కది సెల్లె నేఁడు
 మజ! బాపు! సకలేశుమాదరాజయ్య!
 మజ! బాపు! సద్భక్తమానసశయ్య!
 తావకమూర్తి దౌదౌలఁ గాంచినజ-
 నావళి బహుపాతకావళుల్ సెడవె?
 భవదతులితమూర్తిఁ దవిలి కన్నొన్న

నవినీతుండైన గృతార్థుండు గాఁడె?
 వేయెల? మితనుచ్చాయపై బాలయఁ
 బాయవే జీవుని పాశబంధములు?
 బాగొంద మీస్నేహపటువీక్షణమున
 రోగియు నపుడ నీరోగియై చనఁడె?
 విధియింప మీదయాన్విత వీక్షణమున
 బధిరుండు సకలశబ్దశ్రోత గాఁడె?
 భవదియ్యకారుణ్య భరితేక్షణమున
 ధ్రువము మూఁగైన జతుర్వేది గాఁడె?
 నెట్టణ మీదయాన్వితవీక్షణమునఁ
 బుట్టుజీరునకైన బాదలవే దృష్ట్లు?
 పాలింప మీదుకృపావలోకనము
 వ్రాలిన వృద్ధున బాలుండు గాఁడె?
 యంకింప మీదు ఘృణావలోకనత
 నంకురింపదె కొరడైన నక్షణము?
 గణుతింప మీకాల్యకరుడైకదృష్టిఁ
 గుణపమైనను లేచి గునగునఁ జనదె?
 భావింప మీమోహభరితైకదృష్టి
 దావాసలంబైనఁ దా మంచు గాదె?

లీల మీహితోద్వగ్విలోలసంగతిని
 హాలాహాలంబైన నమృతంబు గాదె ?
 మహానియ్యభవదియ్యమహిమ దలంప
 సహజంబకాక ప్రశంసింప నెద్ది
 ప్రార్థింపఁ గైకొని వైకొని సుతుని
 నర్థి సల్పఁగ విజయంచేసినాఁడఁ
 బూని మీరై ప్రాణదానంబు నేయ
 మానుగా నీచిక్కమాదన్న మనుట
 యిది సోద్యమే యంచు నిల భక్తవితతి
 వదలక నిజకీర్తి వర్ణింప నిట్లు
 మాదిరాజయ్య సమ్మదలీలఁ జిక్క-
 మాదన్న ప్రాణంబు మహి నెత్తినాఁడు
 అరుదరు దనఁగ కదయామతి నేఁడు
 గరుణించెఁ బండిత*ఘనుఁడు వాదములు
 దెల్లంబుగా మహాదేవయ్యగారి
 కెల్లవారునుజూడ నిల నట్లుఁగాక

కదిరె కేమయ్య కథ

కదిరె రేమయనాఁగఁ గరుణాప్రపూర్తి
 విదితసద్గురుమూర్తి సదమలకీర్తి

౧. దృష్టి. ౨. యముచేసి డాసి. ౩. నిల. ౪. నేడతిదయా
 మతిని. ౫. గురుఁడు.

యవధూతవిసతజనార్తి చిన్మూర్తి
 యవిధి నిషేధక్రియాచక్రవర్తి
 యారంగ గురుదర్శనాసక్తి నొక్క
 యూరికిఁ జను చతఁ డూరిచేరువల
 నాసక్తిఁ గాలలింగార్చనవేళ
 యాసన్నమగుఁడు గాలాతిక్రమంబు
 సేయఁ దప్పగునని శివపురాణములు
 మ్రోయుఁ గావునఁ ద్రికాలాయత నియతి
 యొక్కొంతయును దప్పనోయని యచట
 నొక్కభక్తునియింటి కుద్వృత్తి నరుగ
 నతిశయస్తీతిమై నాభక్తవరుఁడు
 సతియు సుతుఁడుఁ దాను జాఁగిలి మ్రొక్కీ
 యప్పడు నిత్యలింగార్చనా నియతి
 దప్పకయుండ సద్భక్తిఁ జెల్లించి
 యారంగ లింగార్చనావసానమున
 వారారసింపంగ వడిఁ జాఁగి మ్రొక్కీ
 జనకుఁ డాయ్యుప్రసాదంబు వేడి-
 కొన, నట్ల సుతుఁడు నకుంతితభక్తి

౧. భక్తిప. ౨. సతియును దారును సుతుఁడును. ౩. నవేళ.
 ౪. నాంతంబునందు. ౫. స్తీతి.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

దనర మ్రొక్కుచుఁ బ్రసాదంబు వెట్టించు
 కొని, తల్లియును దానుగూడ భోగింప
 నంత నాకదిరె శేమయ్య సద్గురు ని-
 తాంతదర్శనసముద్యత్ప్రీతి యెసగ
 నరిగి తద్గురుకరుణామృతాంభోధి
 నరుదొంద నోలాడ నంత నిక్కడను
 గొడుకు దోడ్తోడన యెడదాఁక తల్లి
 విడుకలు గొనివచ్చునెడ మహారగము
 వెనువెంట వచ్చు పుత్రునిఁ గర్వ, నవ్వు-
 చును దేవునానతి యనుచుఁ దత్పుతుఁడు
 అన్యన్య పాముపా మటువోకు మనుచుఁ
 గ్రమ్మన లింగంబుఁ గలియుడు నంతఁ
 జిడిముడివడక చచ్చెర సుతుఁ డనక
 తొడిఁదొడి వైద్యులఁ దోడితెం డనక
 యురగ మెక్కడనుండియో వచ్చె ననక
 ధరఁ బూర్వలిఖితంబు దప్పనే యనక
 ఝల్లన గుండె ధిగుల్లన నవసి
 యుల్లంబు గలఁగక యుపతాపపడక
 చెల్లఁబో యనక హా శివశివా యనక

తెల్ల మొక్కండుగదే పుత్తుఁ డనక
 భావింప సుతుఁ దిన్న పాపంపుబుర్వ
 దేవుఁడ మమ్మేల తినదయ్యె ననక
 పసనిపండుండఁగఁ గసుఁగాయఁ ద్రైంచు
 ాటనమాక్ష నీదుమహత్త్వమే యనక
 పండుగానని³దొంగభావనఁ జూప
 *గుండాడ గావనకును జన్నె యనక
 పూనిభక్తుల చేతిభూతిఁ బెట్టింపుఁ
 డైనను బ్రతుకఁడా యాత్మజుఁ డనక
 యొలయ మీభక్తుల కొక బ రియైనఁ
 దలఁగఁ దల్పమి మీకు ధర్మమే యనక
 ధర నరుల్ ధర్మంబు దలఁ గాచునండ్లు
 వరభక్తి సుతుఁ గావవలవదే యనక
 మలహార, మిమ్ము నిచ్చులుఁ బూజనేయు
 ఫలమకో మాముద్దుపట్టి చా వనక
 మృడుఁడ మ్రింగిన నీవ మ్రింగుదుగాక
 కొడుకుఁ బామున కేల కఠినేసి తనక
 గళమున విషవహ్ని దల విషపూర
 మలరెడు విషమవిషాహి ముంజేత

౧. అసమాన. ౨. నీకిదియంగమే. ౩. దొండ. ౪. గుండుండ.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

జ్వలనాక్ష మిముఁగోరి కొలుచువారలకుఁ
 దలపోయఁ జావెట్లుఁ దప్పనే యనక
 చెచ్చెర సుతుప్రాణ మిచ్చిన నేఁడ
 యచ్చనలాడెద నభవ మీకనక
 వీరభద్రయ్య యీబారి గడవిన
 వారక జాతర వచ్చెద ననక
 యనుషక్తి ప్రేళ్లతో నారతు లిత్తు
 మనుపరే పుత్తుఁ బ్రమథులార యనక
 తాలుతుఁ బసిడి³పాదములు మీపేర
 బాలు గుడ్డవతల్లి బ్రదికింపు మనక
 ఘనముగా శమూఁపునఁ గండ లిచ్చెదను
 దనయు మన్నరె పురాతనులార యనక
 తల్లిదండ్రులు దమతనయునిఁజూచి
 మెల్లన నవ్వుచు మేలయ్యె ననుచు
 ఖ్యాతిగాఁ బ్రమథుల కవిలియ కెక్కెఁ
 బో తనూజుండని పొంగుచుఁ దార
 యిరుగులఁ బారుగుల నిండ్లిండ్ల భక్త
 వరులును నరులు నెవ్వరుఁ గానకుండ

౧. మిమ్మునిచ్చులఁ బూజనేయు. ౨. శో. ౩. యారతులు.
 ౪. వీపున.

వరసుతుఁ దద్గృహోంతర్వేదియండ
 పరమసమాధి. సంప్రాప్తుఁ గావింప
 ధీమణి గురుభక్తితిలకుండు. గదిరె
 రేమయ్యయును గురుస్వామి భజించి
 (పారిబారి నేడ్డినంబులును దవీయ
 గురుని యాజ్ఞాపన శిరమునఁ దాల్చి
 మరలి యాభక్తుని మందిరంబునకు
 నరుగుడే దొల్లింటియట్ల భక్తుండు
 మ్రొక్కి తత్కాలసముచిత సత్ క్రియలు
 నెక్కొల్పి లింగావసరముఁ జెల్లించి)
 యంతఁ బ్రసాదభోగావసరమునఁ
 గాంత గాంతునిఁ జూచి కదిరె రేమయ్య
 వచ్చినప్పటఁగోలె వరపుత్తుఁ గాన
 మెచ్చట నున్నవాఁ డేల తోడ్డేరు
 మొన్నవచ్చిన మీరు మ్రొక్క మీ కంటె
 మున్న చాఁగిలిమ్రొక్కె ముద్దు దుల్కాడ
 సతీయు ³నీవును బరిచర్యలు నేయ
 సుతుఁడు నందించుచుఁ జూచుచునుండెఁ

౧. ప్రాప్తవ్యు. ౨. కుండలీకరణము చేసినపంక్తులు పూర్వ
 ముద్రణములో లేవు. ౩. బతియుఁ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

జెనసి మాలింగంబుచే బ్రసాదంబు
 గొనగఁ జేయొగ్గి తాఁగొనియె మీ వెనుక
 వెండి మాయొద్దన యుండె మే మిచట
 నుండ నొండెడఁ గుమారుం డేడ నుండె
 నింటిలో లేడు వొర్గింటి కిర్గింటి
 కొంటిఁబోవఁడు గరసంటి నీ వింటి
 వెలుపల నిలుచుండి పిలువుమా తల్లి !
 పిలిచిన విని రాని బిడ్డలుఁ గలరె ?
 యనవుడు సంగళవ్వనె సుతుఁ బిలువఁ ?
 దనయుఁ బిల్వకయుండఁ దాను నిమ్మననె ?
 పిలువని నిమ్మవ్వ విలిచిన సంగ
 యిలువుట్టుగొంతుల కెనగాని నన్ను
 నెట్టణ భక్తనన్ని హితగాఁ దలఁచి
 పట్టిఁ బిల్వకఁబంపఁ బాడియే దేవ ?
 వైరాగ్య మగునో పిల్వకయున్న సుతునిఁ
 గోరి సంసారంబగునో సుతుఁ బిల్వక
 విలిచెద నననేర బిలువ నా నేర
 నిల దయాత్మక నీవ యెఱుఁగుదు దేవ,
 కొడుకు మీయడుగులకడన యుండంగ

౧. యొడ్డి. ౨. గాఁబోయెనోయునిడ. ౩. హితుఁగావించి.

పండితారాధ్య చరిత్ర

వడి నొండుసోటఁ బిల్వఁగనేల యనుడుఁ
 దఱిఁదఱి, మఱితాన తనయు సమాధి
 దెఱపించి ిపువ్వుఁబత్తిరి విభూతియును
 దలఁగ నూఁకుచు మహోద్ధతలీలఁ బేరఁ
 బిలుచుడు నిద్రదెప్పిఱిన్ల సుతుఁడుఁ
 గనువిచ్చి శరణార్థియనుచు రేమయ్య
 గనుఁగొని ముకుళితకరకంజుఁ డగుచు
 సరసరఁ దల్లినిజస్తన్యవృష్టి
 గురియఁ జాఁకిట నిడికొని పుత్తుఁదెచ్చి
 కదిరెరేమయ పాదకమలముల్ నుదురు
 గదియంగ మ్రొక్కింపఁ గరుణ దలిర్పఁ
 దనయునకును బ్రసాదముఁ గృపసేసి
 జననీజనకుల కాశ్చర్యబు గాఁగఁ
 బూని యేడ్వినముల పీనుంగునకు ద
 యానూసమతిఁ బ్రాణదానంబు నేసెఁ
 గదిరెరేమయ్య వ్ర కాశితభక్తి
 విదితంబుగా నాఁడు వెలయంగ నేఁడు
 సదమలదృఢభక్తి సంపద మెఱసి
 పదములు గృపసేసెఁ బండితేశ్వరుఁడు

౧. బిల్వపత్తిరియు విభూతి. ౨. జంకిట. ౩. కొమరు.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

దెల్లంబుగా మహా దేవయ్యగారి
కెల్లవారును జూడ నిల, నట్లుఁగాక

చేటల వేమయ్యగారి కథ

వెండియుఁ జేటలవేమయ్య నాఁగ
ఖండేందుధరభక్తగణమదేభంబు,
నాద్యస్థుఁ డణిమాదికాష్టైకగుణ స-
ముద్దోయితైశ్వర్యయుత యశోరాశి
గహనభక్తిమహత్త్వకౌఠేయకృత్త
బహురససిద్ధనివహాఘోఱుఁ డనఘుఁ
డపగతరస రసాయనభోగముఖ్య
విపులరాజిత రాజ్యవిభవ సౌఖ్యండు
నిర్గతస్వర్గాపవన్గోమార్గండు
భర్గనిరర్గళభక్తికాంతుండు
బసవనామార్చిత ప్రాణార్థదేహ
విసరుండు జంగమవిషయోపార్తనుఁడు
బసవపాదాంభోజ పరివర్ధమాన
విస్మయరాంచిత హృదయ సరోవరుండు
బసవపాదధ్యాన పటుకల్పవృక్ష
లసితచిత్తాలవాల ప్రశస్తుండు

౧. డనము. ౨. వ. ౩. ప్రాణదేహార్థ. ౪. చిత్తుండు. ౫. వర్త.

* (బసవపురాణ ప్రబంధైక లిఖిత
 రసవాదిగణమనోరాగ ప్రస్తరుండు)
 బసవాక్షరానర్థ బహుమణి సంప్ర-
 వసనసముదయ జిహ్వకరండుండు
 బసవాక్షరత్రయప్రఖ్యాత దివ్య
 కుసుమనిజాత్మ నిష్కుటిలపట్టుండు
 బసవాక్షరశ్రవణ సుధాసమాన
 రసపూర్ణకర్ణారతకలశుండు
 బసవగుణస్తోత్ర పరిచితచిత్ర
 రసికరసజ్ఞాన రాజిత*పటుండు
 బసవగీతలతాప్రభాస¹వేల్లిత న-
 రస మనఃకల్పకరాజితం డనఁగ
 వీఁగుచుఁ జేటలవేమయ్య² భువిని
 దాఁగాక మఱియు మేదరులు గొందఱకు
 జీవితంబులు నేసి చేటలు సాలఁ
 గావించి బండ్లను గడపి యూరూర

* కుండలములలోని రెండుపాదములకును సంస్కృతానువాదములేదు.

౧. తాడిభాట్టైక ; జైకభద్రైక (పాలైక.) ౨. నామ. ౩. పుస్తకము. ౪. జాకుముద. ౫. మయుండు. ౬. వేల్లన. ౭. యవని.

నమ్మించి తెప్పించి యందుల లభి
 నెమ్మితో జంగమనివహార్యణంబు
 నేయుచు నద్భక్త శిష్టసద్గోష్ఠిఁ
 బాయక శుద్ధసద్భక్తిఁ జరింప
 జనులు గీర్తననేయ విని వారివారి
 కనుఁగి సందర్శనార్థ మేతేర
 శుద్ధాత్ము వేమయ్యఁ జూచు నాకాంక్ష
 నుద్ధతి నొకరససిద్ధుఁ డేతెంచి
 చేయు కాయకమును శివభక్తి-తతికిఁ
 బాయ కట్టుల సమర్పణ నేయుటయును
 గని యతివిస్తయూక్రాంతాత్ముఁ డగుచుఁ
 దన రససిద్ధి యత్తటి కంచు మున్ను
 రసము శోధించి, చారణలు గావించి,
 యసహాపథంబుల రసతైలములను
 దొఱలఁ బాషాణధృతులను మర్దించి,
 నెఱయ మూర్చకుఁ దెచ్చి, మఱి చంప, కల్క-
 ముగ సాంగముగఁ బిండములను భావించి,
 తగు వజ్రమూష మందఘుఁగాకఁ దీర్చి,
 యలకు పక్షుచ్చేద నౌషధావళులఁ

పండితారాధ్యచరిత్ర

బలుమరు నందు వేషనము గావించి,
 వరమంత్రమూలికావ్రాతసారమునఁ
 గరమొప్ప దద్రసకల్కంబు నొదివి,
 క్రమమొంద భాగసంఖ్యను మిత్రపంచ
 కము, దాని కథరోత్తరముగ సంధించి
 పొందుగా నందించి మందతీవ్రాగు
 లొందుపాక మెఱింగి, యూఁదించి, పుచ్చి,
 సాంగశీతలమైన యాఘటిక కును
 భంగిగా నట్లు దీషనము వుట్టించి,
 భువి జంత్రములఁ బుటంబుల నౌషధములఁ
 దవులుఁ బాషాణసత్త్వంబు హేమంబు
 గరమొప్ప వజ్రసంఘము గ్రాస మిచ్చి,
 షరితృప్తిఁ బొందించి, పండినయట్టి
 చిరమూలికాబద్ధ వరరసఘటిక
 విరచింపఁగ నహస్రవేది గా ననుచు
 వినతుఁడై సిద్ధండు వేమయ్యపాద
 వనజాతములపొంత వడి నిడి యరుగఁ
 దగు సిద్ధరసనిమిత్తంబున నర్థ
 మగుఁ గోటిసంఖ్యల కందుల లబ్ధి

౧. మంద ముష. (షి)కా (క) ౨. పండించినట్టి.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

౧. వలచిన వస్తువు లిల జంగమముల
 కలరించి యిత్తుఁ గాయక మేల యనక
 వాఁడు సిద్ధుం డిది వరరసం బనక
 పోడిగా నొకపూరిపుడకకుఁ గొనక
 పోయక తనచేయుఁ గాయకం బట్ల
 చేయుచు వేమసుధీయుతుం డుండ
 నంతకుమున్న తా నటయున్కి సేసి
 నింతవృత్తాంతంబు నెఱిగి యొక్కయ్య
 ౩. ధర నచ్చటనయున్న వరరసఘటిక
 యొసు లెఱుంగకయుండ నొయ్యన పుడికి-
 కొనిపోయి ప్రజలును వనితయుఁ దాను
 మనుచుండె సకలకసమగ్రత దనర
 నంత సిద్ధుండు వేమయ్యఁ దలంచి
 యింత కెట్లుండెనో యిలఁ బ్రతిలేని
 రస మిచ్చితిఁ బడయరానిది గలదె
 రస సిద్ధి రాజులరాజు గాఁ డెట్లు
 ౪. సూతండుగాక యంచును రససిద్ధుఁ
 డేతేర వేమయ్య యెప్పటియట్ల

౧. చలపిననవలీల జంగమార్చనము ౨. చేయింతు. ౩. ధర
 చిన. ౪. సద్దనత సెలంగ. ౫. జూతును.

పండ్ల తారాగ్రహ చరిత్ర

చిరివిన బాంతయుఁ జేతికత్తియును
 జెరివిన తడుపునుఁ నేతికాయకముఁ
 జేటల నమ్మి తెచ్చిన లబ్ధి యదియు
 నేటంపుఁ బడమగు నిలువడి సూచి
 చేటలు గీటలు నేయంగనైనఁ
 జేటల వేమఁ డంచిన పే రడంచి
 చేటలయర్థంబు శివదేవుభక్త
 కోటి కిచ్చుటఁ జేసి కువలయంబునను
 జేటలవేమఁడన్ సిరిగలపేరు
 వాటిగా మును రసబద్ధ మిచ్చుటయు
 ననుభవింపమి నిష్ప్రియత్వమో, లెక్క-
 గొనమి గర్వమో, యొల్లకునికియో, భక్తి-
 మహిమయో, యింకేల మాసామ్ము దెమ్ము
 మహి నమూల్యంబగు మాంరసఘటిక
 యనవుడు నద్దిరా యది సిద్ధరసమె
 ఘనత నేమియు నెఱుంగముగ దే. యకట
 మినమిన మెఱచుచు మును వెండిపూస
 యునుబోలె నుండె నయ్యునిచినచోన
 మును నీవు సెప్పంగ విని యెవ్వఁడేనిఁ

౧. మహిత.

గొనిపోయెనో యెవ్వరును గానకుండ
 బామ్మలకని కొనిపోయిరో బాలు
 రమ్మెయి నిమ్మెయి నాడుచుఁ గాంచి
 యఱుతిపూసలకొల్కి కని పుచ్చికొనినొ
 వఱలఁ జేటలు విల్వవచ్చినవారు
 మెలఁగువారలు భువి మెట్టిరో క్రుంగఁ
 గలసిపోనూకిరో కనపుఁతొఁగూడఁ
 గ్రేవ నెండెడి ప్రత్తిగింజలఁ గలయ
 భావింప కెత్తిన గోవులు దినెనొ
 పెట్టినచోటనే పెంపేది ధూళి
 వట్టియున్నదొ మును పరికింపలేము
 ఇచ్చవేడఁగనె నీకిచ్చితి రసము
 పుచ్చుకోనని పెట్టిపోయితే నాడు
 నదియేల పెట్టితి వక్కడ ఘుటిక
 యిదియేల యరసెద విప్పుడు వచ్చి
 యెవరిచేతికి నిచ్చి తేలవచ్చితివి
 యెవరి వేడెద విదియేల కలంగఁ
 గొనినవా ర్గలిగిరా కోటిస్మైరి
 యునిచినచోటన యుండె లేకుండె

సిద్ధరసం బది సెడునె యెబ్బంగి
 బద్ధంబు దా నేలపా లగునెట్టు
 లననేల తనచేత నది గానిపనియె
 యనుట సిద్ధులగుణం బంతటఁ బోక
 యనుభవింపుఁడు రసం బది యొల్ల వేనిఁ
 దనకిండు పోయెద నననేల వేయు
 నిక్కడఁ బెట్టిపోయితిగదా యీక
 నక్కడిక్కడఁబోయె ననియె దేమనుడు
 మొదల నీఘటికకుఁ బదిమణుఁగులుగ
 నిది యొక్కఁడుగ నిత్తు నిడు రమ్మనుచు
 నలఁదిన నిజలలాటాంకిత ఘర్త
 జలమిశ్రితవిభూతినలఁచుచు ఘటిక
 గావించి యతనిచే గ్రక్కునఁ బెట్టి
 భావించి సిద్ధండు భ్రమితాత్మఁ డగుచుఁ
 గనుగొన దశపరీక్షల సిద్ధమగుడు
 ననుకీర్తి నేయంగ నంతకుమున్న
 వేమయ్య ¹మహిమయు వేమయ్య ³యీగి
 వేమయ్య భక్తియు వినఁజోద్యమగుడు
 దండిజంగమము వ్రతస్థుఁడై వచ్చి

౧. గులకు. ౨. యీగియు. ౩. మహిమ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

పండుగనియతిఁ బండ్రైండువేలకును
 గొడగలుఁ కట్నముల్ గుఱ్ఱము ల్దగిన
 తొడవు లొడ్డైన లారతులుఁ బడిగెములు
 గలఁతులుఁ గోరలుఁ గంటలుఁ గంచ
 ములు ధూపముల దీపముల పాత్రములును
 బంచామృతములును బాయసాన్నములుఁ
 బొచభక్ష్యో ద్యన్న పానోదకములు
 ఘనసారతాంబూల గంధమాల్యాదు
 లను³రక్తి నటుగూడ నర్పించికాని
 కుడువఁ బ్రసాదంబు, దడసిన మేను
 విడుతుఁ జేటలవేమ! వినుమంచుఁ జెప్ప
 నప్పాట సిద్ధున కారసంబిచ్చు
 నప్పుడు నావ్రేళ్ల నంటినమన్ను
 ఇసుమంత నిలిచి చే నిచ్చి మ్రొక్కుడును
 మసలక తజ్జంగమంబు హర్షించి
 ఘనుఁడ చేటలవేమ *కలియుగసోమ
 ఘనుఁడ చేటలవేమ *ఘనదానకామ
 బాపు చేటలవేమ బసవేశధామ

౧. గొడుగులు. ౨. కంబ. ౩. ష. ౪. 'కలికాలవృషాధీశ'
 అని సం. ౫. 'కామ్యప్రదాన' అని సం.

పండితారాధ్య చరిత్ర

బాపంచు నాయయ్య వరువడి నేఁగి
 పండుగు నుడివిన బాస నీపదియు
 రెండువేలకు సమర్పించిన ట్లెఱిఁగి
 యరికెఁ దాఁ బరిభవం బండుచు సిద్ధుఁ
 డురుకీర్తి వేషయ్య యుండె నవ్వచును;
 అదియునుగాక లింగార్చనా నియతి
 యుదయమజ్జనవేళఁ గదియవచ్చుడును
 ససదృశంబగు గురుధ్యానైక భక్తి
 బసవపదధ్యాన భావనాపూర్వ
 నిద్రార్పితోచిత నిజలింగగర్భ
 ముద్రితేంద్రియచయంబులు విషయములు
 దొంగిలింపకయుండె లింగసంస్కర్మ
 నాంగీకరణ నియమావళి సలుప,
 వడి “నమోరుద్రాయ వధిషదే” యనఁగ
 వడి “నమో రుద్రాయ వననదే” యనఁగ
 ధృతి నట్ల “యప్పుషదే స్వస్తి” యనఁగ
 శ్రుతులు “సర్వం నమ రుద్రాయ” యనఁగ
 సతతంబు భువి వనజల సంగమములు
 శ్రుతి “త్వత్ ప్రయుక్తం కరోమ్యహా” మనఁగ

౧. సర్వోపేక్షాపరుడ్రో.

మతి నేకజీవ, కర్మద్వయ, త్రిగుణ,
 చతురంతరంగ, నిజస్థూల భూత
 పంచక, షడ్వర్గ, పటునష్టభాతు,
 వంచితాష్టమద, ినవరస, వికార
 వితతదశప్రాణ, విరచితక్రియల
 నతుల సముదిత నిద్రాంతరచర్య
 దేవ యంతయు భవదియ్యప్రసాద
 భావంబకా నన్ను భావింపుమయ్య
 యనుచుఁ బ్రార్థన చేసి యవధానలీల
 ననయంబుఁ “ దత్త త్సమర్ప్య దేవాయ ”
 యనఁగఁ దత్తద్విషయములు గార్యాఘ
 మును “ గభంచినో పభుంజీత ” యనఁగఁ
 దన ప్రాణలింగార్చిత క్రియారంభ
 మునకు నుద్యుక్తుఁడై తనచరిత్రకును
 మెట్టెడి ముట్టెడి పట్టెడి మేనఁ
 బెట్టెడి కట్టెడి పృథువస్తునమితి
 యెయ్యవి వలయుఁ దా నివియాదిగాఁగ
 నయ్యైపదార్థంబు లర్పింప నంత
 3 సరి బసవధ్యాన పరమామృతంబు

౧. 'ముణా నవ' అని సం. ౨. ద్రాంబిత. 3. ప.

భరితమై దేహకుంభమున దైవారం
 బాలుపు నంతఃపరిపూరిత బసవ
 కలితశబ్దంబు వా గమ్యతమై తనర
 వడి 'బసవా! బసవా!' యను వాక్య
 మడరుడు బసవనామాంకితుం డొక్క
 బాలుఁ డో' యంచును బఱతేరఁ గాంచి
 తా లేచి బిట్టుల్కి ధరఁ జాఁగి మ్రొక్కి-
 శ్రీవృషభేంద్రాపరావతార ప్ర-
 భావస్వభావుండు బసవన్న వచ్చె,
 జట్టన నందికేశ్వరుండు శిలాదు
 పట్టి దానైయున్న బసవన్న వచ్చె,
 భువిని ద్వితీయశంభుం డనుపేరఁ
 బ్రవితతంబైయున్న బసవన్న వచ్చె,
 మండెంగ మాదన్న మాదాంబ కడుపుఁ
 బండువై పుట్టిన బసవన్న వచ్చె,
 సంగమేశ్వరుం డర్థజనితంబునంద
 భంగిగా గురువైన బసవన్న వచ్చె,
 * (నామిండనికీఁ జెవియా కీకయున్న

౧. ౦ ద్ర. * కుండలీకరణముచేసినరెండుపంక్తులును సంస్కృ-
 తానువాదమునఁగాని, వ్రాతఁ ప్రతులందుఁగానిలేవు. ప్రాసుఇచ్చినాఁడు.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

భామ శిష్యించిన బసవన్న వచ్చె
 త్తోణిఁ బేర్కొనిన తద్గురుమూర్తి దనకుఁ
 బ్రాణలింగంబైన బసవన్న వచ్చె,
 ధట్టుండు బల దేవదండనాయకుని
 పట్టికి మిగఁడైన బసవన్న వచ్చె,
 నెలమిఁ గప్పడిసంగమేశు తద్గురువు
 వలికించి వెలసిన బసవన్న వచ్చె,
 దండ్రి బిజ్జలుఁడు వ్రాధననేయఁ దవిలి
 బండ్లరు గైకొన్న బసవన్న వచ్చె,
 మిండభక్తునకు నమ్మేదినీనాథు
 బండరు విచ్చిన బసవన్న వచ్చె,
 ముద్దసంగయ్యఁ గాముకునిఁ జేసిన వి-
 పద్దలనుండగు బసవన్న వచ్చె
 నేణాంకధరుభక్తుఁ డేగ నేతేరఁ
 బ్రాణంబు లెడదాఁకు బసవన్న వచ్చె,
 శూలి వేఱొకరూపమై లీల వేఁడ
 ఫాలాక్షు మిచ్చిన బసవన్న వచ్చె,
 ముదమున జొన్నలు ముత్తియంబులుగఁ
 బదపడి చేసిన బసవన్న వచ్చె,

౧. వరు. ౨. చూపిన.

పండితారాధ్యక్షరిత్ర

బాలించి యొకపెద్దభక్తుని మేనఁ
 బాలు సూపినయట్టి బసవన్న వచ్చె,
 నసమప్రసాద మనన్యార్థ మనుచు
 వినము సేవించిన బసవన్న వచ్చె,
 వడి దూరమున 'బసవా'యనఁ గడవ
 వడకుండఁ బట్టిన బసవన్న వచ్చె,
 సిద్ధరాముఁ డరయ శివుహృత్కమల ని-
 బద్ధుఁడైయున్న యాబసవన్న వచ్చె,
 నాలించి నను దయఁ బాలించుబుద్ధి
 బాలునికైవడి బసవన్న వచ్చె,
 నాబసవేశుండ! నాబసవయ్య!
 నాబసవస్వామి! నాబసవన్న!
 తోలుమేని నాపుణ్యఫలమున నిపుడు
 నలి విజయముసేసె నా గృహంబునకుఁ
 గంటి నే దర్శింపఁ, గంటిఁ గీర్తింపఁ,
 గంటిఁ జాఁగిలిమ్మొక్కఁ, గంటి భజింప
 ధన్యుండఁ బుణ్యుండ ధరఁ గృతార్థుండ
 మాన్యుండ గణ్యుండ మహి సేన యనుచు
 సుకర పరమసుఖాస్రులు వెల్లి గొనఁగఁ

౧. గుండ. ౨. విరియ.

పు రా త న ప్ర క రణ ము

బ్రకటరోమాంచకంచుకితాంగుఁ డగుచు
 గద్గదస్వరము దాఁ గంతంబునను న-
 ముద్గతంబుగ వఁగి ముగ మోరవుచ్చి
 యెసగంగఁ గనుఱొప్ప లిడక యాబాల
 బసవయ్య మొగము దప్పక చూచిచూచి
 'బసవా'యనిన బాల, బసవఁ 'డో'యనుడు
 బసిగొని యడుగులపైఁ బడి పొరలు,
 'బసవా'యనిన బాల, బసవఁ 'డో'యనుడుఁ
 గసివోవ నడుగుల నొసలిడి రాచు,
 'బసవేశ్వరా'యన్న బాలుఁ 'డో'యనుడు
 నసలారఁ గాఁగిట నందంద చేర్చు,
 'బసవరాజా'యన బాలుఁ 'డో'యనుడు
 నెసగంగ నిఱికిట నిడుకొని యాడు,
 'బసిపేగా' యనిన నాబాలుఁ 'డో'యనుడు
 వెస నెత్తియెత్తి శిరసునంద తాల్చు,
 'బసవాయ' యనఁగ నాబాలుఁ 'డో'యనుడు
 వసుధ ముందటియట్ల వడిఁ జాఁగిమ్రొక్కుఁ,
 బాయ కిట్టులు 'బసవా'యన్న బాలుఁ
 'డో'యన్నఁ 'గృతి నేఁగదా' యని యుచ్చి

౧. యెసకంబుగను.

పం డి తా రా ధ్య చ రి త్ర

తనరుచు బాలుపాదముల గజ్జయలు
 ధ్వనిపుచ్చి ధ్వనిపుచ్చి గునియుచు నాడు,
 వఱలుచు బాలుని వామపాదంబు
 ిగిఱిగిటగాఁ బట్టి కేళికల్ నేయు,
 'బనవ! యోబనవ! యోబనవ! యోబనవ!
 బనవ!' యంచును దాళపద్ధతి నాడు,
 జతిగీతముల బాలు సంస్తుతింపుచును
 గతులు సూపుచు నాట్యగతులకు నాడుఁ,
 గోడంగిగతి బాలుఁ డాడుమనంగ
 వేడుక మదిఁ దులుకాడంగ నాడు,
 బాలుండు దన కేశభర మూఁది నవ్వఁ
 గ్రాలుచు సోలుచు గంతులు వైచు,
 జతితాళగతి బాలు నుతగతి మఱచి
 యతిరతి యుఱికుర్చి-యాడుచు నట్ల
 కొనిపోయి యంత బాలుని గృహోంతరము-
 నను దివ్యసింహాసనస్థుఁ గావించి
 బనవబాలుని పాదపద్మముల్ గడిగి
 యసలారఁ బాదోదకాబ్ధి నోలాడి
 బనవబాలుని సమభ్యర్చితుఁ జేసి

౧. వలరుచు. ౨. గిలిగిట.

యసద్య క్షతద్దయారసవార్ధి మునిఁగి
 బసవన్న కారగింపంగఁ బెట్టించి
 యసమప్రసాదామృతాంబుధిఁ దేలి
 తాంబూలగంధమాల్వ్యాంబరాదులు ము-
 దంబున నర్పించి తనయింటఁ గలుగు
 ధనధాన్యములు ిజీవితము మొదలైన
 మునుమంతయును దెచ్చి ముందటఁ బెట్టి
 బసవబాలుండ నాపరమసద్గురుండ!
 బసవబాలుండ నక బాలించుతండ్రి!
 బసవబాలుండ నాపాలిలింగంబ!
 బసవబాలుండ నాప్రాణలింగంబ!
 యవధరింపవె దేవ యంచు నిల్సూత
 సవిశేషమతి నేమశరణుఁ ిడొప్పించి
 వనితయుఁ దానును వడిఁ జూఁగి మ్రొక్క-
 జను లద్భుతంబంచు వినుతింపుచుండఁ
 గరమర్ధి బసవన్న చరణాంబుజములు
 సురభూరుహముల కాకరములు గావె?
 పాలుపగు బసవన్న పుణ్యహస్తములు
 మలయు నా సురభులమందలు గావె?

౧. జీవధనమాదియైన. ౨. డర్పించి.

ధృతి నొప్ప బసవన్న దివ్య చిత్తంబు
 నుతియింపఁ జింతామణులయిక్క గ దె?
 యనలాగు బసవన్న యమ్మ తేక్షణములు
 దులుకాడు పరుసవేదులగనుల్ గావె?
 భావింప వేమయ్య బసవైకభక్తి-
 భావంబు గరిగొని బలియుటఁజేసి
 బసవన్న దివ్యరూపంబ యాబాలుఁ
 డెసగ నాబాలుండ బసవన్న యగుట
 బసవబాలునిమూర్తి వ్రత్యక్షముగను
 నసమనంపదల కిల్లయ్యె నాయిల్లు
 దనిసనఁ దత్పదార్థంబు లాబాలు
 జననియు జనకుండుఁ గొనిపోవ నంత
 బసవన్న సొమ్ము మాపాలిద యంచు
 నసమజంగమకోటి యంత నేతెంచి
 పెనుమందనములోని పృథువత్రుసమితిఁ
 గొనిపోవఁబోవఁ దక్కువ గాకయుండె;
 నేపారఁ బెట్టెల నిడినట్టి సొమ్ము
 లాపోవఁ గొనిపోవ నధికమై యుండె,
 మును బాఁతరల ధాన్యమును బండ్లఁ బూన్ప

౧. బసవయ్య. ౨. వస్తు.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

మును బాతరల ధాన్యములు వొరగుచుండె,
గోధనంబుల రొప్పికొని పోవబోవ
గోధనంబులు లెక్కకును మిక్కుటముగఁ
దద్దహాపకరణతతిఁ గొనిపోవఁ
దద్దహాపకరణతతు లెక్కుచుండె
వాహనధనధాన్య వస్త్రాభరణ స-
మాహగోధన రాజి ముందటి కంటె
వెగ్గలంబై యున్న వేమయ్యగారి
నగ్గించి యగ్గించి హరభక్తవితతి
వెక్కసంబందుచు నక్కజం బనుచు
మ్రొక్కుచుఁ జొక్కుచు 3 మోదంబు తోడ
నమ్మిన నీరీతి నమ్మంగవలదె
నమ్మితి మందు రెన్నఁగఁ బసవేశుఁ;
దలఁచిన నిటువలెఁ దలపంగవలదె
తలఁతు మండ్రు బసవదండనాయకుని;
గొలిచిన నిటువలెఁ గొలువంగవలదె
కొలుతుమండ్రు బసవగుర్వవతారు;
వలచిన నిటువలె వలవంగవలదె
వలతుమం డ్రెద బసవప్రభువునకు;

౧. వుండె; డుండె. ౨. హగ్గించి హగ్గించి. ౩. మోహంబు.

పం డి తా రా ఙ్గ చ రి త్ర

వలతురు దలతురు గొలుతురు నెమ్మి
 నిల నిట్టిచోద్యంబు లిటు దొల్లి నేడు
 విందుమే యిటునూఱవిడుతురే తొల్లి
 గందుమే భక్తుల కథలయందైన
 నిండినయిండ్లును నిండినభంగి
 యుండెబో వేమయ్య యురుభక్తిమహిమఁ
 గనుఁగొనఁ బాలు సాక్షాద్భవవేశుఁ
 డని నమ్ముటయు మనంబున నమ్మినట్లు
 బసవేశ్వరుండు నబ్బాలునియంద
 వసియించి యసత్యంబు వరదుండై యునికి
 వరదుండై యక్షయవరసంపదలును
 వరగృహాంతరమున వర్తిల్లఁజేసెఁ
 బ్రాకటంబుగ నివి వడయంగ రావు
 గాక, యంతయు నీగి కడిదియ కాక
 పాయనిమతి 'బసవా' యనుమాత్ర
 నోయన్న బాలుని నాయన్న³ గాక
 భావంబు నద్భక్తి భావనా²నక్తి
 గావలునకు నేల గతివడఁ జాలు,
 జగములలో మీకు సడిసనుఁగాక

౧. తఙ్గంబు. ౨. యప్పువ. ౩. మాత్ర, గాఁగ. ౪. శక్తి.

నిగమార్థపరిపాక నిష్ఠితశ్లోక!
 పరమవిశ్వాససద్భావవిలాస!
 దురితసంహార! నిర్ఘాతసంసార!
 సద్గుణోత్తుంగ! ప్రసాదసర్వాంగ!
 చిద్గతనిజచిత్త! శివతత్త్వవేత్త!
 యసమవదాన్య! సనాతనధన్య!
 బసవనామోచ్చార! ప్రభుగుణాధార!
 యవికల్ప సంకల్ప! హరగణాకల్ప!
 శివభక్తిగుణధామ! చేటలవేమ!
 యనుచుఁ బ్రార్థననేయ ఘనుఁడు వేమయ్య-
 యును బాలబసవయ్యఁ గొనియాడుచుండ
 లీలమై నటు గొంతకాలంబు సనఁగ
 శూలిభక్తుఁడు నందికోల బల్లయ్య
 బాలు నర్థోదయకాలంబునందు
 గ్రాలుచు లింగసంస్కారుఁ గావించి
 ఖ్యాతమహాభక్త గణసంతతికిని
 భూతివీడియము లొప్పగ నివేదించి
 విమలాత్ము సలపూరి వీరఘోషక గ-
 ణముల పేరిడి మహానందంబుతోడ

౧. ప్రతిదినా.

నతులసద్భక్త హస్తార్చితభూతి
 సుతుఫాలమునఁ బూసి సుదతియుఁ బతియు
 వీరఘోషశు నెత్తి వేమయ్యగారి
 యూరుపీఠంబున నునిచి పట్టుడును
 బసవన్నఁ దలఁచుచు బాలుని నొసల
 భసితంబు వూయంగఁ గిసుకనఁ దుమ్ము
 నావేమవిభుఁడు శతాయుష్య మనుచు
 దీవింప మఱికొన్ని దినములు సనఁగఁ
 గారణం బాండు లేకయును బిల్లయ్య-
 గారిపుత్తుండు లింగముఁగూడ నపుడ
 తారు సకామకృతమున వేమయ్య-
 గా రేఁగుదేరంగఁ గాంచి ఘోషశుని
 జననియు జనకుండు సస్తివక్త్ర
 వసజాతు లగుచును వడిఁ జాఁగి మ్రొక్కి
 సముచితాభ్యర్చనల్ సలిపి తత్సుతు శ-
 వము గానరాకుండఁ బైఁ జీరఁ కిప్పి
 'యయ్య యవధరింపు మనసరవేళ
 యయ్యన్న' యదనుచు గృహాంతరంబునకుఁ

౧. కన. ౨. బా. ౩. నిగిది; వైది. క. యదియని
 హంబునకు.

పు రా త న ప్ర క ర ణ ము

దొడికొనిపోవఁ బుత్తుని దెసఁ జూచి
 కడుఁగఁడుఁజిత్ర మిఁకొడుకున్న విధము,
 గదలఁడు మెదలఁడు గాలుసె య్యార్పఁ
 డదరిపడఁడు దనహస్తముల్ వూనఁ
 డారగింపఁడు దృష్టి కడ్డమైయున్న
 చీరవోఁ బెసఁగఁడు సెలఁగి యేడ్వండు
 ఉద్రిక్తమతి వేడఁ డుగ్గుఁబా లోలి
 నిద్రయో మఱి దీర్ఘనిద్రయో చూడుఁ
 డనుచుఁ గప్పినవత్త్రు మలుగూడఁ దివియఁ
 బనిచి ఖోడశుఁ జూచి ప్రహసితవదనుఁ
 డగుచు మున్నేము శతాయుష్య మనుచుఁ
 దగిలి దీవించుట దలఁప కీబాలు
 నుగ్రలోచన! తీర్ప నుచితమే లింగ
 విగ్రహ! కరుణాసమగ్ర! నీకనుచు
 బసవన్నఁ దలఁచుచు నొసటను మేన
 భసితంబుఁ జల్లి ాపోడశు నెత్తి తెచ్చి
 తల్లిచే నిడి నిజస్తన్యపయోధి
 వెల్లి నోలార్పు వేవేగ నీవనుడు
 నటమున్న సప్రాణుఁడై తనూజుండు

౧. యాబాలునితెచ్చి. ౨. తనూభవుఁడు.

పండితారాధ్య చరిత్ర

గటకట నేడ్చుచుఁ గరములఁ దల్లి
 చనుఁగవఁ బుడుకుచుఁ జన్నారగింప
 జను లద్భుతంబంది సంస్తుతింపంగఁ
 జేటలవేమయ్య, సన్నిధి, సంద్ర-
 జూటుభక్తుండు, భవాటవీ వహ్ని-
 లీల నీక్రియ నందికోల బల్లయ్య
 బాఁండు ఊడశివ్రాణంబు వడసె
 నాఁడు, వండిత మల్లినాథ దేవుండు
 నేఁ డిచ్చెఁ గృఁం బాదసీరజాతములు
 దెల్లంబుగా మహాదేవయ్యగారి
 క్లెవారునుజూడ^౧ నెలమి దుల్కూడ
 ననుచు వెండియు భక్తజనరాజి యట్ల
 చనుఁ బురాతనభక్త చరితాంకనములు
 హేతువుల్లా నతిప్రీతిఁ బూజించుఁ
 జాతుర్యమునకు సజ్జను లుత్సహింప
 సడిసన్న సద్భక్తి జగమున నెన్నఁ
 బడు మల్లికార్జున పండితేంద్రుండు
 మహానియ్య సద్భక్తిమతి వెల్లగొండ
 మహాదేవశరణుండు మహిఁ దొంటియట్ల

౧. నిలనట్లుఁగాక.

పురాతన ప్రకరణము

పటుతరభక్తి మున్నటియట్లు నడచె
 నటావెలిగొండమహాదేవుఁ డననిఁ
 బ్రథితులై యుండిరి భక్తు లందఱును
 బృథుతరానోన్య సంస్పృహలీల దసర
 శ్రీబసవేశ్వర శ్రీపాదభక్తః
 శ్రీబసవేశ్వర సేవానుసక్తః
 శ్రీబసవేశ్వర చిరదయాశిక్తః,
 శ్రీబసవేశ్వర చిద్బాసయుక్తః
 శ్రీబసవేశ్వర రాంచిత గుణానకృతః
 శ్రీబసవేశ్వర శిష్టమంత్రోక్తః
 శ్రీబసవేశ్వర శ్చిరకథానూకృతః
 శ్రీబసవేశ్వర శ్రీసముద్రిక్తః
 శ్రీబసవేశ్వర శ్రేయోభిషిక్తః
 శ్రీబసవేశ్వర చేతఃప్రియుక్తః
 ప్రార్థితకోర్తి! సూరన! మంత్రినాథ,
 మూఢ! యిది పురాతన ప్రకరణము

* * * *

౧. పలి; జల్ల. ౨. యుక్త. ౩. రాజ్జిత. ౪. భక్త్యుక్త.
 ౫. నింపనాభక్త. ౬. ద్యుక్త.

పండితారాధ్యచరిత్ర

ఇది యసంఖ్యాత మాహేశ్వరదివ్య-
 పదపద్మసారిభజ్రమరాయమాణ-
 జంగమలింగ ప్రసాదోపభోగ-
 సంగత సుఖసుఖాశరథి నిమగ్న-
 సుకృతాత్మ పాలకురికి సోమనాథ-
 సుకవిప్రణీతభాసురతర దండ-
 నాయక బసవాంకన ఖ్యాతగుణ గ-
 ణాయతకీర్తి దిగంత త్రిలోక-
 గురు పండితారాధ్యచరితంబునందు
 గరము ద్వితీయప్రకరణ మొప్పును.